

HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zrt.

KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET

**2014. ÉVI
ÉVES BESZÁMOLÓHOZ**

TARTALOMJEGYZÉK

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ	3
1.1 A TÁRSASÁG BEMUTATÁSA	3
1.2 EUROCONTROL – LÉGIFORGALMI DÍJAK SPECIÁLIS ELSZÁMOLÁSI RENDSZERE	6
1.3 A SZÁMVITELI POLITIKA ISMERTETÉSE	9
1.3.1 Az éves beszámoló készítése	9
1.3.2 Alkalmazott értékelési eljárások és módszerek	9
1.3.3 Amortizációs politika	14
1.3.4 Céltartalék képzési szabályok	16
1.3.5 Változások a Számviteli Politikában	16
II. SPECIFIKUS RÉSZ	18
2.1 MÉRLEGHEZ KAPCSOLÓDÓ KIEGÉSZÍTÉSEK	18
2.1.1 Tárgyi eszközök és immateriális javak	18
2.1.2 Befektetett pénzügyi eszközök	21
2.1.3 Készletek	22
2.1.4 Követelések	22
2.1.5 Értékpapírok	25
2.1.6 Pénzeszközök	25
2.1.7 Aktív időbeli elhatárolások	26
2.1.8 Saját tőke	31
2.1.9 Céltartalékok	32
2.1.10 Kötelezettségek	37
2.1.11 Passzív időbeli elhatárolások	40
2.2 EREDMÉNYKIMUTATÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KIEGÉSZÍTÉSEK	43
2.2.1 Értékesítés nettó árbevétele	43
2.2.2 Egyéb bevételek	49
2.2.3 Anyagjellegű ráfordítások	50
2.2.4 Személyi jellegű ráfordítások	54
2.2.5 Egyéb ráfordítások	55
2.2.6 Pénzügyi műveletek eredménye	56
2.2.7 Rendkívüli bevételek	58
2.2.8 Rendkívüli ráfordítások	58
2.2.9 Társasági Adó	59
2.3 VAGYONI, PÉNZÜGYI ÉS JÖVEDELMI HELYZET ÉRTÉKELÉSE	60
III. TÁJÉKOZTATÓ RÉSZ	61
3.1 MÉRLEGEN KÍVÜLI TÉTELEK	61
3.1.1 Mérlegfordulónapon nyitott határidős ügyletek	61
3.1.2 Pénzügyi szempontból jelentős, mérlegben nem szereplő megállapodások bemutatása	63
3.2 VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK, IGAZGATÓSÁG ÉS FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG TAGJAINAK JÁRANDÓSÁGA, ELŐLEGEI, KÖLCSÖNEI	63
3.3 MUNKAVÁLLALÓK ÁTLAGOS STATISZTIKAI LÉTSZÁMA, BÉRKÖLTSÉGE ÉS SZEMÉLYI JELLEGŰ EGYÉB KIFIZETÉSEI	63
3.4 KAPOTT TÁMOGATÁSOK	64
3.5 KÖRNYEZETVÉDELME	67
3.6 KUTATÁS-FEJLESZTÉS TÁMOGATÁSA	69
IV. MELLÉKLETEK	70
4.1 CASHFLOW KIMUTATÁS	70
4.2 IMMATERIÁLIS JAVAK ÁLLOMÁNYVÁLTOZÁSA	71
4.3 TÁRGYI ESZKÖZÖK ÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSA	72
4.4 LÉGIFORGALMI IRÁNYÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK ÁRBEVÉTELE – FÖLDRAJZI MEGBONTÁSBAN	73
4.5 IMPORTBESZERZÉSEK	76
4.6 TÁRSASÁGI ADÓALAP MÓDOSÍTÓ TÉTELEK	77
4.7 KÖRNYEZET VÉDELMI SZOLGÁLTATÁSOK SZOLGÁLTATÁSOK IMMATERIÁLIS JAVAK ÉS TÁRGYI ESZKÖZÖK	78
4.8 A VESZÉLYES HULLADÉKOK, KÖRNYEZETRE KÁROS ANYAGOK NYITÓ- ÉS ZÁRÓKÉSZLETÉNEK MENNYISÉGI ÉS ÉRTÉKADATAI	79
4.9 EGYÉB KÖRNYEZETVÉDELMI KÖTELEZETTSÉGEK	80
4.10 SZAKMAI RÖVIDÍTÉSEK MAGYARÁZATA	81

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

1.1 A TÁRSASÁG BEMUTATÁSA

A Társaság

cégneve:	HungaroControl Magyar Légitforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaság
rövidített elnevezése:	HungaroControl Zrt.
alapításának időpontja:	2006. november 22.
cégbírósági bejegyzés időpontja:	2006. december 13.
cégjegyzékszám:	01-10-045570
székhelye:	1185 Budapest, Igló u. 33-35.
telephelye:	1185 Budapest, Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér
fióktelepei:	Kőrishgyi radarállomás – HU-8572 Bakonyszücs, Hrsz.: 0129 Püspökladányi radarállomás – HU-4150 Püspökladány, Hrsz.: 0915/4
alaptőkéje:	20.201.600 ezer forint
tulajdonosa:	Magyar Állam (100%)
alapítói és részvényesi jogok gyakorlója:	a közlekedésért felelős miniszter (1011 Budapest, Fő utca 44-50.)
statisztikai számjеле:	13851325-5223-114-01
adószáma:	13851325-2-44

A Társaság működési formája:

A Társaság zártkörűen működő, egyszemélyes részvénytársaság.

Részvények fajtája, száma és névértéke:

A Társaságnál kibocsátott részvények fajtája törzs részvény.

A Társaság alaptőkéje 20.200 darab, egyenként 1.000 ezer forint, azaz Egymillió forint névértékű „A” részvénytársaságba tartozó részvényben, amelyek kibocsátási értéke részvényenként 1.000 ezer forint, azaz Egymillió forint, továbbá 16 db 100 ezer forint, azaz Egyszáz ezer forint névértékű „B” részvénytársaságba tartozó részvényben testesül meg, amelyek kibocsátási értéke részvényenként 100 ezer forint, azaz Egyszáz ezer forint.

A Társaság elektronikus elérhetősége:

Honlap: www.hungarocontrol.hu E-mail: info@hungarocontrol.hu

A légiközlekedésről szóló törvény értelmében a Társaság feladatai:

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény a 61/A. §.-ában a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (a Társaság) jelöli ki a légiforgalmi szolgálatok ellátására. A törvény értelmében a Társaság feladatai:

a) Magyarország ellenőrzött légterében - kivéve a katonai körzeteket - és Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren és légterében a légiforgalmi irányító, a repüléstájékoztató és riasztó szolgálat ellátása; továbbá Magyarország légterében a légiforgalmi navigációs, távközlési, légtérellenőrző szolgálat ellátása, és az ezekhez szükséges berendezések (kivéve a repülőtéri műszeres leszállító rendszert) működésének biztosítása;

b) a nemzetközi polgári repülés részére Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren repülésbejelentő és tájékoztató szolgálat ellátása;

c) a rendelkezésre álló információk alapján adatszolgáltatás a Magyar Honvédség erre kijelölt szervezete részére, a légtérfelügyelethez szükséges azonosítás elősegítése érdekében;

d) légtérgazdálkodás, közreműködés a stratégiai légtér gazdálkodási feladatokban;

e) a légi forgalom áramlásának szervezése;

f) légi jármű eltűnése, vagy kényszerhelyzetbe kerülése esetén a szükséges intézkedés - kutatás-mentés, valamint egyéb segítségnyújtás - kezdeményezése;

g) központi légiforgalmi tájékoztató szolgálat (AIS) ellátása, a légiközlekedéssel kapcsolatos tájékoztató anyagok kiadása;

h) - a repülőtéri körzetek kivételével - az ellenőrzött légtéren kívül Magyarország légterében légi járművek részére tanácsadói, repüléstájékoztató és riasztó szolgálat ellátása;

i) a feladatainak ellátásával kapcsolatos fejlesztés;

j) a légiforgalmi irányító és körzeti repüléstájékoztató szakszemélyzet munkahelyi képzése, illetve továbbképzése;

k) műszaki dokumentációs és ahhoz kapcsolódó tájékoztató tevékenység ellátása;

l) a koordinált és menetrend-egyeztetett repülőtereken a résidőkiosztás és menetrend-egyeztetés;

m) a magyar légtér igénybevételéért fizetendő díjjal összefüggő - nemzetközi szerződésben meghatározott - költségalap kezelése.

Egyéb jogszabály alapján ellátott feladatok:

A Magyarország Kormánya és a Koszovói Nemzetközi Bizottsági Erő (KFOR) között a Koszovó felett kijelölt légtérben egyes léginavigációs szolgálatok nyújtásáról és egyéb kapcsolódó tevékenységek ellátásáról szóló Végrehajtási Megállapodás kihirdetéséről rendelkező 2013. évi CCXLVIII. törvényben a Társaság számára meghatározott feladatok ellátása.

A Társaság tevékenysége

A Társaság főtevékenysége: (5223) Légi szállítást kiegészítő szolgáltatás.

A Társaság a főtevékenysége ellátását elősegítő szolgáltató tevékenységeket is elláthat.

A HungaroControl Zrt. a főtevékenységét jelentő légiforgalmi szolgáltatás keretében végzi:

- a Magyarország légterében átrepülő forgalom irányítását,
- valamint a Budapest/Liszt Ferenc repülőtér érkező-induló forgalmának kiszolgálását,

- ezek mellett egyéb piaci alapon működő kiegészítő szolgáltatásokat is nyújt (például vidéki repülőtereken repüléstájékoztató és légiforgalmi irányítási tevékenység; oktatás).

Az Éves Beszámoló összeállítása

Az Éves Beszámolót a Társaság vezérigazgatója: Szepessy Kornél (1082 Budapest, Corvin sétány 1/B V. em. 2a) önállóan írja alá.

A Társaságnál a könyvviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok irányításáért, vezetéséért felelős személy: Lepres Orsolya, bejegyzett könyvvizsgáló (1194 Budapest, Viola u. 27.), MKVK tagsági száma: 005400.

A Társaság könyvvizsgálóinak adatai:

Ernst & Young Könyvvizsgáló Korlátolt Felelősségű Társaság (1132 Budapest, Váci út 20.), MKVK nyilvántartási száma: 001165.

A könyvvizsgálatért a könyvvizsgáló által kijelölt felelős személy Bartha Zsuzsanna (5900 Orosháza, Rákóczi út 25.), MKVK tagsági száma: 005268.

A tárgyévi üzleti évre vonatkozó beszámoló könyvvizsgálataért szerződésben megállapított összeg 7.490 ezer forint+ÁFA. Az egyéb, nem könyvvizsgálói szolgáltatásokért felszámított díjak összege 1.879 ezer forint + ÁFA.

1.2 EUROCONTROL – LÉGIFORGALMI DÍJAK SPECIÁLIS ELSZÁMOLÁSI RENDSZERE

A HungaroControl Zrt. főtevékenységén belül a három fő üzletág:

- Útvonalirányítás (En route): a Magyarország felett átrepülő forgalom irányítása
- Terminálirányítás (TNC): a Budapest közelkörzetében működő Budapest/Liszt Ferenc repülőtéren le- és felszálló légitársaságok irányítása
- A Koszovó felett kijelölt légtérben egyes léginavigációs szolgálatok nyújtása és egyéb kapcsolódó tevékenységek ellátása

Az üzletágak bemutatása

Útvonalirányítás – Magyarország légterében

Magyarország 1992-ben lett tagja az Eurocontrol Multilaterális Egyezménynek, amelynek keretében a szerződő államok vállalták, hogy összehangolt politikát léptetnek életbe közös elszámolási rendszer felállításával az *útvonaldíjak* megállapítására, kiszámlázására, beszedésére és nyilvántartására.

Az Eurocontrol Központi Útvonaldíj Iroda (Central Route Charges Office – CRCO) a tagországok repülési adatszolgáltatásai alapján számlázza a légitársaságok felé az általuk végrehajtott repülésekkel kapcsolatos légitársasági díjakat, beszedi azokat, majd átutalja a légitársaságoknak. Mindezen tranzakciókról részletes nyilvántartást vezet, amelyet a tagállamok részére havi rendszerességgel elérhetővé tesz. Ezen tevékenység után az útvonalirányítás (en route) esetében adminisztrációs díj kerül felszámításra, amelyet az adott repülésekkel kapcsolatos útvonaldíjon felül a légitársaságok megfizetnek a havi kiszámlázás során, a Multilaterális Egyezménynek megfelelően.

Terminálirányítás – Liszt Ferenc Nemzetközi repülőtéren és Budapest közelkörzetében

A 2006-ban életbe lépett Léginavigációs szolgálatok közös díjszámítási rendszerének létrehozásáról szóló 1794/2006/EK Rendelet (2006. december 6.) már a *terminálirányítási díjakra* (TNC) vonatkozóan is tartalmazott kötelező érvényű előírásokat, így ezen díjtételek megállapítása és elszámolása is – az útvonaldíjjal együtt - EU közösségi szabályok hatálya alá került.

A TNC díjakkal kapcsolatos követelések kezelésére az Eurocontrol és Magyarország között létrejött bilaterális megállapodás alapján kerül sor, amellyel kapcsolatban a HungaroControl egy évre vonatkozóan előre meghatározott összeget fizet, és a terminál-költségalapban felszámít a légitársaságok felé.

Koszovói magas légtér irányítása

A Koszovó felett kijelölt légtérben egyes léginavigációs szolgálatok nyújtásáról és egyéb kapcsolódó tevékenységek ellátásáról szóló, Magyarország Kormánya és a Koszovói Nemzetközi Biztonsági Erő (KFOR) között létrejött Végrehajtási Megállapodás alapján a Társaság végzi a Megállapodásban kijelölt légtérben az átrepülő forgalom irányítását.

A koszovói irányítás a közös Szerbia-Montenegró-KFOR „en route” díjszabási zóna keretein belül működik. A szolgáltatásnyújtás bevételeinek és költségeinek elszámolása a közös Szerbia-Montenegró-KFOR költségalapon keresztül történik valamennyi érintett fél szoros együttműködésében, az Eurocontrol útvonal-használati díjak fizetésre vonatkozó elveivel összhangban.

Elszámolási rendszerek

Teljes költségmegtérítési rendszer

2005. december 31-ig a HungaroControl légiforgalmi szolgáltatással kapcsolatos költségei az útvonalhasználati díjakon keresztül térültek meg. A 2006. január 1-jével bevezetésre került terminálirányítási díjra vonatkozó 116/2005. (XII.27.) GKM rendelet rendelkezése szerint a közeli körzeti díjat a 2006. évtől kezdődően, négy év alatt fokozatosan 100%-ra emelt mértékben kellett megfizetni. A bevezetési időszak alatt a terminálirányítási üzletág költségei fokozatosan kerültek kivonásra az útvonalirányítás költségalapjából.

A bevezetési időszakot követően, 2010. évtől kezdődően sor került az önálló útvonalirányítási (en route) és terminálirányítási (TNC) költségalapok meghatározására.

2011. december 31-ig a légiforgalmi szolgáltatás költségei az úgynevezett „teljes költségmegtérítési rendszer” keretein belül térültek meg.

A „teljes költségmegtérítési” elszámolási rendszer sajátossága, hogy az egységdíjtétel meghatározásához előzetesen meg kell határozni a következő évre várható forgalom és a szolgáltatás nyújtásához szükséges költségek nagyságát, azonban a forgalom tényleges alakulása, illetve a tényleges költségek nagysága a tervezettől mindig eltér, így az egyes tagállamok esetében a költségek teljes megtérülése adott évre vonatkozóan nem érhető el teljes pontossággal. Bizonyos években bevételhiány, máskor bevétel-többlet keletkezik. A hiány és a többlet kiegyenlítése az úgynevezett „kiigazító mechanizmus” alkalmazásával történik, melynek keretében az adott év (n) bevételének hiánya/többlete elszámolásra kerül, ettől eltérő tagállami szándék hiányában – főszabály szerint az „n+2”-ik évben az egységdíjtétel kalkulációja során. Az adott évben keletkező bevételi többlet/hiány árbevétel a mérlegben elhatárolásra kerül, majd n+2 évben kerül feloldásra.

2014. üzleti évben a Terminálirányítás, illetve a Koszovói irányítás üzletágak elszámolása a teljes költségmegtérítési rendszeren belül történt.

Teljesítmény tervezési rendszer

Az útvonalirányítási szolgáltatás (en route) esetében a teljes költségmegtérítés rendszerét 2012. január 1-től felváltotta a *teljesítményrendszer*, amely bizonyos paraméterek mentén kockázati (költség- és forgalomkockázat) elemeket vezetett be a díj meghatározása során. Ez azt jelenti, hogy a tervtől való meghatározott eltérések többé nem számolódnak el automatikusan, hanem a Társaság egyes kockázatokat már maga visel, annak költségei őt terhelik, illetve ő rendelkezik az extra bevételekkel. A teljes költségmegtérítés rendszerében keletkezett egyenlegeket a teljesítményrendszer keretein belül továbbra is el lehet számolni/meg lehet téríteni.

A teljesítményrendszerben az érintett EU-s országoknak előre meghatározott tervezési időszakokra (ún. referencia időszak) teljesítménytervet, azaz költség és forgalmi tervet, és ezekkel együtt négy, előre meghatározott teljesítményterületen (repülésbiztonság, környezetvédelem, kapacitás, költséghatékonyság) teljesítménycélokot kell meghatározniuk. Az adott ország teljesítménytervében meghatározott teljesítménycélok kialakítása során figyelembe kell venni az adott teljesítményterületre uniós szinten kitűzött teljesítménycélokot is.

A teljesítményterületek közül, különösen az első referencia időszak (2012-2014) során kiemelkedik a költséghatékonysági terület, elsősorban az ehhez kapcsolódó új kockázatok, illetve pénzügyi hatások miatt. (Az első referencia időszakban ugyanis teljesítménycélt a

költséghatékonysági és a kapacitás teljesítményterületeken kellett kitűzni, azonban a céloktól való eltérést a kapacitás esetében pénzügyileg még nem büntetik.) A legfőbb kockázatok, melyek az új rendszerben megjelennek:

1. Költség kockázat

A teljesítménytervben meghatározott reál költségszinthez képest magasabb költséget csak a jogszabályban (1794/2006 EK rendelet, illetve az azt hatályon kívül helyező 391/2013 EU rendelet) meghatározott korlátozott számú esetben van mód érvényesíteni (ezek az ún. „nem kontrolálható költségek”), ellentétben a teljes költségmegtérüléssel rendelkező rendszerrel, ahol az összes tevékenységgel összefüggésben felmerült költséget át lehetett hárítani a szolgáltatást igénybevevő légitársaságokra. Előbbiekből kifolyólag, az árfolyammozgásokból adódó kockázatokat sem lehet már az új rendszerben áthárítani a légtérhasználókra. Ennek eredményeképp azonban, hogy a teljesítményrendszerben a költség kockázat a reál költségszinthez kapcsolódik, ezért az infláció tervtől eltérő alakulásának kockázatát továbbra is a légiforgalmi irányítást igénybe vevő légtérhasználók viselik.

2. Forgalmi kockázat

A teljesítménytervben meg kell határozni az adott referencia időszakra vonatkozóan becsült forgalom nagyságát is. A teljesítményrendszer keretei között a forgalmi szint eltéréseiből adódó bevétel kiesést, illetve többletet egy bizonyos szintig már a szolgáltatóknak kell viselniük. Erre egy sávos kockázatmegosztás keretében kerül sor az alábbiak szerint:

Forgalom eltérés nagysága a tervhez képest	Szolgáltató viseli	Légtérhasználó viseli
±0-2%	100%	0%
±2-10%	2% fölötti rész 30%-a	2% fölötti rész 70%-a
±10%-	10% fölötti rész 0%-a	10% fölötti rész 100%-a

A forgalmi eltérés hatásának számítása során vannak olyan tételek, amelyeket nem kell figyelembe venni, azaz ezen esetekben a légtérhasználók viselik teljes mértékben az eltérés kockázatát (meteorológiai költségek, hatósági költségek, nemzetközi hozzájárulások és elszámolási egyenlegek esetében).

A terminálirányítási szolgáltatás tekintetében a vonatkozó uniós jogszabályok alapján 2015-től a Terminálirányítási üzletág is a teljesítményrendszer hatálya alá kerül. A 391/2013 EU Rendelet alapján tagállami bejelentés esetén a 225.000 mozgásszám alatti repülőterek esetében (ilyen a Liszt Ferenc reptér is) nem lesz kötelező a forgalmi kockázat viselése, az továbbra is a légtérhasználóknál maradhat. Magyarország az erre vonatkozó bejelentést az Európai Bizottság felé 2013 júniusában megtette, így a második referencia periódusban a terminál irányítás kapcsán a forgalmi kockázatot a Társaságnak nem kell viselnie.

1.3 A SZÁMVITELI POLITIKA ISMERTETÉSE

1.3.1 Az éves beszámoló készítése

A HungaroControl Zrt. a többször módosított, számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számviteli törvény, a továbbiakban: Szt.) alapján könyvvezetésében a kettős könyvvitelt alkalmazza, és éves beszámolót készít december 31-i fordulónappal. Ez a Számviteli törvényben rögzített mérlegből, eredménykimutatásból, és cash flow kimutatást is tartalmazó kiegészítő mellékletből áll. Az éves beszámolóval egyidejűleg a Társaság üzleti jelentést is készít.

A mérlegkészítés időpontját a Társaság az üzleti évet követő év március 15. napjával határozza meg. A Társaság üzleti éve a naptári év.

A Társaság „A” típusú mérleget készít. A Társaság az eredménykimutatását összköltség eljárással „A” típus szerint állítja össze. A Társaság nem él a Szt. által biztosított összevonási, részletezési lehetőségekkel, azaz mérlegében, eredménykimutatásában sorokat nem von össze, új sorokat nem szerepeltet.

A Társaság könyveit forintban vezeti, az éves beszámoló pénzneme a forint. Az Eurocontrol részére készítendő költségalap-elszámolás is forintban készül.

A Társaság az Szt. 155.§. 2) alapján könyvvizsgálatra kötelezett.

1.3.2 Alkalmazott értékelési eljárások és módszerek

A Társaság az eszközeit és a forrásait a Számviteli törvénynek megfelelően egyedileg értékeli.

A tárgyi eszközöknél és immateriális javaknál az egyedi értékelés egyedi és csoportos nyilvántartásra épül. Csoportot képeznek azok az eszközök, amelyek fajta, hasznosítási cél, üzembe helyezési időpont, beszerzési érték, illetve előállítási költség, költséghely és felelős megőrző szempontjából azonosnak tekinthetők.

A terv szerinti és a terven felüli értékcsökkenési leírás módjára, az értékvesztés elszámolásának és visszaírásának eseteire, valamint az egyes tárgyi eszközök esetében a leírási kulcsok meghatározására vonatkozó részletes szabályokat az Amortizációs politika tartalmazza.

A befektetett pénzügyi eszközök között a tulajdoni részesedés nyilvántartásba vételének időpontja: részvény, üzletrész vásárlása esetén a tulajdonjog megszerzés időpontja. A tulajdonjog megszerzésének időpontja alapítás, tőkeemelés esetén a tulajdoni részesedés cégjegyzékbe való bejegyzésének dátuma. A tartós tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékelése egyedileg, mérlegelt átlagár alapján történik. A mérleg fordulónapján értékvesztést számol el a Társaság, ha:

- a tőzsdén és egyéb tőkepiacon jegyzett részesedés esetében – kellően aktív piac esetén – a jegyzés árfolyam tartósan és jelentősen a könyv szerinti átlagos árfolyam alá csökken (a leértékelés a mérlegkészítés időpontjában érvényes jegyzési átlagárfolyamra történik),

- nem jegyzett részesedés esetén a Társaság részesedésére jutó saját tőke értéke tartósan és jelentősen a könyv szerinti érték alá csökken (az értékvesztést a részesedésre jutó saját tőke összegéig számolja el).

Leányvállalatnak vagy közös vezetésű vállalkozásnak minősülő befektetés esetében a részesedés (üzleti- vagy cégértékkel, illetve a vállalkozásnak adott kölcsönrel korrigált) értéke a befektetés realizálható értékével kerül összevetésre. Amennyiben a részesedésre jutó saját tőke összege alacsonyabb, mint a részesedés üzleti- vagy cégértékkel, illetve a vállalkozásnak adott kölcsönrel korrigált könyv szerinti értéke, meghatározásra kerül a részesedés realizálható értéke. Értékvesztés elszámolására akkor kerül sor, ha

- a realizálható érték tartósan alacsonyabb, mint a részesedés üzleti- vagy cégértékkel korrigált, illetve a befektetés részére adott kölcsönrel növelt könyv szerinti értéke; és
- a részesedés jövőbeli üzleti kilátásai vagy a működésével kapcsolatos stratégiai tényezők sem támasztják alá a befektetés megtérülését.

A befektetett pénzügyi eszközök között nyilvántartott egyéb, nem kereskedési célúnak minősített *értékpapírok* bekerülési értéke: a vételár, illetve a szerzési érték. Az azonos nemű, több beszerzésből származó értékpapírok elidegenítése, bevonása során a könyv szerinti érték csökkentése FIFO módszerrel történik. Abban az esetben, ha a könyvekben szereplő befektetett pénzügyi eszköz piaci értéke tartósan a könyv szerinti érték alá csökken, a Társaság értékvesztést számol el a piaci érték szintjéig. Az értékvesztést a pénzügyi ráfordítások között kell elszámolni. A Társaság egyedileg minősített lényeges eszközei azok, amelyek a mérleg sor 20%-ának értékét képezik és nagyobbak 5.000 ezer forintnál, továbbá minden, egyedileg lényegesnek minősített eszköz.

A *készleteket* egyedileg értékeli a Társaság. Egyedi értékelésnek minősül a csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközök átlagos beszerzési áron történő értékelése is. A Számviteli törvény szerinti bekerülési értéket a vásárolt anyagok, áruk esetében mérlegelt átlagáras eljárással határozza meg. A Társaság a vásárolt készletek beszerzési árát csökkenti:

- ha a készlet nem felel meg a készletekre vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltételek, szakmai előírás, stb.), az eredeti rendeltetésének, vagy megrongálódott, vagy
- ha a készlet eredeti állapotában nem következett be változás, azonban a Társaság a tevékenységének, az alkalmazott technológiának vagy a piaci körülményeknek a megváltozása miatt a készletet nem tudja az eredeti céljának, rendeltetésének megfelelően felhasználni, és emiatt feleslegessé válik.

Ekkor a készlet értékének csökkenését – a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával – a becsült eladási ár szintjéig kell elszámolni.

A mérlegben a követelést az elfogadott, az elismert összegben, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt, könyv szerinti értéken kell kimutatni. A vevők és adósok egyedi minősítése alapján az üzleti év mérleg fordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél (ideértve a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket, továbbá a bevételek aktív időbeli elhatárolása között lévő követelésjellegű tételeket is) értékvesztést számolunk el – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósan mutatkozik és jelentős összegű. A Társaság a minősítést a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján végzi, amelynek során megbecsüli a követelés befolyásának várható százalékát. A minősítés során a követeléseket,

kölcsönöket, előlegeket: problémamentesnek / határidőn túlinak / kétesnek / illetve behajthatatlannak minősítjük.

Problémamentes az a követelés, amely esetében egyrészt a fizetési határidő még nem járt le, másrészt a határidőre történő pénzügyi teljesítést – információink, ismereteink szerint – semmilyen körülmény nem gátolja.

Határidőn túli követelésnek minősül az a követelés, amelynél a megállapodás (szerződés, számla) szerinti, vagy egyéb jogszabály alapján előírt fizetési határidő lejárt.

Kétesnek akkor tekinthető a követelés, ha annak realizálása az időpont, illetve azösszecszerúség tekintetében a megismert körülmények miatt bizonytalanná vált.

Behajthatatlannak a Szt. 3.§ (4) 10. pontja alapján minősíthető a követelés.

A mérleg fordulónapon fennálló határidőn túli, valamint a kétesnek minősített követelések után, a vevők, adósok egyedi minősítése alapján elszámolandó értékvesztés mértéke: a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósan mutatkozik és jelentős összegű. Az értékvesztés számviteli elszámolása szempontjából Társaságunk vevőnként, adósonként együttesen kisösszegűnek tekinti a 100 ezer forintot meg nem haladó követeléseket. Az értékvesztés összege a csoportosan együttesen is kisösszegű követeléseknél az adós könyv szerinti értékének arányában kerülhet meghatározásra. Az értékvesztést egyéb ráfordításként számoljuk el.

Amennyiben a vevő, az adós minősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege tartósan és jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkentjük.

Mind a magyar légtérben, mind a koszovói magas légtérben végrehajtott repülések részére nyújtott légiforgalmi szolgáltatásokkal kapcsolatban a *légitársaságokkal szemben felmerülő követeléseinket* az Eurocontrol Központi Útvonaldíj Iroda (CRCO) kezeli, ő számolja ki, számlázza ki és szedi be a légtér igénybevételéért fizetendő díjakat. A követelések kezelésének keretein belül a CRCO tesz javaslatot a behajtásra teendő intézkedésekre. Az esedékes összeg behajtásával kapcsolatban vagy az Eurocontrol vagy az Eurocontrol kérésére egy Szerződő Állam indíthat peres eljárást. A behajtást vagy peres, vagy peren kívüli eljárással kell végrehajtani. Az Eurocontrol a vevő minősítése alapján listát készít az aktív légtérhasználók kétes kintlévőségeiről. A fizetésképtelen, csődeljárás alatt lévő légtérhasználók kintlévőségeire 75 %-os, a fennmaradó kétes követelésekre pedig 50 %-os értékvesztés kerül elszámolásra.

A korosító táblában többi jogcímen megjelenő kintlévőség esetében a rendelkezésre álló ismeretek, vevő minősítése alapján egyedi mérlegelés alapján kerül meghatározásra az értékvesztés mértéke.

Azon díjtartozások, amelyek az Eurocontrol Pénzügyi szabályzata alapján behajthatatlan követelésnek minősülnek, kivezetésre kerülnek a CRCO követelés nyilvántartási rendszeréből. Ez azonban nem jelent lemondást az adott követeléstől. A következő követelések kerülhetnek leírásra:

- A behajtandó összeg alacsonyabb, mint a követelésbehajtás becsült költsége, kivéve, ha az adós még mindig használja a díjköteles szolgáltatást.
- Az adóست az illetékes bíróság csődbementnek vagy fizetésképtelennek nyilvánítja, és/vagy a bíróság olyan értesülést szerez, hogy az adós vagyona nem elegendő az Eurocontrol (mint biztosítás nélküli hitelező) követeléseinek kiegyenlítésére.
- Az illetékes bíróság nem ad engedélyt csődvédelemre.
- Az adóست törölték felszámolási eljárás nélkül a cégnyilvántartásból.

- Az adós vagyontárgyait bírósági eljárás nélkül pénzzé tették, és a felszámoló bizonyítani tudja, hogy a nettó vagyon nem elegendő az Eurocontrol követeléseinek kiegyenlítésére.
- Az adós nem kutatható fel.

A 20.000 euró alatti követelések leírását a CRCO igazgatója évente saját hatáskörben engedélyezheti. A 20.000 euró feletti követelések leírására vonatkozó javaslat évente beterjesztésre kerül az Eurocontrol tagországi vezetőinek ülése, az Enlarged Committee elé elfogadásra.

Útvonal-használati díjak esetében az Eurocontrol által leírásra kerülő tételeket a HungaroControl Zrt. is leírja.

A behajthatatlannak minősített követelések nem képezik az értékvesztés elszámolásának alapját, azokat - legkésőbb mérlegkészítéskor - a mérlegkészítéskor rendelkezésre álló információk alapján egyéb ráfordításként le kell írni. Behajthatatlan követelést a mérlegben a Társaság nem mutat ki.

A forgóeszközök közt nyilvántartott értékpapírokat, melyeket a Társaság nem kereskedési célú pénzügyi instrumentumként minősít, beszerzési értékükön (vételár) vesszük nyilvántartásba. A Társaság által választott egyedi beszerzési áras nyilvántartás beszerzési árai: vételár, sajátos bekerülési értékek. Az azonos nemű, több beszerzésből származó értékpapírok elidegenítése, bevonása során a könyv szerinti érték csökkentése FIFO módszerrel történik, vagyis az először beszerzett eszközök könyv szerinti értéke kerül először kivezetésre. A kamatozó értékpapír bekerülési (beszerzési) értéke nem tartalmazza a felhalmozott kamat összegét. Minden olyan gazdasági eseményt, melynek hatása a mérlegkészítésig ismertté vált és a mérleg fordulónapon meglévő eszközöket érinti az értékelés során figyelembe vesszük.

A Társaság a valutapénztárba bekerülő *valutát*, a deviza számlára kerülő *devizát*, a külföldi pénzügyi értékre szóló *követelést, befektetett pénzügyi eszközt, értékpapírt*, illetve *kötelezettséget* a bekerülés napjára, illetve a teljesítés napjára vonatkozó, Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon számítja át forintra.

A beruházásokhoz kapcsolódó devizakészlettel nem fedezett devizahitelek, devizakötelezettségek évközi realizált és év végi nem realizált árfolyam-különbözeteit a Társaság a beruházások értékének részeként számolja el.

Valós értékelés

A Társaság az európai közösségi szabályozáshoz való közelítés érdekében alkalmazza a *kereskedési célú pénzügyi instrumentumok*, valamint a *fedezeti célú származékos ügyletek* körére a valós értékelés elvét. Az értékesíthető pénzügyi eszközök esetében a Számviteli Törvény lehetőséget ad a valós értékelés alkalmazására, ezzel a lehetőséggel a Társaság nem él. A Társaság csak olyan pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek, illetve ügyletek esetében alkalmazza a valós értéken történő értékelést, amelyek esetében a valós érték megbízhatóan meghatározható. A valós értéken történő értékelést a havi és éves zárások során, a mérleg fordulónapján fennálló információk alapján végzi el.

A fedezeti célú származékos ügyletek értékelése valós értéken történik. A valós érték megállapítása az alábbiak alapján történik (a felsoroltak egyben sorrendet is jelentenek abban az esetben, ha egy adott instrumentum valós értéke több módon is megállapítható):

- tőzsdei jegyzési ár, kellően aktív piac esetén;
- tőzsdén kívüli piaci ár, amely a partner értékelése (Mark-to-Market érték) vagy független felek szabad megállapodása alapján, illetve korábbi tranzakciókkal, árajánlatokkal

megfelelően alátámasztva a piaci értékítéletet az értékelés időpontjában megbízhatóan jelzi. A piaci érték a hozamgörbék alapján a várható pénzmozgások diszkontált nettó jelenértékével egyezik meg. Amennyiben ilyen érték rendelkezésre áll, az jobb becslést nyújt a valós értékhez, mint a spot árfolyamok, mivel figyelembe veszi a piac jövőre vonatkozó objektív előrejelzéseit is;

- a pénzügyi instrumentum összetevőinek a piaci ára alapján számított érték;
- a pénzügyi értékelések során rendszerint használt értékelési eljárásokkal (pl. pénzáramok diszkontált jelenértéke), külső premisszák alkalmazásával számított érték mérleg fordulónapján fennálló piaci értékviszonyok alapján.

Cashflow fedezeti ügyletek valós értéken történő értékelése

A deviza-árfolyam kockázat kezelése céljából megkötött, a légitársaságoktól származó Eurós árbevételének forintértékének biztosítására a Társaság cashflow fedezeti ügyleteket köt, mivel a 2012. január 1-től érvénybe lépett „teljesítményrendszer” miatt a Társaságra hárult - egyéb kockázatok mellett – az árfolyamkockázatok viselése. Annak érdekében, hogy a magyar számviteli törvény szerint készített beszámoló a fedezeti ügyletek bemutatásában ne mutasson lényeges eltérést az IFRS beszámolási standardok szerint elkészítendő beszámolóban történő bemutatástól, a Társaság a származékos ügyleteit a Számviteli Törvény 59/A-59/F. §-okban szereplő valós értéken történő értékelés szabályai szerint értékeli. Az említett paragrafusok szerint a pénzügyi instrumentumokat a következő csoportokba kell sorolni:

- Pénzügyi eszközöket - a törvény egyéb előírásai szerinti befektetett pénzügyi eszközzé vagy forgóeszközzé történő minősítés érintése nélkül - a következők szerint kell besorolni:
 - a) kereskedési célú pénzügyi eszközök,
 - b) értékesíthető pénzügyi eszközök,
 - c) lejáratig tartott pénzügyi eszközök,
 - d) a gazdálkodó által keletkeztetett kölcsön- és más követelések.
- Pénzügyi kötelezettségeket - a törvény egyéb előírásai szerinti minősítés érintése nélkül - a következők szerint kell besorolni:
 - a) kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek,
 - b) egyéb pénzügyi kötelezettségek.

Ezen kategóriák közül valós értéken kell értékelni a kereskedési célú pénzügyi instrumentumokat, illetve a bekerülés időpontjában érvényes, illetve mérlegfordulónapi értékelés esetén a mérlegkészítéskor ismert valós értéken lehet értékelni az értékesíthető pénzügyi eszközöket, amennyiben valós értékük megbízható módon meghatározható. A Társaság az értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékelését nem választja.

Az átértékelési különbözetet a saját tőkén belül, az értékelési tartalék részét képező, valós értékelés értékelési tartalékában kell kimutatni a cashflow fedezeti ügylet esetén, jellegétől függően, az ügylethez rendelt követelések, illetve kötelezettségek között kimutatott pozitív, illetve negatív értékelési különbözettel szemben, az ügylet tárgyát képező pénzügyi instrumentum aktuális értékelés napján érvényes piaci értéke (valós értéke) és kötési (határidős) árfolyama közötti különbözethez a megelőző utolsó értékelés napján érvényes piaci értéke (valós értéke) és kötési (határidős) árfolyama közötti különbözethez képest fennálló eltérése összegében (előjelének megfelelően).

A Társaság a cashflow fedezeti ügyleteket minden hónap végén értékeli. A tranzakció értékelését a valós értékelés szabályai alapján végezzük lejáratig minden hónap végén a bankok által ügyletenként közölt Mark-to-Market (MtM) értéken értékelve. A valós érték különbözet az ügylet várható eredménye:

Valós érték különbözet = kötési (határidős) ár – ügylet értékelés napjára vonatkozó piaci ára (valós értéke)

Az értékeléskor keletkezett valós érték különbözet elszámolása hatékony fedezeti kapcsolat esetén csak a mérleget érinti, eredményhatása nincs. A saját tőkén belül a valós értékelés értékelési tartalékként illetve a származékos ügyletek +/- értékelési különbözeteként mutatjuk ki.

Az ügyletek zárásakor az ügyletekkel kapcsolatban a mérlegben és mérlegen kívül felvett követeléseket, kötelezettségeket és a hozzájuk kapcsolódó értékelési tartalékokat és különbözeteket mind vissza kell forgatni. Az ügylet zárásakor keletkezett eredmény elszámolása hatékony kapcsolat esetén a fedezett ügyleten keletkezett árfolyamkülönbséggel szemben nettó módon történik. Az ezen felüli nyereség/veszteség a pénzügyi műveletek nyereségét/veszteségét növeli.

1.3.3 Amortizációs politika

A Társaság a tárgyi eszközöket és az immateriális javakat a Szt. szerinti bekerülési értéken értékelte, csökkentve a Számviteli Politika alapján meghatározott értékcsökkenés összegével. A terv szerinti értékcsökkenés megállapítása, elszámolása a maradványértékkel csökkentett bekerülési érték alapján lineáris leírással történik az üzembe helyezés, használatba vétel napjától.

Immateriális javak

A hasznos élettartam, valamint a maradvány érték megállapítása amortizálható eszközönként egyedileg történik. A Szt. 3.§ (4) bekezdés 6. pontjában foglaltak szerint a maradványérték nulla is lehet.

A Társaság mérlegében megjelenő immateriális javak jellemző értékcsökkenési kulcsai:

- Vagyoni értékű jogok: 20% - 33%
- Szellemi termékek: várható hasznos élettartam alapján, jellemzően 14,5% - 33%

A terv szerinti értékcsökkenés megállapítása, elszámolása a jelentős maradványértékkel csökkentett bekerülési érték alapján lineáris leírással történik az üzembe helyezés, használatba vétel napjától. Az értékcsökkenés elszámolására havonta kerül sor a tárgyhónap utolsó napjával.

Negatív üzleti vagy cégértéket a Társaság a könyveiben nem mutat ki.

Tárgyi eszközök

A tárgyi eszközöket beszerzési, előállítási költségen, illetve apportértéken kell állományba venni. A hasznos élettartam, valamint a maradvány érték megállapítása amortizálható eszközönként egyedileg történik. A Szt. 3.§ (4) bekezdés 6. pontjában foglaltak szerint a maradványérték nulla is lehet. A 100 ezer forint egyedi beszerzési értéket meg nem haladó tárgyi eszközök értékcsökkenése a használatba vétel időpontjában, egy összegben kerül elszámolásra.

A Társaság mérlegében megjelenő tárgyi eszközök jellemző értékcsökkenési kulcsai:

- Épületek és építmények: 2,5%
- Idegen tulajdonú ingatlanon végzett beruházások: 6%
- Műszaki és számítástechnikai berendezések: 14,5% - 33%
- Járművek: 20%
- Bútorok: 10%
- Egyéb berendezések: 14,5% - 33%

A terv szerinti értékcsökkenés megállapítása, elszámolása a jelentős maradványértékkel csökkentett bekerülési érték alapján lineáris leírással történik az üzembe helyezés, használatba vétel napjától.

A terv szerinti értékcsökkenési leírást megváltoztatja a Társaság, amennyiben az eszközöknél az évenként elszámolásra kerülő értékcsökkenés megállapításakor figyelembe vett körülményekben (bruttó érték, hasznos élettartam, rendeltetésszerű használat) lényeges változás következik be. Lényegesnek tekinthető az a változás, amelynek hatására az egyedi eszköz hasznos élettartama legalább (+/-) 2 évvel, de az éves értékcsökkenési leírás összege minimum 1 millió forinttal megváltozik.

A Társaság nem számol el terv szerinti értékcsökkenést azokra az eszközeire, amelyeknek értéke a használat során nem csökken.

Terven felüli értékcsökkenést számol el a Társaság, ha a vagyoni értékű jog a várható leírási időn belül csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető, ha a szellemi termék és a tárgyi eszköz hiányzik, megrongálódott vagy megsemmisült, ha az immateriális javak és tárgyi eszközök piaci értéke tartósan és jelentősen alacsonyabb a könyv szerinti értéknél.

Az elszámolt piaci értékelésen alapuló terven felüli értékcsökkenést visszairja, ha az alacsonyabb értékelés okai már nem, vagy csak részben állnak fenn. A Társaság visszairást csak az eszközök év végi értékeléséhez kapcsolódóan számol el.

1.3.4 Céltartalék képzési szabályok

A Társaság az adózás előtti eredmény terhére céltartalékot képez a várható kötelezettségekre, illetve a várható jövőbeni költségekre.

a. Céltartalék képzés a várható kötelezettségekre

Peres ügyekből származó várható kötelezettségek fedezetére képzett céltartalék

A le nem zárt peres ügyletekből származó várható kötelezettségek fedezetére céltartalék képzésre kerül sor a várható összegben (a perérték és a per várható kimenetelének függvényében meghatározott arány alapján), abban az esetben, ha a mérlegkészítéskor valószínűsíthető, hogy a Társaságnak pénzügyi kötelezettsége keletkezik a jogvita lezárásakor.

b. Hosszú távú munkavállalói juttatásokkal kapcsolatos biztos jövőbeni kötelezettségek fedezetének biztosítására képzett céltartalék

A Társaság céltartalékot képez *hosszú távú munkavállalói juttatásokkal kapcsolatos biztos jövőbeni kötelezettségek fedezetének biztosítására*. Az így megképzett és beállított céltartalék a Kollektív Szerződés, illetve az Irányítói Életpálya Megállapodáson és jogszabályon alapuló azon juttatásokat öleli fel, amelyek az Szt. 41. §-a alapján a tárgyévi mérlegfordulónapon valószínű vagy bizonyos, hogy fennállnak, de összegük vagy esedékességük időpontja még bizonytalan.

A céltartalék meghatározása aktuáriusi számítás alapján, a meglévő dolgozói állomány korának és juttatási körének megfelelően, a mintegy 40 éves életpályamodell figyelembevételével történt. A juttatásokra kimutatott biztos jövőbeni kötelezettségek értéke a magyar számviteli előírásoknak megfelelően nem a diszkontált értéken került elszámolásra.

c. Céltartalék képzés várható jövőbeni költségekre

A Társaság céltartalékot képez olyan várható, jelentős költségekre, amelyekről a mérlegfordulónapon feltételezhető vagy bizonyos, hogy a jövőben felmerülnek, de összegük vagy felmerülésük időpontja még bizonytalan és nem sorolhatók a passzív időbeli elhatárolások közé.

A Társaság a fentiek szerint meghatározott jogcímenen képzett valamennyi céltartalékot mérlegkészítéskor – a rendelkezésre álló információk alapján – értékhatártól függetlenül felülvizsgálja, és a felülvizsgálat eredménye alapján értéküket aktualizálja.

1.3.5 Változások a Számviteli Politikában

2014-ben a következő változások történtek a Társaság Számviteli Politikájában az előző évhez képest:

Árbevétel elszámolása

Koszovó feletti magaslégtérben 2014. április 3-án megindult légiforgalmi szolgáltatás nyújtását a HungaroControl Zrt. NATO kijelölés alapján végzi. A koszovói magaslégtér, más néven KFOR szektor Szerbiával és Montenegróval együtt a Szerbia-Montenegró-KFOR díjzóna része. A közös díjzóna egyszerű konszolidálás eredménye, amelynek a teljes területén

ugyanaz a közös átrepülési díj érvényes a légtérhasználókra. A díjzóna tagjai bevételeiket minden egyes repülés után, a költségalapjuk arányában kapják, a Szerbia-Montenegró-KFOR díjszabási zóna közös költségalapjának résztvevőivel kötött külön megállapodásokban rögzített felosztási kulcs alapján.

A Magyarország kormánya és a KFOR közötti végrehajtási megállapodás (kihirdette a 2013. évi CCXLVIII. törvény) alapján speciális elszámolást jelent az, hogy a KFOR szektor esetén nem merülnek fel a felmentett repülések költségei és bevételei, azokat a szerb, illetve montenegrói felek viselik a díjzónára vonatkozóan.

Az KFOR szektorban nyújtott légiforgalmi szolgáltatások elszámolása kapcsán keletkező elszámolási egyenlegek érvényesítése a teljes költségmegtérítés szabályai szerint a közös Szerbia-Montenegró-KFOR díjzóna költségalap elszámolásán keresztül történik. Az öt éves kijelölés megszűnését követően fennálló elszámolási egyenlegeket a Társaság továbbra is érvényesítheti a közös díjzónán keresztül.

II. SPECIFIKUS RÉSZ

2.1 MÉRLEGHEZ KAPCSOLÓDÓ KIEGÉSZÍTÉSEK

2.1.1 Tárgyi eszközök és immateriális javak

Immateriális javak

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31.	Záró 2014.12.31	Változás %
Vagyoni értékű jogok	6 162 918	6 894 327	12%
Szellemi termékek	23 273	63 786	174%
Immateriális javak	6 186 191	6 958 113	12%

A Társaság a vagyoni értékű jogok között mutatja be azon tevékenységét segítő szoftvereket is, melyek tulajdonjogával nem rendelkezik. Legjelentősebb ezek közül a MATIAS légiirányító szoftver-rendszer, mely folyamatos fejlesztések által az európai jogszabályi követelményeknek megfelel és Európa egyik lefejlettebb ilyen típusú rendszere.

Az immateriális javak nettó értéke az előző évhez képest összességében 12%-kal növekedett. A változás fő okai: egyrészt az aktivált immateriális javakon elszámolt éves értékcsökkenés, másrészt a még befejezetlen állapotban lévő szoftverek beruházási állománya. A MATIAS rendszer következő „upgrade”-jének befejezetlen állományban lévő értéke 2.312.738 ezer forint 2014. december 31-én.

Az immateriális javak részletes állományváltozását a **4.2. sz. melléklet** tartalmazza.

Tárgyi eszközök

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31.	Záró 2014.12.31	Változás %
Ingtalanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	7 572 920	7 287 606	-4%
Műszaki berendezések, gépek, járművek	4 879 758	4 442 484	-9%
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	1 222 521	1 147 014	-6%
Beruházások, felújítások	508 859	1 352 782	166%
Beruházásokra adott előleg	0	14 324	-
Tárgyi eszközök	14 184 058	14 244 210	0%

A tárgyi eszközök nettó értéke nem változott jelentősen 2013. december 31-hez viszonyítva. Ez azonban több ellentétes előjelű változás következménye:

- tárgyévben teljesített beruházások értéke 1.905 millió forint, a beruházások közül aktiválásra került: 1.053 millió forint értékben,
- tárgyévben kivezetett eszközök nettó értéke: 44 millió forint,
- tárgyévben elszámolt értékcsökkenés: terv szerinti 1.773 millió forint, terven felüli 38 millió forint értékben.

Összességében tehát 2014. folyamán a tárgyi eszközök mérlegben kimutatott értéke állandó szinten maradt, mivel a megvalósított a beruházások nominális értékben pótolták a kivezetések és az év során elszámolt értékcsökkenési leírás összegét.

A Tárgyi eszközök 2014. évi állományváltozásait a **4.3. sz. melléklet** tartalmazza.

A Társaság üzembe helyezett eszközeire kizárólag lineáris módszerrel számol el terv szerinti értékcsökkenési leírást. A tárgyévben tárgyi eszközökre elszámolt értékcsökkenési leírás értéke 1.773 millió forint

Terven felüli értékcsökkenési leírás elszámolására értékesítés miatt 26,7 millió forint, épületek bontása miatt 7 millió forint, befejezetlen beruházások kivezetése miatt 3 millió forint, selejtezések miatt pedig 1 millió forint értékben került sor.

Ingtatlanok

A Társaság alapításakor az irányításhoz használt épületeit és építményeit a Kincstári Vagyon Igazgatóságtól vagyonkezelési szerződés alapján vagyonkezelésbe kapta. A Társaság a kincstári vagyon részét képező eszközöket vagyonkezelésbe vételkor az egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek között kimutatott 4.558.395 ezer forint kötelezettséggel szemben vette állományba.

A Társaságnak a vagyonkezelési szerződése és a 254/2007. (X.4.) az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló kormányrendelet alapján a fennálló hosszú lejáratú kötelezettség és a vagyonkezelt eszközök nettó értékének különbözetéig visszapótlási kötelezettsége keletkezik. Ebben 2013. június 28. hatállyal az Állami Vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény módosulása változást hozott, miszerint az alapfeladatként vagy főtevékenységként közfeladatot ellátó vagyonkezelő a visszapótlási kötelezettség teljesítése alól a törvény erejénél fogva mentesül. Ennek eredményeképpen a Társaságnál a 2013. június 28-tól elszámolt értékcsökkenés összegével párhuzamosan keletkező új visszapótlási kötelezettség értéke elengedett kötelezettségnek minősül, azt a Társaság a hosszú lejáratú kötelezettség csökkentésével szemben a rendkívüli bevételek között mutatja ki.

Az MNV Zrt. felé fennálló hosszú lejáratú kötelezettség értéke 2014. december 31-én 4.126.969 ezer forint, kincstári vagyon részét képező, vagyonkezelésben lévő eszközök záró bruttó értéke 5.456.817 ezer forint, záró nettó értéke 3.311.922 ezer forint. (Évközi mozgásaikat a 4.3. sz. mellékletben mutatjuk be részletesen.)

A 2014. évben keletkező visszapótlási kötelezettség elengedése miatt elszámolt rendkívüli bevétel értéke: 297.020 ezer forint.

A 2013. június 27-ig keletkezett visszapótlási kötelezettségből 2014. december 31-én fennálló érték (a 2014. évi aktivált felújítások figyelembe vételével) 874.307 ezer forint, mely összeg fedezetére a saját tőkén belül az eredménytartalékból 874.307 ezer forint került átvezetésre a Lekötött Tartalékok közé.

Műszaki Berendezések

A műszaki berendezések, gépek, járművek nettó értékének 9%-os csökkenésének okai egyrészt a 932.829 ezer forint elszámolt terv szerinti értékcsökkenési leírás, a 31.437 ezer forint nettó értékű kivezetés, mely csökkenéseket részben ellensúlyozta az 526.992 ezer forint értékű bruttó érték növekedés a tárgyévi aktiválásokból.

Egyéb Berendezések

Az egyéb berendezések, gépek, járművek nettó értékének 6%-os csökkenésének okai egyrészt a 371.519 ezer forint elszámolt terv szerinti értékcsökkenési leírás, a 48.013 ezer forint nettó értékű kivezetés, mely csökkenéseket részben ellensúlyozta az 344.025 ezer forint értékű bruttó érték növekedés a tárgyévi aktiválásokból.

Befejezetlen Beruházások

A befejezetlen beruházások értéke lényeges, 166%-os növekedést mutat 2013. december 31-hez képest. Ennek oka, hogy 2014. december 31-én több, jelentős beruházás volt folyamatban:

2014. december 31-én folyamatban lévő beruházások

adatok eFt-ban

Befejezetlen beruházások állománya	2014.12.31
1. MATIAS rendszer fejlesztése	2 312 739
2. CWP recording rendszer	110 345
3. CADIS rendszer fejlesztése	44 947
4. Egyéb még nem aktivált immateriális javak	26 162
IMMATERIÁLIS JAVAK FEJLESZTÉSEI	2 494 193
5. Egyéb ingatlanokon végzett beruházások	649 129
6. ATM rádiórendszer bővítése	280 149
7. CWP recording rendszer hardver elemei	133 380
8. MATIAS rendszer hardver elemei	52 336
9. Hangkommunikációs rendszer kiterjesztése	50 890
10. Navigációs távvezérlő központ modernizálása	44 469
11. CPDLC infrastruktúra - ATN routerek	41 373
12. ANS-III jégakkumulátor rendszer	35 861
13. Egyéb beruházások	34 640
14. ATM IP Voice tervezés	30 555
TÁRGYI ESZKÖZÖK BEFEJEZETLEN BERUHÁZÁSAI	1 352 782
Összes folyamatban lévő beruházás	3 846 975

A 2014. december 31-én folyamatban lévő beruházások közül a légiforgalmi irányításban használt MATIAS rendszer fejlesztése, a CWP recording rendszer, a CADIS rendszer fejlesztése, illetve az Egyéb még nem aktivált immateriális javak összesen 2.494.193 ezer forint értékben az immateriális javak között kerültek megjelenítésre, míg az egyéb épületeket és műszaki eszközöket érintő beruházások, felújítások értéke 1.352.782 ezer forint 2014. december 31-én.

2.1.2 Befektetett pénzügyi eszközök

Befektetett pénzügyi eszközök között kimutatásra kerül a HungaroControl Zrt. tartós részesedése kapcsolt vállalkozásban, a 2014. során szerzett egyéb tartós részesedése, valamint a munkáltatói lakásépítési kölcsönök hosszú lejáratú része.

Befektetett pénzügyi eszközök

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31.	Záró 2014.12.31
Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban	6 370	6 370
Egyéb tartós részesedés	0	1 889
Munkáltatói lakásépítési-felújítási kölcsön	267	90
Befektetett pénzügyi eszközök	6 637	8 349

Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban

2011. május 26-án megalapításra került a HungaroControl Zrt. és a svéd Entry Point North AB – akadémia közös vállalatként az Entry Point Central Korlátolt Felelősségű Társaság (EPC Kft.). 2011 szeptemberétől ez a cég végzi a légiforgalmi irányítók alapképzését. A HungaroControl Zrt. tulajdonosi részesedése az EPC Kft-ben 49%, mindazonáltal a Társasági szerződésben megszabott szavazati jogok alapján a Társaság jogosult az EPC Kft. ügyvezetőjének kiválasztására, valamint a taggyűlés az összes lényeges üzletpolitikai kérdésben csak egyhangúan dönthet. Ezen indokok alapján a jogokat a két tulajdonos paritásos alapon gyakorolja, tehát az EPC Kft. közös vezetőségű vállalkozásnak minősül. Adatait az alábbi táblázat tartalmazza:

EPC Kft.

adatok eFt-ban

	Adatok	Záró 2013.12.31	Záró 2014.12.31
Gazdasági társaság neve	Entry Point Central Kft.		
Székhelye:	1185 Budapest Igló u. 33-35.		
Alapítás:	2011. május 26.		
Tőkeszerkezet:	Saját tőke (eFt)	58 180	96 672
	Jegyzett tőke (eFt)	1 000	1 000
Tartalékok:	Tőketartalék	12 000	12 000
	Eredménytartalék	24 619	45 180
	Mérleg szerinti eredmény	20 561	38 492
Tulajdonosok részesedés aránya:	HungaroControl Zrt.	49%	49%
	Entry Point North AB	51%	51%

A Társaság a Szt. 119.§ 2) bekezdésében adott felmentési lehetőséggel élve nem készít konszolidált beszámolót, mivel a társasági beszámoló az EPC Kft. konszolidálásba történő bevonása nélkül is megbízható és valós képet ad a csoport vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetéről.

Egyéb tartós részesedés

A Társaság 2014. október 17-én Ausztria, Cseh Köztársaság, Horvátország, Szlovákia és Szlovénia légiforgalmi szolgálataival közösen írta alá a „FAB CE Aviation Services Ltd.” vállalat alapító dokumentumait. A közös vállalat feladata a FAB CE Program végrehajtásának támogatása, a régió közös légiközlekedési projektjeinek menedzselése lesz. A vállalat törzstőkéje: 36.000 euró, melyből a HungaroControl Zrt. részesedésének értéke: 6.000 euró. A vállalat székhelye: Zgornij Brnik 130 N, 4210 Brnik – Ljubjanai Repülőtér, Szlovénia.

2.1.3 Készletek

Készletek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31.	Záró 2014.12.31	Változás %
Tartalékalkatrészek	123 856	89 780	-28%
Egyéb anyagok	30 452	31 698	4%
Készletek	154 308	121 478	-21%

A készletek 2014. december 31-i záró állománya 21 %-kal csökkent a 2014. évi tartalék anyag felhasználások következtében.

A tartalékalkatrészek készletcsoport a püspökladányi illetve körishegy radarállomáshoz az aktiválást követően beszerezett tartalék anyag készletet tartalmazza. A Társaság az egyéb anyagok között jeleníti meg a cég működéséhez beszerezett és raktározott készleteket, melyek záróállományát a mérlegkészítéshez felvett leltár alapján számoljuk el.

2014 során a Társaság nem számolt el a készletekre értékvesztést.

2.1.4 Követelések

Követelések

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31.	Záró 2014.12.31	Változás %
Vevők	4 881 666	6 460 268	32%
Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	1 693	3 091	83%
Egyéb követelések	531 401	1 518 576	186%
Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete	35 506	522	-99%
Követelések	5 450 266	7 982 457	46%

A Társaság követeléseit a Vevőkkel szembeni, a Kapcsolt vállalkozásokkal szembeni követelések, az Egyéb követelések, valamint a Társaság fedezeti ügyleteinek valós értékeléséből származó követelés jellegű, pozitív értékelési különbözet mérlegsorok alkotják. A Társaság Követeléseinek 46%-os növekedése egyrészt a Vevők értékének 32%-os növekedésére, másrészt az Egyéb követelések 186%-os növekedésére vezethető vissza. A Követelések egyes tételeit az alábbiakban mutatjuk be:

Vevők

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31.	Záró 2014.12.31	Változás %
Belföldi vevők	83 100	89 346	8%
Belföldi vevők értékvesztése	-77 821	-77 821	0%
Nettó belföldi vevők	5 279	11 525	118%
Külföldi vevők	5 629 972	7 202 465	28%
Külföldi vevők értékvesztése	-753 585	-753 722	0%
Nettó külföldi vevők	4 876 387	6 448 743	32%
VEVŐKÖVETELÉSEK ÖSSZESEN	4 881 666	6 460 268	32%

A Belföldi vevők között megjelenő vevőkövetelések értékében az egyéb értékesítésekből származó követelések jelennek meg. A mérlegben a vevőkövetelések a megképzett értékvesztés-állománnyal csökkentve kerülnek kimutatásra.

A Társaság Külföldi vevőállományának több mint 99%-át a légitársaságokkal szemben fennálló követelésállomány jelenti:

Légitársaságokkal szembeni követelések

Megnevezés	EUR	eFt	Záróárfolyam
Eurocontrol követelésállomány 2013.12.31	18 886 305,94	5 607 533	296,91
2013.12.31-ig elszámolt értékvesztés	-2 537 355,98	-753 366	296,91
Eurocontrol Nettó követelés 2013.12.31.	16 348 949,96	4 854 167	296,91
Eurocontrol követelésállomány 2014.12.31	22 479 121,74	7 078 451	314,89
2014.12.31-ig elszámolt értékvesztés	-2 392 860,01	-753 488	314,89
Eurocontrol Nettó követelés 2014.12.31.	20 086 261,73	6 324 963	314,89

A fenti táblázatból látható, hogy a légitársaságokkal szembeni kiszámlázott, év végén nyitott követelésállomány Európában meghatározott értéke – elsősorban a jelentősen megemelkedett forgalom, továbbá a koszovói szolgáltatásnyújtás eredményeképp jelentkező követelések miatt – 19%-kal, míg a mérlegben megjelenő forint érték 26 %-kal magasabb az előző évhez képest a 17,98 forinttal magasabb év végi záróárfolyam miatt (2013. december 31-hez viszonyítva).

A légitársaságokkal szemben átlagosan 2 havi árbevétel összegének megfelelő követelés van nyitva – az Eurocontrol számlázási ciklusából kifolyólag. Az Eurocontrol behajtási hatékonyságának köszönhetően a légitársaságtól járó követelések befolyása több mint 98%-ban határidőben történik.

A légitársaságokkal szembeni követelésekre képzett értékvesztés összértéke 144 ezer Euróval csökkent, amely azonban az év végi árfolyamon számítva forint értékben nem mutat változást:

Légitársasági követeléseken elszámolt értékvesztés

adatok eFt-ban

Légitársasági követeléseken elszámolt értékvesztés	EUR	eFt	Záróárfolyam
2013. évi záróállomány	2 537 355,98	753 366	296,91
2014. évi feloldás	-65 762,03		
2014. évi kivezetés	-295 474,23		
2014. évi képzés	216 740,29		
2014. évi záró értékvesztés állomány	2 392 860,01	753 488	314,89

A légitársaságokkal szembeni követelésekre történő értékvesztés elszámolására az Eurocontrol Központi Útvonal Iroda (CRCO) egyedileg történő adósminősítése és elszámolása alapján kerül sor. 2014. év során értékvesztés feloldásra a befolyások miatt, kivezetésre pedig a behajthatatlan követelések leírása kapcsán került sor.

Egyéb követelések bemutatása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	Záró 2014.12.31	Változás %
Általános Forgalmi Adó Követelés	405 005	1 343 010	232%
Társasági adó elszámolása	47 852	117 468	145%
Egyéb (adók, egyéb különféle követelés, előleg)	23 106	2 303	-90%
TNC elszámolásból eredő, Eurocontrolal szembeni követelés	32 139	36 223	13%
Helyi adók elszámolása	9 882	700	-93%
Kifizetőhely TB-vel szembeni elszámolási számla	4 359	4 748	9%
Külföldön felszámított adó elszámolásából követelés	2 532	1 720	-32%
Munkáltatói lakásépítési-felújítási kölcsön nyújtása	498	200	-60%
GKM-HC 2007.01.01 előtti kötelezettségek elszámolása	202	244	21%
Egyéb különféle követelések	5 826	11 960	105%
Egyéb követelések	531 401	1 518 576	186%

Az egyéb követelések értéke 2013. december 31-hez viszonyítva több mint 987 millió forint értékű, növekedést mutat. Ennek fő oka a 4. negyedéves visszaigényelhető ÁFA értékének 938 millió forintos növekedése, mivel jelentős visszaigényelhető követelés keletkezett a MATIAS rendszer fejlesztése, az ANS I épület és egyéb beruházásokhoz, valamint a 2. féléves vagyonkezelési díjhoz kapcsolódó szállítói számlákra felszámított ÁFÁ-ból.

Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete

A rövid lejáratú követelések között kimutatott „Szarmazékos ügyletek pozitív értékelési különbözete” a 2014. december 31-én nyitva álló cashflow fedezeti ügyleteink mérlegfordulónapi pozitív valós értéke, mely a saját tőkén belül megjelenő „Cashflow fedezeti ügyletek valós érték értékelési tartalékával” szemben számolódik el az Szt. 59/E. § értelmében. A fedezeti ügyletek, mint mérlegen kívüli tételek, részletes bemutatása a 3.1.1. pontban található.

2.1.5 Értékpapírok

Értékpapírok

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	Záró 2014.12.31	Változás %
Diszkont kincstárjegyek	0	10 562 660	100%
Értékpapírok	0	10 562 660	100%

A banki partnerkockázat további mérséklése érdekében a Társaság a rövid távú finanszírozáshoz nem szükséges pénzeszközök jelentős részét különböző - éven belüli - lejáratú, a Magyar Állam által kibocsátott diszkontkincstárjegybe fektette. Az év végén meglévő diszkontkincstárjegy állomány 10.563 millió forint, amely a 2014. december 31-én fennálló szabad pénzeszköz állomány 57%-át teszi ki.

2.1.6 Pénzeszközök

Pénzeszközök

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	Záró 2014.12.31	Változás %
Pénztár, csekkek	1 205	1 181	-2%
Pénztár	1 069	1 037	-3%
Valuta pénztár	136	144	6%
Bankbetétek	15 239 607	8 198 497	-46%
Elszámolási betétszámla (HUF)	406 211	244 336	-40%
Lekötött betétek (HUF)	14 690 000	7 946 899	-46%
Devizás lekötött betétek	93 010	0	-100%
Deviza elszámolási betétszámla	50 386	7 262	-86%
Pénzeszközök	15 240 812	8 199 678	-46%

A Társaság pénzügyi, likviditási helyzete stabil. A rendelkezésre álló pénzeszközállomány csökkenése a bázis évhez képest 7.041 millió forint. Ennek oka, hogy a Társaság lekötött pénzeszközeinek jelentős részét éven belüli lejáratú állampapírokba fektette (10.563 millió forint), melyek értéke nem a pénzeszközök között, hanem az Értékpapírok mérlegsoron jelenik meg.

Így a likvid pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékes eszközök összértéke összesen 3.522 millió forinttal nőtt.

A Társaság Számviteli törvény szerinti, **2014. évi Cashflow kimutatását a 4.1. sz. melléklet** tartalmazza.

2.1.7 Aktív időbeli elhatárolások

A Társaság 2013. és 2014. december 31-i aktív időbeli elhatárolás állománya a következő:

Aktív időbeli elhatárolások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	Záró 2014.12.31	Változás %
Bevételek aktív időbeli elhatárolása	3 446 133	2 151 915	-38%
Elszámolási egyenlegek	1 817 295	641 257	-65%
Felmentett repülések	1 305 798	1 227 621	-6%
Kamat elhatárolások	113 833	78 079	-31%
Bevételek egyéb aktív elhatárolásai	209 207	204 958	-2%
Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	677 351	651 637	-4%
Költségek, ráfordítások elhatárolása	677 351	651 637	-4%
Aktív időbeli elhatárolások	4 123 484	2 803 552	-32%

2012. évben az elszámolási egyenlegek kapcsán különböző jogcímen megjelenő egyenlegek eltérő finanszírozási pozíciót jelentettek, amelyek összehatása azonban alulfinanszírozást mutatott, ezért ezek egy összegben az aktív időbeli elhatárolások között jelentek meg. Azonban 2012. évi finanszírozási egyenleg egy része ténylegesen 299 millió értékben felülfinanszírozási egyenleg volt, helyesen a passzív elhatárolások között került volna kimutatásra. 2014. december 31-én ez az egyenleg a passzív elhatárolások közé átsorolásra került. Amennyiben a 2013. évi mérlegben az egyenleg helyesen lett volna besorolva, az Aktív időbeli elhatárolások összehasonlító táblázata a következő képet mutatná:

Aktív időbeli elhatárolások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	Záró 2014.12.31	Változás %
Bevételek aktív időbeli elhatárolása	3 746 025	2 151 915	-43%
Elszámolási egyenlegek	2 117 187	641 257	-70%
Felmentett repülések	1 305 798	1 227 621	-6%
Kamat elhatárolások	113 833	78 079	-31%
Bevételek egyéb aktív elhatárolásai	209 207	204 958	-2%
Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	677 351	651 637	-4%
Költségek, ráfordítások elhatárolása	677 351	651 637	-4%
Aktív időbeli elhatárolások	4 423 376	2 803 552	-37%

Az aktív időbeli elhatárolások tételeinek magyarázata:

Költségalap elszámolási egyenlegek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Egyenleg 2013.12.31	2014. évi feloldás	2014. évi képzés	2014. évi átsorolás	Egyenleg 2014.12.31
2012. évi Útvonal elszámolási egyenleg	937 370	-1 237 262		299 892	0
2012. évi TNC elszámolási egyenleg	543 898	-543 898			0
2013. évi Útvonal elszámolási egyenleg	336 027				336 027
2014. évi Koszovó feletti irányítás elszámolási egyenlege	0	0	305 230		305 230
Elszámolási egyenlegek	1 817 295	-1 781 160	305 230	299 892	641 257

Az aktív időbeli elhatárolások 32%-os csökkenésének fő oka az itt kimutatott elszámolási egyenlegek csökkenése. A 2014. év során összesen 1.781 millió forint értékben került feloldásra, azaz a 2014. évi egységdíjakban érvényesítésre a 2012. év során megképzett alulfinanszírozási egyenleg.

A kiegészítő melléklet **1.2 pontjában** részletesen bemutatott **Eurocontrol speciális elszámolási rendszer** keretében a terminálirányításhoz kapcsolódó légiforgalmi díjak (TNC) elszámolása 2012-2014 között az úgynevezett „teljes költségmegtérülési” elszámolási rendszeren belül történt. Ezen rendszer sajátossága, hogy az egységdíjtétel meghatározásához kalkulált forgalom tényleges alakulása, illetve a tényleges költségek nagysága a tervezettől eltérhet, így az egyes tagállamok esetében a költségmegtérülés adott évre vonatkozóan nem biztosítható. Egyes években bevételhiány, illetve bevételtöbblet keletkezhet. Ezt az éves egyenleget nevezük speciális elszámolási egyenlegnek, mellyel a Társaság adott évi kiszámlázott árbevétele az összemérés elve alapján kiigazításra kerül. A hiány és a többlet kiegyenlítése az úgynevezett „kiigazító mechanizmus” alkalmazásával történik, melynek keretében az adott év (n) bevételének hiánya/többlete elszámolásra kerül – ettől eltérő tagállami szándék hiányában – főszabály szerint az „n+2”-ik évben az egységdíjtétel kalkulációja során.

Az előző évek elszámolási egyenlegeinek feloldása tehát csökkentette az aktív időbeli elhatárolások között szereplő egyenlegeket.

Az útvonalirányítási üzletágban 2012-től életbe lépett „Teljesítményrendszer” keretein belül is keletkezik elszámolási egyenleg. Az Útvonalirányítás üzletágban az elszámolási egyenlegek keletkezése különböző jogcímek alapján történik, egy-egy jogcím eltérő finanszírozást is eredményezhet.

2014. évben alulfinanszírozási egyenleg a teljes költségmegtérítés keretein belül működő Koszovói Üzletágban keletkezett az előkészítő projektidőszak költségeinek elszámolása miatt, ez került újonnan kimutatásra az aktív időbeli elhatárolások között.

A 2013. évi finanszírozási egyenlegek összefoglaló bemutatása - a 2014. évi költségalap elszámolások alapján - a „**2.2.1** Finanszírozási egyenleg hatása az árbevételre” pont alatt található.

Felmentett repülések elhatárolt bevétele

adatok eFt-ban

Megnevezés	Egyenleg 2013.12.31	2014. évi befolyás	2014. évi képzés	Egyenleg 2014.12.31
2008 évi felmentett repülések	15 870	-15 870		0
2009 évi felmentett repülések	348 654			348 654
2010 évi felmentett repülések	15 750			15 750
2011 évi felmentett repülések	18 820	-18 820		0
2012 évi felmentett repülések	460 219	-429 891		30 328
2013 évi felmentett repülések	446 485			446 485
2014 évi felmentett repülések	0		386 404	386 404
Felmentett repülések összesen	1 305 798	-464 581	386 404	1 227 621

A léginavigációs szolgálatok közös díjszámítási rendszerének létrehozásáról szóló 1794/2006/EK rendelet 9. cikk (4) bekezdése, illetve az azt követő 391/2013/EU bizottsági rendelet 10. cikk (5) bekezdése alapján a tagállamok biztosítják a léginavigációs szolgáltatók számára a léginavigációs díjak fizetése alól mentességet élvező repülésekkel kapcsolatban felmerült költségeinek megtérülését.

A 1086/2010. (IV.9.) Kormányhatározat a magyar légtér igénybevételéért fizetendő díjak fizetésével és a léginavigációs szolgálat biztosításának költségeivel összefüggő feladatokat szabályozza. A nevezett kormányhatározat alapján a n. év felmentett repüléseinek díját n+2. évben kell megtérítenie az érintett Minisztériumoknak.

A felmentett repülések díjszámítása az Eurocontrol által a HungaroControl részére külön igazolt szolgáltatási egység számok alapján az auditált költségalap elszámolás során keletkező egy szolgáltatási egységre jutó költségek figyelembevételével történt.

A felmentett repülésekből nyitva álló költségtérítési igények közül 378.982 ezer forint 2015-ben a mérlegkészítés dátumáig befolyt. A 2013. évi elszámolás során megállapított, díjfizetés alól felmentett repülések költségeinek megtérítése a 1086/2010. (IV.9.) Kormányhatározat alapján 2015-ben esedékes, a 2014. évi díjfizetés alól felmentett repülések költségeinek megtérítése pedig 2016-ban lesz esedékes.

A felmentett repülések egyéb bevételként elszámolt összege 2013. és 2014. év vonatkozásában a következő táblázatban felsorolt jogcímeik szerint történt:

Felmentési jogcímek	2013		2014	
	Repülési egység	Érték (ezer Ft)	Repülési egység	Érték (ezer Ft)
Útvonalirányítás – jogcímenként				
Körrepülések	267,30	3 166	424,22	4 142
Két tonna alatti légi járművek	294,34	3 486	300,30	2 932
Tagállamok Katonai repülései	8 843,58	104 748	10 066,63	98 296
Navigációs berendezések kalibrálása	5,21	62	1,49	15
Kutató-Mentő repülések	0,21	2	5,58	54
Diplomáciai repülések	1 458,42	17 274	1 318,68	12 876
VFR (Látvarepülés)	5,52	65	8,90	87
Nem tagállamok mentesített katonai repülései	24 898,62	294 912	25 165,17	245 729
Egyéb	0,00	0	0,00	0
Útvonalirányítás- Felmentett repülések	35 773,20	423 715	37 290,97	364 131
Terminálirányítás – jogcímenként				
Körrepülések	114,18	10 271	73,36	6 040
Két tonna alatti légi járművek	5,43	489	3,09	254
Tagállamok Katonai repülései	65,92	5 931	127,12	10 467
Navigációs berendezések kalibrálása	1,50	135	0,25	21
Kutató-Mentő repülések	0,23	21	0,00	0
Diplomáciai repülések	18,12	1 630	18,26	1 503
VFR (Látvarepülés)	0,13	12	0,38	31
Nem tagállamok mentesített katonai repülései	47,59	4 281	48,06	3 957
Terminálirányítás - Felmentett repülések	253,10	22 770	270,52	22 273
Felmentett repülések összesen	36 026,30	446 485	37 561,49	386 404

Kamat elhatárolások

Kamat elhatárolások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	2014. évi feloldás	2014. évi képzés	Záró 2014.12.31
2013. évet érintő kamat elhatárolások	113 833	-113 833	0	0
2014. évet érintő kamat elhatárolások	0	0	78 079	78 079
Kamat elhatárolások	113 833	-113 833	78 079	78 079

Az év végén elhatárolt kamatbevételek csökkenésének az oka, hogy bár a Társaság több mint 3,8 milliárd forinttal magasabb pénzügyi befektetési állománnyal rendelkezett 2014. december 31-én, mint 2013. december 31-én, a 2014. évi hozamcsökkenések eredményeképpen az év végén meglévő befektetések átlaghozama a 2013 év végi 3,76%-ról 2014. év végére 1,81 %-ra csökkent.

Bevételek egyéb aktív elhatárolásai

adatok eFt-ban

Bevételek egyéb aktív elhatárolásai

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	2014. évi feloldás	2014. évi képzés	Záró 2014.12.31
2013. évet érintő elhatárolások	209 207	-209 207	0	0
2014. évet érintő elhatárolások	0	0	204 958	204 958
Bevételek egyéb aktív elhatárolásai	209 207	-209 207	204 958	204 958

A bevételek egyéb aktív elhatárolásai között 2013. december 31-én jelentős megjelent a FAB-CE projektek támogatására megítélt és mérlegkészítésig befolyt támogatási összeg elhatárolása 110 millió forintos értékben, valamint a beszámoló 1.3.5 pontjában bemutatott inflációs pótlék elszámolási különbözetből eredő bevétel-elhatárolás 88 millió forint értékben, továbbá egyéb, ki nem számlázott, 2013. évet érintő árbevétel elhatárolása 11 millió forint értékben. A támogatási összeg 2014. során megítélésre került, az elhatárolásokat a Társaság feloldotta. 2014. december 31-én elhatárolásként jelenik meg az inflációs pótlék elszámolási különbözetből eredő bevétel-elhatárolás 183 millió forint értékben.

Költségek és ráfordítások elhatárolása 2013. és 2014. december 31-én:

Költségek, ráfordítások elhatárolása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	2014. évi feloldás	2014. évi képzés	Záró 2014.12.31
Anyagjellegű ráfordítások	661 342	-574 074	564 369	651 637
Személyi jellegű ráfordítások	16 009	-16 009		0
Költségek, ráfordítások elhatárolása	677 351	-590 083	564 369	651 637

Az anyagjellegű ráfordítások között azok a költségek szerepelnek, melyek tárgyidőszakban kerültek számlázásra, de következő időszak költségeit terhelik. Ilyenek többek között a folyóirat előfizetések, on-line szolgáltatások, ingatlanok bérleti díjai, szoftvertámogatások, biztosítási díjak, tagdíjak stb. Az anyagjellegű ráfordítások 2014. év végi elhatárolás állománya közel azonos mértékű a 2013. év végi állománnyal.

A személyi jellegű ráfordítások aktív időbeli elhatárolásai között azok a tárgyévben számfajtott költségek szerepelnek, melyek a következő időszak költségeit terhelik. 2013. december 31-én ilyenek voltak a munkaviszony megszűnéshez kapcsolódó költségek, járulékok, melyek esetében a munkaviszony befejező időpontja átnyúlik a következő időszakra. Ezek a 2013. évben kifizetett, 2014. évet terhelő végkielégítések és járulékai voltak, míg 2014. december 31-én nem volt keletkezett ilyen tétel.

2.1.8 Saját tőke

Saját tőke

adatok eFt-ban

Megnevezés	Saját tőke ÖSSZESEN	Jegyzett tőke	Eredmény tartalék	Lekötött tartalék	Értékelési tartalék	Mérleg szerinti eredmény
Egyenleg 2013. 12. 31-én	26 220 671	20 201 600	1 985 835	1 947 707	27 929	2 057 600
2013. évi mérleg szerinti eredmény átvezetése eredménytartalékba	0	0	2 057 600	0	0	-2 057 600
Vagyonkezelési szerződés alapján fennálló visszapótlási kötelezettség fedezetére lekötött tartalék feloldása az eredménytartalék javára	0	0	73 400	-73 400	0	0
Fejlesztési tartalék képzése miatt átvezetés eredménytartalék és lekötött tartalék között	0	0	-500 000	500 000	0	0
Fejlesztési tartalék feloldása miatt átvezetés eredménytartalék és lekötött tartalék között	0	0	610 228	-610 228	0	0
Cash-Flow fedezeti ügyletek valós értékelési tartaléka	-178 694	0	0	0	-178 694	0
2014. évi mérleg szerinti eredmény	1 524 033	0	0	0	0	1 524 033
Záró állomány 2014. 12. 31-én	27 566 010	20 201 600	4 227 063	1 764 079	-150 765	1 524 033

Jegyzett tőke

A Társaság jegyzett tőkéje nem változott.

Visszapótlási kötelezettség fedezetére lekötött tartalék

A Társaság a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-vel fennálló vagyonkezelési szerződése és a 254/2007. (X.4.) Kormányrendelet értelmében képzendő visszapótlási tartalékot képez. A vagyonkezelésbe átvett eszközök főkönyvben szereplő nettó értéke (csökkentve a támogatásból finanszírozott értékkel) és a kapcsolódó hosszúlejáratú kötelezettségek közötti különbözet értékének megfelelő összeget az eredménytartalékból a lekötött tartalékba kell vezetni. A Társaság a 2013. évi mérlegében kimutatott visszapótlási kötelezettsége 947.707 ezer forintot mutatott. 2014. során a Társaság a visszapótlási kötelezettsége teljesítéseként 73.400 ezer forint értékű befejezett felújítást aktivált vagyonnekelt ingatlanjaira, így a 2014. december 31-én kimutatott visszapótlási kötelezettség értéke 874.307 ezer forint, mely összeg a lekötött tartalékok között jelenik meg.

Fejlesztési tartalék

Szintén a Lekötött Tartalékok között mutatja ki a Társaság a Fejlesztési tartalékot. Ennek 2012-ben és 2013-ban megképzett összesen 1 milliárd forintos értékéhez 2014. év végén a Társaság újabb 500 millió forint értékű Fejlesztési tartalékot képzett. Fejlesztési tartalék a beruházások fedezetére képezhető, a képzés évében a társasági adóalap megállapításakor csökkentő jogcímként veendő figyelembe, azaz a Társaságnak a beruházás idejére „előrehozott értékcsökkenés” formájában átmeneti kedvezményt jelent. Felhasználására 4 éven belül, a megvalósított beruházás évében kerülhet sor. A 2014. során megvalósított beruházásokra 610.228 ezer forint értékű, korábban megképzett fejlesztési tartalékot oldott fel. Így a lekötött tartalékok között szereplő fejlesztési tartalék záró értéke 889.772 ezer forint.

Cashflow fedezeti ügyletek valós érték értékelési tartaléka

A saját tőkén belül kimutatott Cashflow fedezeti ügyletek valós érték értékelési tartaléka soron szereplő 150.765 ezer forint a Társaság 2014. december 31-én nyitva álló, hatékony cashflow fedezeti ügyleteinek negatív valós értéke, mely az Szt. 59/E. §. értelmében a tőkében

a „Cashflow fedezeti ügyletek valós érték értékelési tartalékával” szemben számolódik el mérlegfordulónapi értékeléskor. A fedezeti ügyletek, mint mérlegen kívüli tételek részletes bemutatása a 3.1.1. pontban található.

Mérleg szerinti eredmény

A 2014. évi adózott eredmény 2.524.033 ezer forint, melynek terhére az alapító 1.000.000 ezer forint osztalék kifizetését hagyta jóvá. Így a 2014. évi mérleg szerinti eredmény: 1.524.033 ezer forint.

2.1.9 Céltartalékok

A céltartalékok 2014. évi záró állománya 317 millió forinttal magasabb, mint a 2013. december 31-i záróállomány. A céltartalékok jogcímenkénti nyitó állományát, 2014. évi feloldását, 2014. évi képzését és záró állományát összefoglalva az alábbi táblázat mutatja be:

Céltartalékok

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	2014. évi feloldás	2014. évi képzés	Záró 2014.12.31
Hosszútávú munkavállalói juttatásokra képzett céltartalék	4 540 468	-478 399	657 697	4 719 766
Egyéb képzett céltartalékok	507 205	-402 904	787 893	892 194
Jogi perekre képzett céltartalékok	285 335	-276 336	29 001	38 000
Céltartalék várható kötelezettségekre	5 333 008	-1 157 639	1 474 591	5 649 960

A Céltartalékok fő kategóriáiban történő változásokat az alábbiakban mutatjuk be részletesen:

Hosszútávú Munkavállalói juttatásokra képzett céltartalék

adatok eFt-ban

Ügy	Nyitó 2013.12.31	2014. évi feloldás	2014. évi képzés	Záró 2014.12.31
Aktuáriusi céltartalék a régi Kollektív Szerződés és Irányítói életpálya megállapodás alapján a régi rendszerben maradó munkavállalókra	151 848	-23 760	5 955	134 043
2013. évben hatályba lépett KSZ és IÉM alapján a munkavállalóknak járó "Induló összeg" fedezetére képzett céltartalék	4 093 619	-441 306	188 229	3 840 542
2013-ban hatályba lépett IÉM alapján a 2014. évi megszolgált összegek fedezetére képzett céltartalék	295 001	0	300 916	595 917
2013-ban életbe lépett KSZ Üzemi baleset címén képzett céltartaléka	0	-13 333	109 217	95 884
2013-ban életbe lépett KSZ életpálya juttatás céltartaléka (5 évet el nem érők)	0	0	53 380	53 380
Összesen - Aktuáriusi Céltartalék	4 540 468	-478 399	657 697	4 719 766

A Beszámoló 1.3.4. pontja alatt bemutatott módszer alapján a Társaság céltartalékot képez a *hosszú távú munkavállalói juttatásokkal kapcsolatos biztos jövőbeni kötelezettségek fedezetének biztosítására*. A fenti táblázatban bemutatjuk a céltartalék 2014. évben történt változását.

2013-ban a korábbi munkavállalói juttatási- és életpálya-rendszer jelentősen átalakult. A légiforgalmi irányítók esetében a Társaság az átalakított Kollektív Szerződés és Irányítói Életpálya Megállapodás alapján azt tűzte ki célul, hogy a légiforgalmi irányítók legkésőbb 60 éves korukban az irányítástól vissza tudjanak vonulni. A régi megállapodások felmondását követően tehát 2013. december 31-én hatályba lépett az új Kollektív Szerződés (KSZ) és az új Irányítói Életpálya Megállapodás (IÉM). Ezen megállapodások alapján az új hosszútávú munkavállalói juttatások (HungaroControl Életpálya program) jellemzői a következők:

a) Az IÉM III.3-as pontja alapján a 2013-ban legalább 60 éves irányítókra még a korábbi megállapodások az irányadóak. Ezért a „régiben”, régi megállapodások alapján megképzett céltartalékot ezen személyek kivételével minden más munkavállaló juttatásaira 2013-ban feloldotta a Társaság, és az új megállapodások alapján képezte meg ezen juttatásokra a céltartalékokat.

b) Az új megállapodások szerint a 2012. december 31-én meglévő céltartalék alapján számított „Induló Összeg”-re jogosultak a Társaság 2013. december 31-én állományban lévő munkavállalói. Mivel ezen juttatási elem bruttó összegben van meghatározva, a munkavállalók által később kiválasztandó instrumentumok függvényében adózása, a munkavállalóknak kifizetendő nettó összeg, és a kifizetés időpontja is bizonytalan, így a Társaság céltartalékot képez ezen biztos jövőbeni kötelezettségeinek fedezetére.

c) Az irányítói munkakörben dolgozó munkavállalók esetében éves egyösszegű munkáltatói hozzájárulás kerül kifizetésre, melynek mértéke 2013. évre vonatkozóan az éves személyi alaphír 9,3%-a. Tekintettel arra, hogy a munkavállalók által később kiválasztandó instrumentumok függvényében adózása, a munkavállalóknak kifizetendő nettó összeg, és a kifizetés időpontja is bizonytalan, így a Társaság céltartalékot képez ezen biztos jövőbeni kötelezettségeinek fedezetére.

A céltartalékok 2014. évi állományában változásokat jelentettek a következő tényezők:

- A nyitó céltartalékok képzésében feltárt hibák miatt a Társaság a 2013. december 31-i céltartalék-állományát a következők szerint módosította: 2013-ra vonatkozó önellenőrzés keretében a Társaság feltárta, hogy a nem irányító munkakörök esetében a virtuális jogviszony hatásának pontosabb (csak a megfelelő jogcímekre) kiszámítása miatt az „Induló összeg” módosításra szorul. Ennek hatása önellenőrzésként került kimutatásra 64.005 ezer forint értékben.
- Megállapításra került, hogy a 2013. évben megképzett céltartalék nem terjedt ki a KSZ szerint biztosított azon juttatásra, amely az üzemi balesetben bekövetkezett baleseti halál esetén terheli a Társaságot. Ennek keretében 104.985 ezer forint értékű céltartalék került ezen juttatás fedezetére önellenőrzés keretében megképzésre.
- Az irányítók esetében az „Induló összeg” 2014-ben korrigálásra került és név szerint rögzítésre került egy kiegészítő megállapodásban. Ez összesen 124.224 ezer forint 2014. évben képzett céltartalék növekedést eredményezett.

- Mind a régi rendszerben maradó irányítók, mind az új megállapodások alá tartozó munkavállalók esetében megtörtént a 2014-ben megszolgált összegek fedezetére is a céltartalék-képzés.
- A kifizetések és a kilépő munkavállalókra eső céltartalék összegek feloldásra kerültek.

Fenti hatások eredményeként a hosszútávú munkavállalói juttatásokra képzett céltartalékok állománya 2014-ben az alábbi táblázatban látható módon alakult:

Hosszútávú Munkavállalói juttatásokra képzett céltartalék		adatok eFt-ban
Céltartalék - régi megállapodások alapján		
Nyitó Céltartalék 2013. december 31-én		151 848
2014-ben megszolgált juttatások fedezetére képzett céltartalék		5 955
Feltételezés változások hatása		-23 760
Régi rendszerben maradó irányítók céltartaléka 2014. december 31-én		134 043
Céltartalék - új megállapodások alapján		
Nyitó Céltartalék 2013. december 31-én		4 388 620
Önellenőrzés 2013: Üzemi baleset miatti képzés		104 985
Önellenőrzés 2013: Induló összeg módosítás		64 005
Korrigált 2013.12.31		4 557 610
2014-es Feloldás: kifizetés és kilépők miatt		-441 305
2014-ben megszolgált juttatások fedezetére képzett céltartalék		482 751
Feltételezés változások hatása		-13 333
Új megállapodások alapján képzett céltartalék 2014. december 31-én		4 585 723
Hosszútávú munkavállalói juttatásokra képzett céltartalék összesen		4 719 766

2013. évi aktuáriusi céltartalék képzésekben használt feltételezésekhez képest a céltartalék-képzési modell 2014. év során némileg megváltozott. A feltételezés változások (kilépési várakozás, bérnövekedési feltételezés, az Mt. szerint megváltozott átlagbér számítási módszer hatása), a régi megállapodások alapján 2014. évben megképzett céltartalékokra: összesen 23.760 ezer forint céltartalék-feloldást jelentett, míg az új megállapodások alá tartozó munkavállalók juttatásaira képzett céltartalék esetében 13.333 ezer forint céltartalék-feloldást jelentett. Részletesen a következők szerint:

Feltételezés változások hatásainak levezetése

adatok eFt-ban

Régi Rendszer szerinti céltartalékokkal kapcsolatos feltételezés változások hatása	
Kilépési valószínűség változásának hatása	108
Bérnövekedési feltételezés változásának hatása	-5 730
Átlagbér Mt. alapján változó számításának hatása	-18 138
Feltételezés változások hatása az üzemi baleseti halál esetén fennálló kötelezettségek számítására - régi rendszerben maradó munkavállalók miatt képzett céltartalékokra	-23 760
Új Kollektív Szerződés szerinti céltartalékokkal kapcsolatos feltételezés változások hatása	
Kilépési valószínűség változásának hatása	-6 338
Bérnövekedési feltételezés változásának hatása	-6 995
Feltételezés változások hatása az üzemi baleseti halál esetén fennálló kötelezettségek számítására - új KSZ alapján képzett céltartalékokra	-13 333
Feltételezés változások hatása a hosszútávú munkavállalói juttatásokra képzett céltartalékokra összesen	-37 093

Egyéb Céltartalékok

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	2014. évi feloldás	2014. évi képzés	Záró 2014.12.31
TAR2 radar meghibásodás miatt képzett céltartalék	9 800	0	0	9 800
Magyar Honvédség kutatás-mentési költségeinek megtérítése (2013 II.-IV. név)	302 355	-302 355	0	0
2013 évi vezetői prémiumokra képzett céltartalék	81 635	0	0	81 635
Nem kontrollálható költségekre képzett céltartalék	0	0	673 107	673 107
Egyéb jogcímen képzett céltartalék	113 415	-100 549	114 786	127 652
Egyéb céltartalékok	507 205	-402 904	787 893	892 194

Egyéb céltartalékokat képeztünk a jövőbeni kötelezettségek fedezetére a következők szerint:

- 2010. december 31-én a TAR 2 Radar hatósági engedélyének 2010. decemberi felfüggesztése miatti támogatás visszafizetéséből eredő kockázatra, valamint a várható javítási költségek fedezetére képeztünk céltartalékokat. A TAR 2 közelkörzeti radar üzemeltetési engedélyét a Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatala 2012. március 24-ei dátummal újra megadta. Ezt követően a támogatás fenntartási időszaka 2013-ban eredményesen lezárásra került. Így a támogatás visszafizetésének kockázata, illetve a felmerült költségek fedezetére képzett céltartalék feloldásra került. A fennmaradó céltartalék a még várhatóan felmerülő javítási költségek fedezetét képezi.
- 2013. évre jóváhagyott vezetői prémiumokra tavalyi évben megképzett 81.635 ezer forint értékű céltartalék nem került feloldásra, mert a kiértékelések és a kifizetések nem történtek meg.

- A Magyar Honvédség kutatás-mentési költségeinek megtérítésére, mint biztos jövőbeni kötelezettségre 2013. december 31-én megképzett 302.355 ezer forint értékű céltartalék a kifizetések megtörténtével feloldásra került. A 2014. évet terhelő kutatás-mentési költségtérítés az év végéig kifizetésre került, ezért nem történt rá céltartalék-képzés.
- 2014. december 31-én a Társaság céltartalékot képzett a nem kontrollálható költségekkel kapcsolatban, melyről bővebben a 2.2.1 „Finanszírozási egyenleg hatása az árbevételre” fejezet részben írunk.
- A Társaság által egyéb jogcímen képzett céltartalékok összege 2013. december 31-én 113.415 ezer forint. 2014 folyamán a kifizetések megtörténtével egy időben az összegből feloldásra került a 2013. évben felmerült közigazgatási költségek fedezetére képzett 46 millió forint értékű céltartalék, valamint a 2009-2011. adóévek átfogó vizsgálata eredményeképpen született jegyzőkönyvben szereplő adóhiány és adóbírság 53 millió forintos összege. A 2014. évet érintő, de pénzügyileg el nem számolt kötelezettségek fedezetére a következők szerint történt céltartalék-képzés: 2014. évi kereten felüli munkavégzés várható kompenzációjára 57 millió forint, a tervek szerint az Önkormányzatnak átadandó, ám még a Beruházások között megjelenő Forgó utcai felújítások értékére 31 millió forint, a 2014. évben felmerült közigazgatási költségek fedezetére képzett 20 millió forint, valamint egyéb tételekre 7 millió forint.

Jogi perekre képzett céltartalék

Jogi perekre képzett céltartalékok

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	2014. évi feloldás	2014. évi képzés	Záró 2014.12.31
Jogi perekre képzett céltartalékok	285 335	-276 336	29 001	38 000
Összesen	285 335	-276 336	29 001	38 000

A folyamatban lévő jogi perekre képzett céltartalékok összegéből a 2014. év során lezárult perek kapcsán korábban megképzett céltartalékok feloldásra kerültek összesen 276.336 ezer forint értékben, míg a 2014. év során indult új jogi perekben várhatóan felmerülő veszteségekre, mint függő kötelezettségekre 29.001 ezer forint értékben képezett a Társaság új céltartalékot. Így a jogi perekre képzett céltartalék záróállománya 2014. december 31-én 38.000 ezer forint volt. A céltartalék-képzés tanulmányi szerződés felmondása következtében indult jogi perek, valamint egy megbízási szerződés felmondása okán indult jogi per miatt indokolt.

2.1.10 Kötelezettségek

Hosszú lejáratú kötelezettségek

Hosszú lejáratú kötelezettségek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	Záró 2014.12.31	Változás %
Kincstári vagyon részét képező eszközök kezelésbe vételéhez	4 423 989	4 126 969	-7%
Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	3 937	4 175	6%
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettség	0	84 549	-
Hosszú lejáratú kötelezettségek	4 427 926	4 215 693	-5%

A Társaság 2007. szeptember 5-én vagyonkezelési szerződést kötött a Kincstári Vagyoni Igazgatósággal a tevékenység ellátása érdekében szükséges ingatlanok, ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok vagyonkezelésére. Az induláskor átadott eszközök és befejezetlen beruházások összes bruttó értéke 4.558.395 ezer forint, mely összeget a Társaság a vagyonkezelt eszközök állományba vételével szemben a hosszú lejáratú kötelezettségek között jelenített meg. 2013. június 28-i hatállyal az Állami Vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény módosulása az alapfeladatként vagy főtevékenységként közfeladatot ellátó vagyonkezelőket a visszapótlási kötelezettség teljesítése alól a törvény erejénél fogva mentesítette. Ennek eredményeképpen a Társaságnál a 2013. június 28-tól elszámolt értékcsökkenés összegével párhuzamosan keletkező új visszapótlási kötelezettség 2013. december 31-ig elszámolt 134.406 ezer forintos értéke, valamint a 2014. év során elszámolt 297.020 ezer forintos értéke elengedett kötelezettségnek minősül, azzal a Társaság a hosszú lejáratú kötelezettségét csökkentette. Így az MNV Zrt. felé fennálló hosszú lejáratú kötelezettség értéke 2014. december 31-én 4.126.969 ezer forint.

A kapcsolt vállalkozással szembeni tartós kötelezettségek között az EPC Kft-től kapott 3 havi bérleti díjnak megfelelő óvadék került kimutatásra.

Egyéb hosszú lejáratú kötelezettség az éven túli fizetési határidejű szállítói megállapodások értéke 84.549 ezer forint összegben.

Rövid lejáratú kötelezettségek

Rövidlejáratú kötelezettségek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	Záró 2014.12.31	Változás %
Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	2 092 980	2 311 409	10%
Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	1 000 114	1 003 552	0%
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	2 074 550	2 061 337	-1%
Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete	7 586	153 540	1924%
Rövidlejáratú kötelezettségek	5 175 230	5 529 838	7%

A rövid lejáratú kötelezettségek 2014. december 31-én fennálló összege 7%-os növekedést mutat 2013. év végéhez képest. A főbb mérlegsorok a következők:

Szállítók

Az év végén nyitva álló szállítói állomány 10%-kal nőtt. A növekedés oka, hogy az év végi le nem járt szállítói állomány mind a beruházási szállítók, mind az egyéb szállítók tekintetében meghaladta a 2013. december 31-én fennálló szállítói tartozásokat. Míg 2013. december 31-én 1.249.541 ezer forint értékű beruházási szállító állomány volt nyitva, addig 2014. december 31-én a nyitott beruházási szállítók értéke 1.380.098 ezer forint, továbbá az egyéb szállítók értéke 2013 végén 843.439 ezer forint, míg 2014 végén 930.983 ezer forint volt.

Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31.	Záró 2014.12.31	Változás %
Belföldi szállítók	1 026 715	1 156 949	13%
Külföldi szállítók	1 066 265	1 154 460	8%
Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból	2 092 980	2 311 409	10%

Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben

Az alapítóval szemben kimutatott kötelezettségeink a „Kapcsolt vállalkozásokkal szembeni kötelezettségek” között lett bemutatva, mint a tulajdonossal szemben fennálló kötelezettségeink értéke. Ez a sor a 2013. üzleti évi osztalék 1 milliárd forintos értékét tartalmazza, amely megegyezik a 2014. üzleti évi osztalék 1 milliárd forintos értékével.

Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	2014. évi kifizetés	2014. évi növekedés	Záró 2014.12.31
Üzleti évre jóváhagyott osztalék	1 000 000	-1 000 000	1 000 000	1 000 000
EPC Kft-vel szemben fennálló kötelezettség	114	-114	3 552	3 552
Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	1 000 000	-1 000 000	1 003 552	1 003 552

Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek értéke 2013. december 31-hez képest lényegében ugyanazon a szinten maradt. A folyósított támogatási előlegek elnyert uniós támogatások előfinanszírozásként megkapott összegeit tartalmazzák: 2013. december 31-én a TENT-FAB CE II nevű támogatás előlegét 74 millió forint értékben (mely támogatás 2014-ben lezárult), 2014. december 31-én pedig a TENT-CPDLC támogatást 215 millió forint értékben, valamint a SESAR JU – React Plus című támogatási projekt előfinanszírozását 2,7 millió forint értékben.

Fentiekén kívül az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek értéke tartalmazza még a decemberre számfejtett béreket, a hozzájuk, illetve a decemberi egyéb személyi jellegű kifizetésekhez kapcsolódó adókból és járulékokból származó kötelezettségeket, melyek 2013. december 31-i értéke összesen 1.883.419 ezer forint, 2014. december 31-i értéke pedig összesen 1.665.543 ezer forint, továbbá az egyéb adónemeken év végén fennálló kötelezettségeket, melyek a következőképpen alakultak:

Egyéb rövidlejáratú kötelezettségek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	Záró 2014.12.31	Változás %
Folyósított támogatás előlegek	74 721	217 767	191%
Jövedelem elszámolás munkavállalókkal szemben	497 191	547 079	10%
Magánnyugdíjpénztárakkal és nyugdíjpénztárakkal szembeni kötelezettség	648 645	524 625	-19%
Társadalombiztosítási kötelezettségek	353 108	289 000	-18%
Személyi jövedelemadó	319 341	254 658	-20%
Egészségügyi hozzájárulás	28 066	18 114	-35%
Rehabilitációs hozzájárulás	8 247	8 608	4%
Szakképzési hozzájárulás	28 821	23 459	-19%
Különféle hatóságokkal szembeni rövid lejáratú kötelezettségek	101 483	83 744	-17%
Rövid lejáratú egyéb kötelezettség	0	84 550	-
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek munkavállalókkal és tagokkal szemben	6 445	4 948	-23%
Különféle egyéb kötelezettségek	5 382	2 824	-48%
Szakszervezetekkel, érdekképviselőkkel kapcsolatos elszámolás	1 926	1 939	1%
Cégautó adó	1 174	0	-100%
Innovációs járulék	0	22	-
Összesen:	2 074 550	2 061 337	-1%

A Nyugdíjpénztárakkal szemben fennálló, a társadalombiztosítási, valamint a személyi jövedelemadó fizetési kötelezettségek 18-20%-os csökkenésének az oka, hogy 2014 decemberében kb. 20%-kal alacsonyabb volt az egyéb személyi jellegű kifizetések tömege, mint a megelőző év azonos időszakában. Az év végén kötelezettségként megjelenő értékek tartalmazzák mind a decemberben megtörtént egyéb kifizetések járulék- és adóterheit, mind a decemberi bérek járulék- és adóterheit.

A „Különféle hatóságokkal szembeni rövid lejáratú kötelezettségek” a Nemzeti Közlekedési Hatóságnak fizetendő hatósági díjak 4. negyedéves összegeit jelentik. A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 61.§(5) bekezdésében foglaltak szerint a felügyeleti díj maximális mértéke 500 millió forint. Tekintettel arra, hogy az első három negyedévben 441 millió forint már megfizetésre került ezért a negyedik negyedéves kötelezettség, amely 2015. január 15-én került kifizetésre 59 millió forint. 2013 decemberében ilyen jogcímen 101 millió fizetési kötelezettség szerepelt nyitottként.

A 2013-hoz képest viszont új kötelezettség a koszovói magaslégtér irányítása miatt keletkező légtérhasználati felügyeleti díj, melynek záró kötelezettség értéke 2014. december 31-én 25 millió forint.

Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete

A rövid lejáratú kötelezettségek között kimutatott „Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete” a 2014. december 31-én nyitva álló cashflow fedezeti ügyleteink mérlegfordulónapi negatív valós értéke, mely a saját tőkén belül megjelenő „Cashflow fedezeti ügyletek valós érték értékelési tartalékával” szemben számolódik el az Szt. 59/E. § értelmében. A fedezeti ügyletek, mint mérlegen kívüli tételek, részletes bemutatása a **3.1.1.** pontban található.

2.1.11 Passzív időbeli elhatárolások

Passzív időbeli elhatárolások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	Záró 2014.12.31	Változás %
Bevételek passzív időbeli elhatárolása	1 246 016	5 623 714	351%
Elszámolási egyenlegek	1 245 561	5 623 622	351%
Bevételek egyéb passzív időbeli elhatárolása	455	92	-80%
Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	597 087	249 459	-58%
Mérlegfordulónap előtti időszakot terhelő költségek, ráfordítások	597 087	249 459	-58%
Halasztott bevételek	2 345 818	2 045 823	-13%
Fejlesztési célra kapott támogatások elhatárolása	2 345 585	2 045 635	-13%
Egyéb halasztott bevételek	233	188	-19%
Passzív időbeli elhatárolások	4 188 921	7 918 996	89%

A Bevételek passzív időbeli elhatárolása között megjelenő „Elszámolási egyenlegek” kapcsán a 2.1.7 részben bemutatottak miatt 2014. december 31-én átsorolásra került a 2012. évi fennmaradó alulfinanszírozási egyenleg, mely 2012. évben az összevont egyenleg részeként még az aktív elhatárolások között került kimutatásra. Amennyiben a 2013. évi mérlegben az egyenleg helyesen lett volna besorolva, a Passzív időbeli elhatárolások összehasonlító táblázata a következő képet mutatná:

Passzív időbeli elhatárolások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	Záró 2014.12.31	Változás %
Bevételek passzív időbeli elhatárolása	1 545 908	5 623 714	264%
Elszámolási egyenlegek	1 545 453	5 623 622	264%
Bevételek egyéb passzív időbeli elhatárolása	455	92	-80%
Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	597 087	249 459	-58%
Mérlegfordulónap előtti időszakot terhelő költségek, ráfordítások	597 087	249 459	-58%
Halasztott bevételek	2 345 818	2 045 823	-13%
Fejlesztési célra kapott támogatások elhatárolása	2 345 585	2 045 635	-13%
Egyéb halasztott bevételek	233	188	-19%
Passzív időbeli elhatárolások	4 488 813	7 918 996	76%

Elszámolási egyenlegek

A bevételek passzív időbeli elhatárolásai között a 2013. december 31-én elhatároláson lévő Eurocontrol költségalap-elszámolási egyenlegek 2014. évben részben feloldásra kerültek. 2013. december 31-i egyenleg a 2013. évben a Terminálirányítás és Útvonalirányítás üzletágban keletkezett felülfinanszírozási egyenleget tartalmazza. A 2014. december 31-i egyenleghez hozzáadódtak a 2014. évben mindhárom üzletágban megképződött éves felülfinanszírozási egyenlegek. Ezen tételek az alábbi táblázatban láthatóak:

Elszámolási egyenlegek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	2014. évi feloldás	2014. évi képzés	2014. évi átsorolás	Záró 2014.12.31
2012. évi Útvonal elszámolási egyenleg	0	0		299 892	299 892
2013. évi TNC elszámolási egyenleg	508 132	0	0	0	508 132
2013. évi Útvonal elszámolási egyenleg	737 429	-714 910	0	0	22 519
2014. évi Útvonal elszámolási egyenleg	0	0	3 264 587	0	3 264 587
2014. évi TNC elszámolási egyenleg	0	0	1 361 089	0	1 361 089
2014. évi Koszovó feletti irányítás elszámolási egyenleg	0	0	167 403	0	167 403
Elszámolási egyenlegek	1 245 561	-714 910	4 793 079	299 892	5 623 622

A 2014. évi elszámolási egyenlegek – jellegüktől függően jelennek meg az aktív, illetve a passzív időbeli elhatárolások között. Az Útvonal-irányítási üzletágban érvényben levő teljesítmény rendszerből kifolyólag egyes jogcímenek alulfinanszírozási egyenlegek, más jogcímenek felülfinanszírozási egyenlegek keletkeznek. Ezek feloldása (érvényesítése az irányítási díjakban) nem ugyanabban az időben történik, ezért a különböző jogcímenek keletkező elszámolási egyenlegeket jellegük szerint külön könyveljük. 2014. évben alulfinanszírozási egyenleg csak a Koszovói üzletág előkészítő projekt időszakának elszámolt költségei miatt jelent meg, mely az Aktív időbeli elhatárolások között került bemutatásra.

A 2014. évi finanszírozási egyenlegek összefoglaló bemutatása - a 2014. évi költségalap elszámolások alapján - a „**2.2.1** Finanszírozási egyenleg hatása az árbevételre” fejezet alatt található.

Költségek és ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

Költségek, ráfordítások elhatárolása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	2014. évi feloldás	2014. évi képzés	Záró 2014.12.31
Anyagjellegű ráfordítások	589 252	-589 252	67 293	67 293
Személyi jellegű ráfordítások	7 762	-7 054	176 212	176 920
Egyéb ráfordítások	73	-73	5 246	5 246
Költségek, ráfordítások elhatárolása	597 087	-596 379	248 751	249 459

Az anyagjellegű ráfordítások passzív időbeli elhatárolásának értéke 2013. december 31-én 522 millió forinttal volt magasabb, mint a 2014. december 31-én elhatárolásként kimutatott érték. Ennek oka, hogy 2013. év végén lényeges, 2013. üzleti évet érintő költségek számlázása nem történt meg, ezért azok a 2013. évi eredmény terhére a passzív időbeli elhatárolásokkal szemben kerültek elszámolásra. Például a vagyonkezelési díj 2013-ra fennmaradó 331 millió forintos értéke, szakértői és tanácsadói díjak 165 millió forint értékben, illetve a meteorológiai szolgáltatások decemberi 32 millió forintos értéke. 2014. év végén szokásos mértékű, 2014. évet érintő, de még ki nem számlázott költségek kerültek elhatárolásra összesen 67 millió forint értékben (pl. rezsi költségek 1 millió forint, szoftver karbantartási díjak 24 millió forint, egyéb karbantartási költségek 3 millió forint,

telekommunikációs szolgáltatások 15 millió forint, ügyvédi és szakértői díjak 20 millió forint, decemberi banki tranzakciós díjak 4 millió forint értékben).

A személyi jellegű ráfordítások elhatárolásai között szerepel 2014. december 31-én az Irányítói Életpálya Megállapodás alapján 2014. évre először járó, de 2014-ben még ki nem fizetett juttatási rész 173 millió forint értékben.

Halasztott bevételek – Fejlesztési célra kapott támogatások elhatárolása

A fejlesztési célra kapott támogatások passzív időbeli elhatárolása a Kohéziós Alapból beruházásokra kapott támogatások, valamint a 2013-ban megítélt TENT EERP támogatások elszámolását tartalmazza. A 2014. évi feloldás a támogatás értékcsökkenési leírással arányos bevételként történő elszámolása.

Fejlesztési célra kapott támogatások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2013.12.31	2014. évi feloldás	2014. évi képzés	Záró 2014.12.31
Fejlesztési célra kapott támogatások	2 345 585	-299 950		2 045 635
Fejlesztési célra kapott támogatások	2 345 585	-299 950	0	2 045 635

2.2 EREDMÉNYKIMUTATÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KIEGÉSZÍTÉSEK

2.2.1 Értékesítés nettó árbevétele

Értékesítés nettó árbevétele

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Útvonal irányítás	25 934 673	26 149 914	1%
Közelkörzeti irányítás	4 418 339	4 170 876	-6%
Koszovó feletti irányítás	0	1 430 320	-
Egyéb értékesítés	106 367	136 816	29%
Menetrendi adatok értékesítése	6 000	6 000	0%
Légiforgalmi tájékoztató kiadványok értékesítése	3 864	3 264	-16%
CRDS - szimulációs szolgáltatás	0	215 718	-
Értékesítés nettó árbevétele	30 469 243	32 112 908	5%

A Társaság főtevékenysége a légiforgalmi irányítás, melyen belül három fő üzletága:

- Magyarország felett átrepülő forgalom irányítása: Útvonalirányítás (En Route)
- Budapest/Liszt Ferenc Repülőtér Közelkörzeti és Terminálirányítása (TNC)
- Koszovói magaslégtér átrepülő forgalmának irányítása

A Társaság árbevételeinek több mint 98,9 %-a a légiforgalmi díjakból származik. A légiforgalmi díjbevételt egyrészt meghatározza a légiforgalom alakulása, és ehhez kapcsolódóan a szolgáltatási egységek alakulása, másrészt az elszámolási rendszer keretein belül kalkulált „finanszírozási egyenleg”.

Légiforgalom alakulása

A HungaroControl Zrt. forgalmi teljesítményét alapvetően Magyarország kedvező közlekedés földrajzi elhelyezkedése határozza meg. Bár az ország területileg kicsi, közép-európai fekvése folytán nehezen hagyható ki az észak-nyugat és dél-kelet európai régiók közötti forgalomáramlásból. A forgalmi hálózatban elfoglalt jó földrajzi helyzetünk miatt, különösen jelentős – 2014. évben az összforgalom 86%-a – az átrepülések száma.

A HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zrt. 2014. évben, 676.710 légi járművet irányított az ellenőrzött légtérben, mely +11,57%-os növekedés 2013. évhez képest. Az irányított légi járművek száma 44.495-tel meghaladja a magyar légiforgalmi irányítás 2008. évben regisztrált abszolút rekordját. Az átrepülő forgalom már az év kezdetén (január-február) jelentős növekedéssel indult az új varsói ATM rendszerre történő átállás idejére csökkentett kapacitás következtében, a forgalom egy részének Budapest FIR-be terelődése miatt. Március nagyrészt a statisztikai előrejelzések szerinti átlagos növekedésnek megfelelően alakult. Áprilistól-július közepéig a kelet ukrainai katonai események miatti légtérzárást elkerülő forgalom Budapest ACC irányába terelődése, míg július közepétől a nyugat - Ukrajnát elkerülő forgalom megjelenése drasztikus forgalom emelkedést hozott, és a napi növekedés kb. 20% mértéket öltött.

A terminál üzletág esetében HungaroControl Zrt. által irányított budapesti érkező – induló forgalomban fontos változás, hogy a korábbi csökkenő trend megállt és 2014. évben növekedésbe fordult. A budapesti forgalom 2014. évben 86.392 mozgással +3,36% növekedést realizált. Budapest repülőtér forgalma 2014. év első negyedévében még -0,7% kumulált csökkenést mutatott, majd áprilistól +2,2% - +7,56% között változó havi növekedési értékek mellett, erős novemberi és decemberi hónapokkal zárta az évet, és érte el éves szinten a +3,36% növekedést.

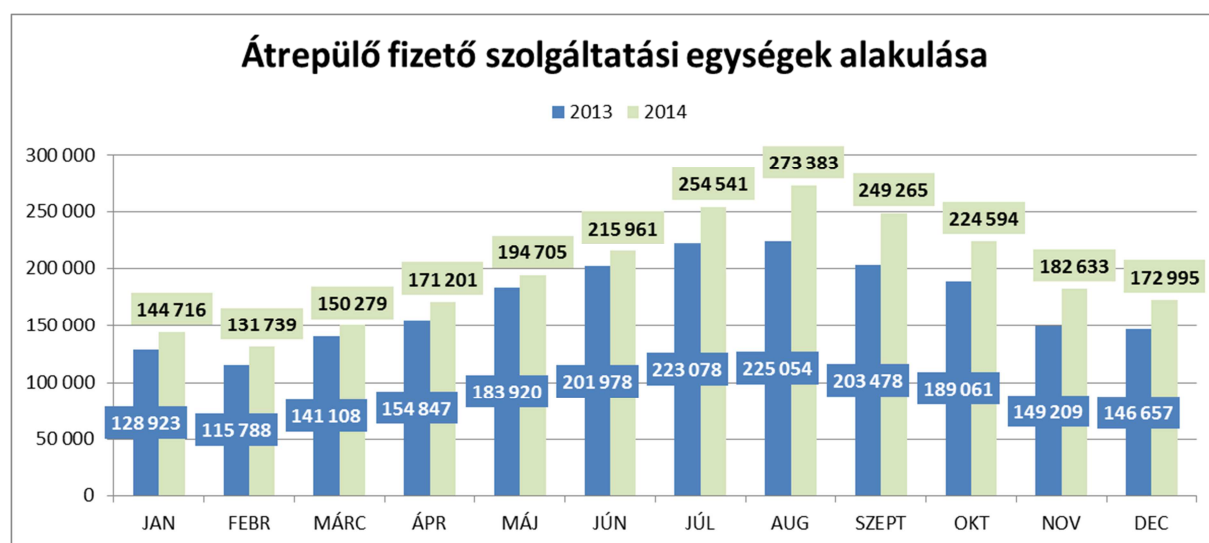
Magyarország 2014. év összforgalma abszolút rekordév, nemcsak az éves összesítésben 11,57%-os növekedés kimagasló, de valamennyi hónap egyedileg is rekord volt. A 2014. évben regisztrált 676.710 összes (átrepülő + Budapest) mozgásszám, mindkét forgalom tekintetében növekvő trendek mellett realizálódott, bár nagyságrendjében jelentős a különbség a többségében kétszámjegyű százalékos növekedést mutató átrepülő és az egyszámjegyű növekedést produkáló budapesti forgalom között.

A koszovói üzletágban éves szinten, a 2014. április 3. és 2014. december 31. között összesen 49.456 légi jármű vette igénybe a KFOR szektort, a napi mozgásszám átlagosan 181 volt.

Szolgáltatási egységek alakulása

A HungaroControl Zrt. bevételeit (útvonaldíj, közeli körzeti díj) csak közvetetten alakítja a mozgásszám. A bevételeket közvetlenül alakító mutatószám, az úgynevezett szolgáltatási egység (service unit – SU), amely már számításba veszi a légi jármű súlyát és a magyar légtérben repült távolságot.

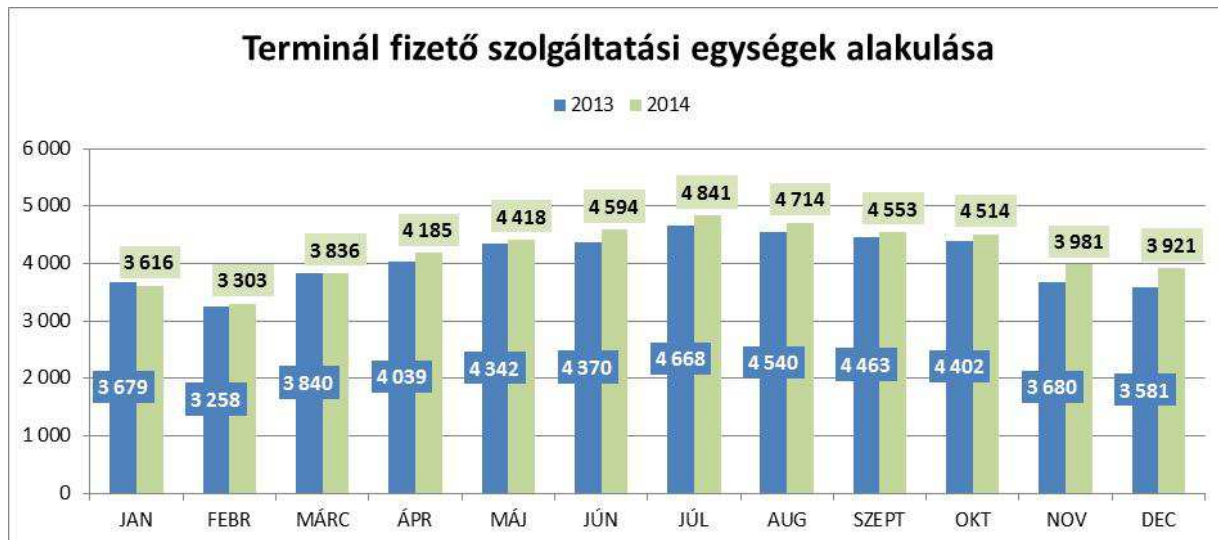
Átrepülő szolgáltatási egységek alakulása

A 2014. évi átrepülő mozgásszám +11,57%-os növekedéséhez képest a szolgáltatási egységek száma +14,59%-kal növekedett. A mozgásszámok alakulását meghaladó növekedés okai az átlagos repülési távolság növekedése, másrészt folyik a légi jármű típusok (főleg az

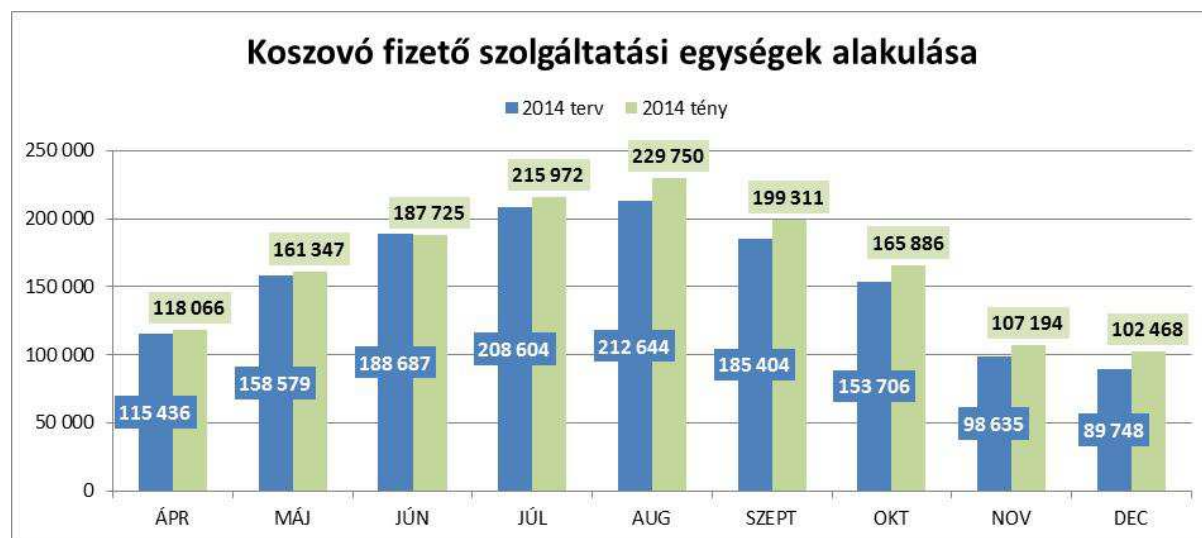
interkontinentális forgalomban résztvevők) átrendeződése, a klasszikusan széles törzsűnek nevezett, nagyobb férőhely kapacitású légitársaságok irányába.

Budapest le- és felszálló szolgáltatási egységek alakulása

2014. évben a mozgásszámok alakulásához hasonlóan a terminál szolgáltatási egységyszámok fokozatos javulása volt tapasztalható. A januári -1,72%-ról év végére eljutunk a +9,55% növekedéshez, amely éves átlagban 3,66% növekedést hozott.

Koszovói üzletág szolgáltatási egységek alakulása - tervhez képest

A KFOR szektorban 2014. április 3-tól nyújt léginavigációs szolgáltatást a HungaroControl Zrt. A Koszovó feletti magas légtérben nyújtott szolgáltatás pénzügyi elszámolása a

Szerbiával, illetve Montenegróval alkotott közös díjzóna alapján történik. Emiatt a koszovói üzletág esetében, a szolgáltatási egységszámok elemzése során a teljes díjzóna forgalmát kell vizsgálni. A koszovói szolgáltatás esetében a SMATSA (szerb-montenegrói ANSP) előrejelzésére alapoztunk, a teljes díjzóna forgalmára tervezett értéket 5,40%-kal haladta meg a tény szolgáltatási egységszám.

Finanszírozási egyenleg hatása az árbevételre

A Társaság forintban számított árbevétele 2013-hoz viszonyítva 2014-ben 5%-os növekedést mutat.

Az 1.2. pontban bemutatott elszámolási rendszerekben (Átrepülő/En route Üzletág: „teljesítmény rendszer”, Terminál üzletág: „teljes költségmegtérítési rendszer”, Koszovói üzletág: „teljes költségmegtérítési rendszer”) a Társaság tárgyévi költségei/teljesítménye alapján finanszírozási egyenlegek keletkeznek, melyet felülfinanszírozás esetén a légtérfelhasználók számára vissza kell adni, alulfinanszírozás esetén pedig azt főszabály szerint a n+2. év egységdíjaiban érvényesít a Társaság.

2013. során a terminálirányítás üzletág felülfinanszírozási egyenleget mutatott, az Útvonalirányítási üzletágban egyes jogcímeken alulfinanszírozási egyenleg, más jogcímeken felülfinanszírozási egyenleg keletkezett. Az alulfinanszírozásból származó egyenleg az aktív elhatárolásokkal szemben (2.1.7. pont szerint), a felülfinanszírozásból származó egyenleg a passzív időbeli elhatárolásokkal szemben (2.1.11. pont szerint) kerültek kimutatásra az árbevételben.

2014. évben mindhárom üzletágban a passzív időbeli elhatárolásokkal szemben lekönnyvelt, árbevétel csökkentő felülfinanszírozási egyenlegek keletkeztek, kivéve a Koszovói üzletág projektidőszakának költségeivel kapcsolatos alulfinanszírozási egyenleget, mely az aktív időbeli elhatárolásokkal szemben került elszámolásra, mint a Koszovói költségalapban érvényesített tétel.

Összességében 2013. évben az elszámolási egyenlegek képzése és feloldása hatására 589.216 ezer forintnyi árbevétel csökkentő hatás jelentkezett, míg 2014-ben az árbevétellel szemben elszámolt, 2012. évi alulfinanszírozásból és 2013. évi felülfinanszírozásból feloldott, valamint a 2014. évre megképzett finanszírozási egyenlegek összértéke 5.554.100 ezer forint értékű árbevétel csökkentő hatást jelentenek.

A 2014. évi költségalap elszámolások tekintetében a finanszírozási egyenlegek a következőképpen alakultak:

2014. évi Elszámolási egyenlegek

adatok eFt-ban

Megnevezés	2014.	Finanszírozási egyenleg jellege
2014. évi inflációs hatás	695 962	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő - passzív
2014. évi forgalmi hatás	1 736 928	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő - passzív
2014. évben a korábbi évek egyenlegének érvényesítése Tény forgalom eredményeképp	111 568	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő - passzív
2014. évi Koszovó miatti elszámolási egyenlegek	720 129	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő - passzív
ÚTVONAL - Elszámolás összevont egyenlege	3 264 587	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő
2014. évi Terminálirányítás bevételi többlete	1 361 089	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő - passzív
TERMINÁL irányítás - Elszámolás összevont egyenlege	1 361 089	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő
2014. évi Koszovó feletti irányítás bevételi többlete	167 403	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő - passzív
Projektidőszaki költségekkel kapcsolatos egyenleg	-305 230	alulfinanszírozás - árbevétel növelő - aktív
Koszovó feletti irányítás - Elszámolás összevont egyenlege	-137 827	alulfinanszírozás - árbevétel növelő
2014. évi összesített elszámolási pozíció	4 487 849	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő

A Társaság Számviteli Politikája az 1.3.5 pontban bemutatottak szerint az elszámolási egyenleg kezelése tekintetében 2013 során megváltozott. A változás szerint - a 391/2013 EU rendelet 2013. május 29-én hatályba lépett rendelkezéseinek megfelelően - költségkockázatot nem viselő (nem kontrollálható) költségekből adódó elszámolási egyenlegek mind pozitív, mind pedig negatív eltérés esetén, a bizottsági jóváhagyást követően kerülhetnek kimutatásra a Társaság könyveiben, mint az értékesítés nettó árbevételét módosító tételek. (Tekintettel arra, hogy a 2012. évi éves beszámoló összeállításakor ilyen jogszabályi feltétel még nem létezett, 2012-ben a költségkockázatot nem viselő (nem kontrollálható) költségekből adódó elszámolási egyenlegek jogcímén elszámolt árbevétel módosító tétel: 167.165 ezer forint felülfinanszírozási egyenleg, azaz árbevétel csökkentő tétel került beállításra.) 2013. üzleti évre azonos jogcímen kalkulált, de az Európai Bizottság által mérlegkészítésig jóvá nem hagyott, így a 2013. év eredményében meg nem jelenő összeg: 185.882 ezer forint alulfinanszírozási egyenleg, azaz eredmény-növelő tétel lett volna. A nem kontrollálható költségek hivatalos jelentési határideje tárgyévét követő év június 1-je, így a 2013-as kiegészítő mellékletben szereplő 174.501 ezer forintos becsült összeg a mérlegkészítést követően vált véglegessé.

2014 folyamán ezen tételek tekintetében előbb az Európai Bizottság értelmező dokumentumot adott ki, ami alapján a tagországok a 2012-2013. évi nem kontrollálható költségekről szóló jelentésüket június 1-jéig megküldték. Ez alapján a 2012. évben a kordedvezményes járulék kapcsán elszámolt, a céltartalék növekményből eredő alulfinanszírozási elszámolási egyenleget (132.727 ezer forint értékben) a 2014. üzleti évben fel kellett oldani.

A benyújtott jelentés kapcsán az Európai Bizottságot támogató testület (PRB) értékelése alapján a magyar nem kontrollálható költségek elszámolhatónak minősülnek, azonban ezek pontos mértékéről az Európai Bizottság nem tudott egyelőre nyilatkozni, így a jelentés formális elfogadása elmaradt, és azokat – további értelmező dokumentumok elkészítése mellett – 2015-re halasztották. Az Európai Bizottság formális jóváhagyásának hiányában a 2014. év során sem lehetséges tehát e jogcímen elszámolási egyenlegeket képezni. Az

óvatosság elvét követve ugyanakkor azon tételek esetében, ahol a HungaroControlnak visszafizetési kötelezettsége keletkezne, a PRB értékelésére való tekintettel céltartalék képzés történt a 2014. év terhére. Ezzel a helyi iparüzési adó teljesítménytervtől eltérő értéke, és az EUROCONTROL költségkülönbözetek vonatkozásában, a 2013-2014. évekre felmerülő visszafizetési tételek kapcsán 395.555 ezer forint, illetve 277.552 ezer forint összegben történt céltartalék képzése.

Az Európai Bizottság jóváhagyásának hiányában – bár a követelések jogalapja megerősítésre került, azonban azok pontos számszaki értéke egyelőre bizonytalan – nem jelenik meg a beszámolóban a Társaságnak a 2013-2014. években felmerült kordedvezményes járulékfizetésből adódó alulfinanszírozási egyenlege (505.721 ezer forint, illetve 515.155 ezer forint értékben).

Értékesítés nettó árbevételének megbontásai

A fő üzletágak (Útvonalirányítás, Terminálirányítás, Koszovói irányítás) árbevételét a légtérfelhasználók országa szerinti földrajzi megbontásban a **4.4. „Légiforgalmi irányítási Szolgáltatás Árbevétele Földrajzi megbontásban” című mellékletben** mutatjuk be.

A Társaság árbevételét Belföld és Export szerinti megbontásban a következő táblázatok tartalmazzák:

Belföldi értékesítés nettó árbevétele

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Belföldi értékesítés Útvonaldíj és Közelkörzeti díjak árbevétele	1 901 948	2 171 209	14%
Légiforgalmi szolgáltatás Közelkörzeti irányítás	874 183	1 008 368	15%
Légiforgalmi szolgáltatás Útvonalirányítás	1 027 765	1 115 365	9%
Koszovó feletti irányítás bevétele	0	47 476	-
Belföldi szolgáltatás értékesítése	53 848	69 338	29%
Légiforgalmi irányítással kapcsolatos minden egyéb szolgáltatás	11 255	7 772	-31%
Helyiségek bérbeadása (bérleti díj)	26 927	30 596	14%
Légiközlekedéssel kapcsolatos tájékoztatás	3 021	2 320	-23%
Egyéb belföldi szolgáltatás	12 645	28 650	127%
Egyéb belföldi értékesítés	16 119	32 958	104%
Belföldi értékesítés nettó árbevétele	1 971 915	2 273 505	15%

A Mellékletekben csatolt **4.4.** táblázatban látszik, hogy a teljes légiforgalmi irányításból származó árbevételnek Útvonalirányítási üzletágban 4,27 %-a származik belföldi vevőinktől, míg a Terminálirányítási üzletág bevételeinek 24,18 %-a, a Koszovói irányítás 3,32%-a belföldi vevőktől származik.

Export értékesítés nettó árbevétele

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Útvonal díj	24 906 908	25 034 549	1%
Közelkörzeti díj	3 544 156	3 162 508	-11%
Koszovó feletti irányítás	0	1 382 844	-
Egyéb export tevékenység	46 264	43 784	-5%
CRDS Tevékenység	0	215 718	-
Export értékesítés nettó árbevétele	28 497 328	29 839 403	5%

Útvonalirányítási üzletágban a bevételek 95,73 %-a külföldi légtérfelhasználóktól származik, míg a Terminálirányítási üzletág bevételeinek 75,82 %-a, a Koszovói irányítás bevételeinek pedig 96,68%-a származik külföldi vevőktől.

2.2.2 Egyéb bevételek**Egyéb bevételek**

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Várható kötelezettségekre képzett céltartalék felhasználása	5 179 682	1 157 639	-78%
Felmentett repülések költségtérítése	446 485	386 404	-13%
TENT EERP támogatás	201 539	209 758	4%
Kohéziós Alapból kapott támogatás	180 543	86 760	-52%
TEN-T - FAB Költségek ellentételezésére kapott támogatás	110 322	0	-100%
Dolgozótól járó inflációs pótlék követelés	88 542	94 749	7%
Értékesített immateriális javak, tárgyi eszközök bevételei	21 501	53 348	148%
Követelések visszaírt értékvesztése	19 745	19 525	-1%
Kapott bírság, kötbér, késedelmi kamat, kártérítések	17 273	17 409	1%
Egyéb bevétel	8 071	9 355	16%
Költségek, ráfordítások ellentételezésére kapott bevételek	5 716	6 933	21%
Biztosító által visszaigazolt kártérítés összege	2 430	291	-88%
Egyéb elszámolt tételek	1 688	4 542	169%
Egyéb bevételek	6 283 537	2 046 713	-67%

Az egyéb bevételek között jelenik meg a céltartalékok tárgyevi feloldása. A **2.1.9.** pontban található Céltartalékok részben bemutatottak szerint a következő jogcímenen történt 2013-ban és 2014-ben a céltartalékok feloldása:

- Az egyéb bevételek között 2013. évben a régi kollektív szerződéshez és életpálya megállapodáshoz kapcsolódó céltartalék feloldása 4.640.110 ezer forinttal szerepelt, míg 2014-ben csak a szokásos események (kifizetés, kilépés) miatt került feloldásra a hosszútávú munkavállalói juttatásokra képzett céltartalék összesen 478.399 ezer forint értékben.
- Egyéb céltartalékok tekintetében a 2013. évi feloldás 539.572 ezer forint, míg a 2014. évi 679.240 ezer forint volt.

Egyéb bevételek között kerülnek elszámolásra a **2.1.7** pontban az Aktív időbeli elhatárolások alatt bemutatott „Felmentett repülések” költségeinek a Magyar Állammal szemben elszámolt összegei, melyek: 2013-ban pedig 446.485 ezer forint, 2014-ben pedig 386.404 ezer forint értékben merültek fel.

A TEN-T EERP projektekre, illetve a Kohéziós Alapból finanszírozott beruházási projektekre kapott támogatások a korábbi években kapott támogatások voltak. Ezen támogatások bevételeként történő elszámolása a támogatott eszközök értékcsökkenési leírásával arányosan történik az egyéb bevételek között. A TEN-T FAB költségek ellentételezésére kapott támogatás a támogatási határozat megszületését követően a költségekkel szemben teljes egészében bevételeként számolódott el 2013-ban.

2.2.3 Anyagjellegű ráfordítások

Anyagjellegű ráfordítások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Anyagköltség	391 769	361 701	-8%
Igénybe vett szolgáltatások értéke	4 964 505	5 346 355	8%
Egyéb szolgáltatások értéke	2 297 891	2 604 907	13%
Eladott áruk beszerzési értéke	0	0	-
Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	24 222	54 830	126%
Anyagjellegű ráfordítások	7 678 387	8 367 793	9%

Az anyagjellegű ráfordítások főbb kategóriáit az alábbi táblázatokban mutatjuk be részletesen:

Anyagköltség

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Villamosenergia díja	273 110	209 042	-23%
Légiforgalmi irányítási gép-berendezés karbantartási anyagköltség	10 590	38 578	264%
Számítástechnikai anyagok	25 335	28 918	14%
Üzemanyag költség	29 708	27 279	-8%
Gázfogyasztás anyagköltsége	32 530	21 545	-34%
Fűtőanyagok költsége (szén, gázolaj, pb gáz...)	13 208	12 482	-5%
Nyomtatvány irodaszer	9 884	9 664	-2%
Egyéb anyagok	19 877	3 885	-80%
Vízdíjak	-900	2 805	412%
Munkaruha,formaruha, védőruha	4 040	1 976	-51%
Tisztítószer	1 279	1 942	52%
Gyógyszer, vegyszer	1 746	1 773	2%
Épület karbantartási anyagköltség	787	1 005	28%
Elektronikus adathordozón vásárolt dokumentumok, szakkönyv folyóirat	2 594	700	-73%
Egyéb gép-berendezés karbantartási anyagköltség	305	107	-65%
Távfütés díja	-32 324		-100%
Anyagköltség	391 769	361 701	-8%

A Társaság anyagköltségei összességében 8%-kal csökkentek, melynek oka a villamos energia illetve a gázfogyasztás költségeinek csökkenése, melyet némileg ellensúlyoz a karbantartási anyagköltségek növekedése.

A villamos-energia és a gázfogyasztás költségeinek csökkenése alapvetően két okra vezethető vissza: egyrészt 2014-ben az ANS I épületben elkezdődtek az átalakítási munkálatok, így ebben az épületben fűtési igény nem keletkezett, így jelentős mennyiségű földgáz-megtakarításra került sor. Másrészt a 2014-es időjárás kapcsán a tél enyhe, a nyár hűvös volt, így télen sem fűtésre, nyáron sem hűtésre nem kellett annyi energiát felhasználni.

A légiforgalmi irányítási rendszerek karbantartása kapcsán 2014-ben több olyan – jelentős értéket képviselő alkatrész-felhasználással bíró – karbantartás volt, amely megnövelte ezen költségeket.

Az üzemanyag költségek változását a csökkenő dízel-és benzinárak okozták, ami miatt alapvetően változatlan futásteljesítmény mellett az üzemanyag költségek mérséklődtek.

Igénybe vett szolgáltatások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Ingtatlanok vagyongazdálkodási díjai	1 717 777	1 841 996	7%
Belföldi képzés, továbbképzés költségei	500 136	454 862	-9%
Meteorológiai szolgáltatás költségei	387 814	410 983	6%
Munka- Tűz és Vagyonvédelmi, valamint őrző-védő szolgáltatás	352 687	361 665	3%
Javítás, karbantartás	305 728	356 983	17%
Szakértői, pályázati díj, üzleti tanácsadás	433 019	307 461	-29%
On-line szolgáltatás, adatátvitel	131 551	270 898	106%
Szoftver éves rendszeres és alkalmi frissítés, karb. tartás, köv., támogatás	247 729	265 315	7%
Külföldi utazás kiküldetés	221 892	241 731	9%
Ingtatlanok, bérleti díjai, kölcsönzési díjai	155 242	180 620	16%
Egyéb igénybe vett szolgáltatások	43 041	132 264	207%
Tárgyi eszközök bérleti díjai, kölcsönzési díjai	80 831	110 556	37%
Hirdetés, reklám, propaganda, marketing költségek	63 392	80 579	27%
Szennyvíz-, hulladékkezelés, szennyeződésmentesítés, rovarirt.	81 256	75 964	-7%
Különféle ki nem emelt egyéb igénybe vett nem anyagjellegű szolgáltatások	47 149	74 768	59%
Külföldi szakmai és nyelvi képzés, továbbképzés költségei	25 233	40 819	62%
Nem tárgyi eszközt érintő kölcsönzési díjak	48 595	40 599	-16%
Ügyvéd, közjegyző, jogi szolgáltatás díja, perköltség	16 894	30 250	79%
Mobiltelefon költség	16 134	17 218	7%
Vezetékes telefonköltség	18 379	15 889	-14%
Ügyviteli szolgáltatás, tanácsadás díjai, gazdasági jutalékok	8 015	8 442	5%
Könyvvizsgálat díja	7 568	8 210	8%
Hírlap-, folyóirat-, elektronikus adathordozón vásárolt dokumentum előfizetés	6 442	5 135	-20%
Teherszállítás-rakodás, fuvarozás, raktározás költségei	3 874	5 075	31%
Távfűtés díja	37 010	3 713	-90%
Postaköltség, futár szolgáltatás,	3 023	2 515	-17%
Parkolási díjak	3 498	1 169	-67%
Belföldi utazás kiküldetés	596	676	13%
Igénybe vett szolgáltatások	4 964 505	5 346 355	8%

Az igénybe vett szolgáltatások értéke összességében 8%-kal nőtt, amely azonban több tényezőtől áll össze.

Az MNV Zrt.-nek fizetendő vagyonkezelési díj az előző évhez képest 7%-os növekedést mutat. A növekedés oka, hogy a vagyonkezelés eszközökkel kapcsolatos visszapótlási kötelezettség alól 2014-ben már teljes évben mentesült a Társaság, ezért az MNV Zrt. felé fizetendő vagyonkezelési díj szintet 2014-ben (2013-mal ellentétben) a visszapótlási kötelezettség értéke már nem csökkentette.

A „Belföldi képzés, továbbképzés költségei” sor 2013-ban 500.136 ezer forint, 2014-ben 454.862 ezer forint, mely túlnyomó részben a légitforgalmi irányítók képzésének díja. A csökkenést az okozta, hogy 2014-ben a Társaság kevesebb légitforgalmi irányító képzését rendelte meg, mint az azt megelőző évben. A képzést a 2011-ben alapított Entry Point Central Korlátolt Felelősségű Társaság svéd-magyar vegyesvállalat (bemutatva a 2.1.2 Befektetett pénzügyi eszközök között) biztosítja.

Szakértő, pályázati, üzletviteli tanácsadás jogcímen keletkező költségek csökkenésének jelentős részét a FAB-CE program-menedzsment támogatási szolgáltatás 87 millió forintos csökkenése tette ki, mivel azt 2014-ben nem külső szolgáltatótól vásárolta a Társaság, hanem belső humán erőforrás felhasználásával biztosította. Az eltérés fennmaradó részét az indokolja, hogy a Társaság kevesebb témában vett igénybe külső tanácsadási szolgáltatást.

A meteorológiai szolgáltatások költségeinek 6%-os növekedésének fő oka, hogy a koszovói szolgáltatásnyújtás 2014. áprilisi megindulásával 9 hónapra a koszovói légtér vonatkozásában is szolgáltatás igénybevételére került sor.

A javítás, karbantartási költségek növekedését több tétel okozta. 22 millió forinttal fordított többet a Társaság hálózati eszközök karbantartására, a garanciális csomag meghosszabbítására. Az elektromos karbantartási szerződést 2013. év közben kötöttük meg, így abban az évben kevesebb szolgáltatást tudunk ennek keretére lehívni, míg 2014-ben teljes időszak alatt igénybe vehettük a szolgáltatást. Új, egyszeri elemként jelentkezett 2014-ben az üzemi konyha és büfé konyhatechnikai berendezéseinek karbantartása, javítása, amely mintegy 40 millió forintot tett ki.

Külföldi utazás, kiküldetési költségek növekedése annak következménye, hogy a nemzetközi kiküldetések terén 2014-ben a Társaság aktívabb tevékenységet folytatott, mint az előző évben. Ennek okai többek között a FAB CE regionális együttműködésben való fokozottabb részvétel, valamint a koszovói légtér megnyitásához kapcsolódó előkészítő munkák nemzetközi tárgyalásainak, megbeszéléseinek bonyolítása.

Az ingatlanok bérleti díjainak növekedését alapvetően a BA Zrt.-től bérelt ingatlanok bérleti díjainak emelkedése eredményezte.

A tárgyi eszköz bérleti díjak növekedését az eredményezte, hogy a gépjárműflotta szerződést a Társaság 2013. év közepén kötötte meg, így annak díja tört évben jelentkezett, míg ez a díj 2014-ben teljes értékben (102 millió forint) jelentkezett.

A távfűtési díjak csökkenését az okozta, hogy a Társaság „ANS” épületeinek ellátása leválasztásra került a reptéri távfűtési hálózatról, így ezen költségek már csak a reptéri irányító torony, illetve a reptéren bérelt csekély mennyiségű helyiségre vonatkozóan jelentkeztek 2014-ben. Az ANS épületek fűtési energiáját a Társaság a saját kazánházában állította elő földgáz felhasználásával.

Külföldi szakmai és nyelvi képzés, továbbképzés költségeinek emelkedése a magyar légtérirányításhoz kapcsolódó külföldi szakmai képzés intenzitásának növekedéséhez kapcsolódik. Növekedést eredményezett az is, hogy 2014-ben már több olyan tanfolyamért is díjat kért az EUROCONTROL, amelyet az azt megelőző években még térítésmentesen biztosított.

A hirdetés, reklám költségek 27%-os növekedését az okozta, hogy egyrészt 2014-ben jelentős ráfordítások keletkeztek a koszovói légtérnyitáshoz kapcsolódó reklám és propaganda anyagok elkészítésénél, másrészt több olyan rendezvényen is megjelent a Társaság, amelyekre 2013-ban nem került sor (pl. Bálványosi Nyári Szabadegyetem).

Az Egyéb igénybe vett szolgáltatások értékének növekedését döntően a következők okozták: 2014-ben megjelent a koszovói irányításhoz kapcsolható rádiókommunikációs szolgáltatás 52 millió forint értékben. Az integrált vállalatirányítási rendszer (ERP) bevezetéséhez és támogatásához kapcsolható szolgáltatás 19 millió forinttal haladta meg az előző évi hasonló típusú tételt. A többi eltérést kisebb tételek eredményezték.

A különféle, ki nem emelt egyéb igénybe vett, nem anyagjellegű szolgáltatások növekedésének több oka is van. Egyrészt 2014-ben sor került a koszovói emlékpark kivitelezésére 10 millió forint értékben. A 2013 végén elkezdődő CARGO kapu építéséhez kapcsolódó szolgáltatás 2014-ben 6 millió forinttal haladta meg az előző évi hasonló témájú értéket. A közművek rendelkezésre állási költségei – melyet a BA Zrt. felé fizetett a Társaság – a díjnövekedések miatt 6 millió forinttal haladták meg 2014-ben az előző évi értéket. Egyszeri tételként jelent meg 2014-ben az üzemi konyha felújítása alatt az ANS II épületben kialakított ideiglenes étkezőhöz kapcsolódó szolgáltatási díj is.

Egyéb szolgáltatások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Eurocontrol hozzájárulás	1 319 680	1 344 605	2%
Hatósági díjak	511 228	585 354	14%
Felelősségbiztosítások	406 664	612 128	51%
Bankköltségek	28 984	35 085	21%
Vagyonbiztosítások	18 164	12 098	-33%
Egyéb nemzetközi tagdíjak	7 572	8 399	11%
Kamarai, egyéb szakmai szervezeteknek, jogi személyeknek fizetett díj	3 742	2 427	-35%
Igazgatási-szolgáltatási, közbeszerzési díjak	1 135	677	-40%
Egyéb hatósági díjak	380	29	-92%
Illetékek	342	4 105	1100%
Egyéb szolgáltatások	2 297 891	2 604 907	13%

Az Egyéb szolgáltatások értéke 13%-ot növekedett 2013. évhez képest. Ehhez hozzájárult az Eurocontrol tagdíj 25 millió forintos növekedése, a hatósági díjak, a légiforgalmi felelősségbiztosítás és a bankköltségek értékének növekedése.

Az Eurocontrol tagdíj az Eurocontrol nemzetközi szervezet költségeinek tagországok közötti, megosztási kulcs alapján számított felosztását jelenti. A megosztási kulcs részben GDP, másrészt költségalap arányos, továbbá a fizetendő tagdíj mértékét jelentősen befolyásolja az Eurocontrol működéséhez szükséges költségek alakulása.

Mind a hatósági díjak, mind a Légiforgalmi felelősségbiztosítás költségnövekedésének az oka, hogy a koszovói szolgáltatásnyújtás 2014. április 3-ai indulásával ezen kötelezettségek a koszovói légtérben végzett légiforgalmi irányítással kapcsolatban is felléptek, 2014-re arányosan háromnegyedévi hatósági díj, illetve 9 hónapot terhelő felelősségbiztosítás jelentkezett.

A bankköltségek jelentős növekedésének az oka az, hogy a 2013. során bevezetett banki tranzakciós illeték 2013-ban még csak tört évet érintett, míg 2014-ben a teljes évre jelentkezett.

Beszerezéseinkből az importbeszerzések értékét (termék- és szolgáltatás-beszerezések) földrajzi megbontásban a **4.5. számú mellékletben** mutatjuk be részletesen.

2.2.4 Személyi jellegű ráfordítások

Személyi jellegű ráfordítások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Béreköltség	10 978 602	10 669 020	-3%
Személyi jellegű egyéb költségek	870 700	998 192	15%
Bérráulékok	4 000 876	3 883 753	-3%
Személyi jellegű ráfordítások	15 850 178	15 550 965	-2%

A 2014. évi személyi jellegű ráfordítások 2%-os csökkenést mutatnak 2013. évhez képest.

A béreköltség 3%-os 310 millió forintos csökkenése ellentétes irányú hatások eredményeként jött létre. Főbb okok:

- A 2013. évi kilépések és a 2013. évi évközi belépések áthúzódó hatásaként illetve a 2014. évi munkaerő mozgás eredményeként 2014-ben 426 millió forint béreköltség csökkenés jelentkezett.
- 2014. júliusban a Koszovói légtér irányítás és a krími és kelet-ukrajnai légtér lezárásából fakadó megnövekedett munkaterhelés elismerésére bevezetett rekreációs pótlék kiegészítés 92 millió forint növekedést okozott.
- 2014. évben a bérmegállapodások végrehajtása 45 millió forint béreköltség növekedést okozott alapbér, műszakpótlék átalány, inflációs pótlék, TÉR juttatás és irányítói teljesítményalapú juttatás vonatkozásában.

- 2014. évben az Irányítói életpálya megállapodás és a Kollektív Szerződés Életpálya programja alapján bérként kifizetett egyszeri és éves életpálya juttatások 40 millió forint többletet jelentettek.

A személyi jellegű egyéb költségek 15%-os, azaz 127 millió forintos növekedése szintén ellentétes irányú hatások eredményeként jött létre. Ez egyrészt az életpálya megállapodások alapján önkéntes nyugdíjpénztári adományként kifizetett 297 millió forintos többletköltségéből, a külföldi kiküldetések napidíjának 18 millió forintos és a Kollektív Szerződés alapján kifizetett jubileumi jutalmak 14 millió forintos többletköltségéből adódik. Másrészt 202 millió forintos megtakarítást jelentő hatás, hogy 2013-ban a kávéterem éves keretösszegének 200 ezer forintra csökkentését még kompenzálta a Társaság egy egyszeri kiegészítéssel, de ilyen kompenzáció 2014-ben már nem történt.

A Társaság 2013. évi záró létszáma 692 fő, míg 2014. évi záró létszáma 712 fő volt. Az átlagos statisztikai létszám 700 fő. A személyi jellegű ráfordításokhoz kapcsolódóan a **Munkavállalók átlagos statisztikai létszáma, bérköltsége és egyéb személyi jellegű kifizetései a 3.3. pontban** kerülnek bemutatásra.

2.2.5 Egyéb ráfordítások

Egyéb ráfordítások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Céltartalék képzése	5 097 607	1 474 591	-71%
Költségvetéssel és önkormányzattal elszámolt adók, illetékek (iparűzési adó, ingatlanadó, gépjármű adó innovációs járulék)	723 658	915 980	27%
Követelések elszámolt értékvesztése	117 047	66 604	-43%
Költségek fedezetére adott támogatások	100 785	885 056	778%
Értékesített tárgyi eszközök nyilvántartás szerinti értéke	31 019	35 936	16%
Behajthatatlan követelések leírt értéke	18 271	11 725	-36%
Terven felüli értékcsökkenési leírás	4 326	38 325	786%
Különféle egyéb ráfordítások	5 048	2 509	-50%
Bírságok, kötbérek, fekbérek, késedelmi kamatok, kártérítések	1 616	5 915	266%
Adóalapot növelő tételek	301	23 506	7709%
Egyéb ráfordítások	6 099 679	3 460 147	-43%

Az egyéb ráfordítások értékének 43 %-os csökkenésének okai a következők:

A 2013. évi céltartalék-képzés 3.623.016 ezer forinttal haladta meg az 2014. évit. Ennek oka, hogy a hosszú távú munkavállalói juttatásokra újonnan képzett céltartalék 2013-ban a **2.1.9.** pontban leírtak alapján az új Kollektív Szerződés és Életpálya megállapodások hatályba lépésével került megképzésre teljes egészében 4.531.212 ezer forint értékben. Ezzel szemben, a 2014. évi céltartalék-képzés mindössze 1.474.591 ezer forint volt, melyből a hosszútávú munkavállalói juttatások tárgyévben megszolgált összegeire képzett összeg mindössze 657.697 ezer forint. (Céltartalékokról részletesen a **2.1.9.** pont alatt található információ.)

A költségek fedezetére adott támogatások között lényeges tétel volt 2014-ben a polgári légi repülés kutató-mentő szolgálat költségeinek fedezetére megfizetett 2013. és 2014. évi

összegek. A 2013. évre fizetendő összeg 75%-a (302.355 ezer forint) a kifizetés 2014-re tolódása miatt 2013. december 31-én céltartalékként került kimutatásra, így a 2014. évben támogatásként kifizetett összeg 1,75 évnyi, összesen 716.591 ezer forint összeget takar. 2013-ban mindössze 100.785 ezer forint került a kutatás-mentési költségek fedezetére kifizetésre, a 2013. évre járó további 302.355 ezer forint értékű részre céltartalékot képezett a Társaság. A 2014. évi kutatás-mentési költségek fedezetére kifizetett támogatás összege: 414.236 ezer forint. A költségek fedezetére adott támogatások összegében megjelenik még 163.219 ezer forint értékben a léginavigációs szolgáltatásnyújtással kapcsolatos költségek fedezetére kifizetett közigazgatási költségtérítés

A követelésekre képzett értékvesztés 2013-hoz képest 50.443 ezer forinttal csökkent. A behajthatatlan követelések leírása és a kétes követelésekre képzett értékvesztés az Eurocontrol - mint a légiforgalmi irányításból származó díjkövetelések kezelésével megbízott szervezet - javaslata alapján történik az **1.3.2.** pontban leírtak szerint.

A központi költségvetéssel és a helyi önkormányzatokkal elszámolt adók növekedése a 2014. évi adóalap növekedésének köszönhető:

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Iparűzési adó	591 030	738 980	25%
Innovációs Járulék	90 677	139 662	54%
Egyéb központi és helyi adók	41 951	37 338	-11%
A központi költségvetéssel és a helyi önkormányzatokkal elszámolt adók	723 658	915 980	27%

2.2.6 Pénzügyi műveletek eredménye

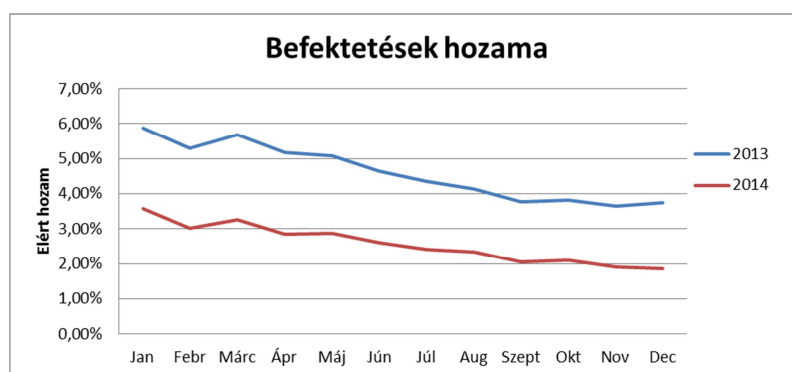
Pénzügyi műveletek eredménye

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Pénzügyi műveletek bevételei	742 290	807 534	9%
Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellelű bevételek	493 556	390 824	-21%
Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	248 734	416 710	68%
Pénzügyi műveletek ráfordításai	326 894	327 042	0%
Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	326 894	327 042	0%
Pénzügyi műveletek eredménye	415 396	480 492	16%

A Társaság 2014-ben elért pénzügyi eredménye 16%-os növekedést mutat a 2013. évi pénzügyi eredményhez képest.

A kapott kamatok mértéke 21%-kal csökkent, amelynek oka a növekvő átlagos lekötött pénzállomány ellenére – a jegybanki alapkamat folyamatos csökkenését tükröző - jelentősen csökkenő kamatszint volt. Az átlagos lekötött betéti állomány 2013-ban 10.522 millió forint volt 4,75%-os átlagos kamatszint mellett, míg 2014-ben 15.065 millió forint 2,62%-os átlagos kamatszint mellett. Az átlagos lekötött állomány 97% körül mozgott mindkét évben. A befektetéseken elért 2013. és 2014. évi hozamszintet a következő ábra mutatja:

A pénzügyi műveletek egyéb bevételei és ráfordításai az eszközökön és forrásokon keletkezett realizált és nem realizált árfolyam-különbözeteket tartalmazzák.

2014-ben a Társaságnak összesen 38 millió forint árfolyamnyeresége került elszámolásra a deviza-árfolyam kockázat kezelése céljából alkalmazott, a légitársaságtól származó Eurós árbevételek forintértékének biztosítására megkötött cashflow fedezeti ügyletek eredményeként. 2013-ban az árfolyammozgások hatására éves szinten összesen 6,7 millió forint árfolyamveszteség került elszámolásra a megkötött fedezeti ügyletek eredményeképp (amit az így magasabb árfolyamon kiszámlázott árbevétel ellensúlyozott). A deviza-árfolyamkockázatok kezelését szükségessé tette, hogy a Társaság Átrepülő Üzletágában érvényben lévő elszámolási rendszer, a „teljesítményrendszer” keretein belül a Társaságra hárult - egyéb kockázatok mellett – az árfolyamkockázatok viselése.

Tárgyévben lezárt származékos ügyletek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Ügylet érték EUR	Kötési átlagárfolyam	Ügylet érték (eFt)	Lejárat ideje	Eredmény-hatás Nyereség (+)	Eredmény-hatás Veszteség (-)	Cash-flowra gyakorolt hatás
2013. novemberi árbevétel fedezése	6 852 624	296,66	2 032 867	2014.01.23	4 074	-5 832	-1 758
2013. decemberi árbevétel fedezése	6 635 602	299,41	1 986 753	2014.02.27	17 558	-483	17 075
2014. januári árbevétel fedezése	6 802 533	302,32	2 056 563	2014.03.27	951	-59 737	-58 786
2014. februári árbevétel fedezése	6 147 394	304,47	1 871 695	2014.04.28	2 799	-38 822	-36 023
2014. márciusi árbevétel fedezése	6 837 798	311,87	2 132 530	2014.05.22	31 700	-4	31 696
2014. áprilisi árbevétel fedezése	7 667 126	312,89	2 398 955	2014.06.19	42 086	0	42 086
2014. májusi árbevétel fedezése	8 817 592	308,86	2 723 435	2014.07.24	57 410	0	57 410
2014. júniusi árbevétel fedezése	10 004 278	306,17	3 063 032	2014.08.21	917	-31 495	-30 578
2014. júliusi árbevétel fedezése	11 133 375	307,40	3 422 409	2014.09.18	1 765	-50 329	-48 564
2014. augusztusi árbevétel fedezése	11 634 070	311,31	3 621 805	2014.10.22	207	-47 672	-47 465
2014. szeptemberi árbevétel fedezése	10 599 049	314,74	3 335 902	2014.11.20	45 780	0	45 780
2014. októberi árbevétel fedezése	10 013 721	313,61	3 140 371	2014.12.23	67 256	-2 694	64 562
Cash-flow fedezeti célú származékos ügyletek	103 145 162	308,17	31 786 317		272 503	-237 068	35 435
Nem fedezeti célú szárm. ügyletek	0		0		0	0	0
Származékos ügyletek összesen	103 145 162	308,17	31 786 317		272 503	-237 068	35 435

2.2.7 Rendkívüli bevételek

Rendkívüli bevételek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Hitelező által elengedett kötelezettség (visszapótlási kötelezettség)	134 903	297 020	120%
Ajándékként, hagyatékként kapott, fellelt eszközök piaci értéke	84	44	-48%
Térítés nélkül átvett eszközök	18	21 853	-
Rendkívüli bevételek	135 005	318 917	136%

A rendkívüli bevételek között megjelenő „elengedett kötelezettség” a **2.1.10.** pontban bemutatott, a Társaságnak a vagyonkezelésből eredő visszapótlási kötelezettségének a megszűnése miatt elszámolt rendkívüli bevétel.

2013. június 28. hatállyal az Állami Vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény módosulása az alapfeladatként vagy főtevékenységként közfeladatot ellátó vagyonkezelőket a visszapótlási kötelezettség teljesítése alól a törvény erejénél fogva mentesítette. Ennek eredményeképpen a Társaságnál 2013-ban 134.406, 2014-ben 297.020 ezer forintos értéke elengedett kötelezettségnek minősül, azzal a Társaság a hosszú lejáratú kötelezettségét csökkentette.

2.2.8 Rendkívüli ráfordítások

Rendkívüli ráfordítások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Változás %
Véglegesen nem fejlesztési célra átadott pénzeszközök	205 023	206 552	1%
Térítés nélkül átadott eszközök nyilvántartás szerinti értéke	34 045	0	-
Térítés nélkül nyújtott szolgáltatások bekerülési értéke	26 129	68 672	163%
Elengedett követelés összege	39	0	-
Rendkívüli ráfordítások	265 236	275 224	4%

Véglegesen nem fejlesztési célra átadott pénzeszközök

A véglegesen nem fejlesztési célra átadott pénzeszközök között rendkívüli ráfordításként azon támogatások kerülnek elszámolásra, amelyeket elszámolási kötelezettség nélkül, tehát nem a költségek-ráfordítások ellentételezésére nyújt a HungaroControl Zrt. Ezeket a támogatásokat a Társaság Társadalmi Felelősségvállalás Programjának keretében nyújtja.

Térítés nélkül átadott eszközök, nyújtott szolgáltatások

A Társaság 2013-ban térítésmentesen átadta a XVIII. kerületi Önkormányzat részére az önkormányzati tulajdonban lévő utak korábban elvégzett beruházásait.

Továbbá, a Társaság 2013. őszi tanévétől ingyenesen – a Teljesítménytervben foglalt közigazgatási költségkeret terhére - nyújtott légiforgalmi irányítói alapképzést a Nemzeti Közlekedési Hatóság, valamint a Közlekedésbiztonsági Szervezet olyan munkavállalói részére, akiknek munkájuk során elengedhetetlen a Társaság alaptervékenységének mélyre

ható ismerete. Ennek összköltsége 2013-ban 25.881 ezer forint, míg 2014-ben 68.469 ezer forint.

2.2.9 Társasági Adó

A 2014. év eredménye után keletkező Társasági Adó Fizetési Kötelezettség: 1.628.619 ezer forint. Az eredménykimutatásban ezen a soron megjelenő egyenleg tartalmazza ezen felül 129.965 ezer forint értékben az üzleti év során beadott, de megelőző üzleti éveket érintő társasági adó önrevíziók hatását, így az eredménykimutatásban megjelenő adófizetési kötelezettség: 1.758.584 ezer forint.

A 2014. évi társasági adó megállapítása:

adatok ezer Ft-ban

Adózás előtti eredmény:	4 282 617	Átlagkulcs
Társasági adóalapot növelő tételek	10 753 054	
Társasági adóalapot csökkentő tételek	6 227 151	
2014. adóév egészére megállapított adóalap	8 808 520	
Adófizetési kötelezettség:	1 628 619	18,49%

A **Társasági adóalap módosító tételei** a mellékletek között a **4.6. táblázatban** kerülnek bemutatásra.

Társaságunk esetében speciálisan kezelt tétel az Eurocontrol speciális elszámolási egyenleg (bevételi többlet-hiány) elszámolása a társasági adó megállapítása során:

A tárgyévben keletkezett elszámolási egyenlegeket, illetve a korábban elhatárolt és a tárgyévben feloldott elszámolási egyenlegeket összevontan kezeljük társasági adóalap módosító tételként.

- Amennyiben az összevont egyenleg bevételi többletet mutat, a társasági adóalap levezetésében adóalap csökkentő tényezőként számoljuk el.
- Amennyiben az összevont egyenleg bevételi hiányt mutat, a társasági adóalap levezetésében adóalap növelő tényezőként számoljuk el.
- Így a Társaság tárgyévben ténylegesen kiszámlázott bevételei kerülnek figyelembevételre a társasági adóalap meghatározásában.

2.3 VAGYONI, PÉNZÜGYI ÉS JÖVEDELMI HELYZET ÉRTÉKELÉSE

Társasági vagyonstruktúra változásának bemutatása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Megoszlás % 2013	Megoszlás % 2014	Változás %
Befektetett eszközök	20 376 886	21 210 672	44,94%	41,69%	4%
Forgóeszközök	20 845 386	26 866 273	45,97%	52,80%	29%
Aktív időbeli elhatárolások	4 123 484	2 803 552	9,09%	5,51%	-32%
Eszközök összesen	45 345 756	50 880 497	100%	100%	12%

A Társaság vagyoni helyzete stabil, vagyona a két időszak között 12%-kal növekedett, a megemelkedett forgóeszköz (elsősorban a pénzeszköz) állomány eredményeként.

Források szerkezetének bemutatása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2013	Tárgyév 2014	Megoszlás % 2013	Megoszlás % 2014	Változás %
Saját tőke	26 220 671	27 566 010	57,82%	54,19%	5%
Céltartalékok	5 333 008	5 649 960	11,76%	11,10%	6%
Kötelezettségek	9 603 156	9 745 531	21,18%	19,15%	1%
Passzív időbeli elhatárolások	4 188 921	7 918 996	9,24%	15,56%	89%
Források összesen	45 345 756	50 880 497	100%	100%	12%

A Társaság saját tőkéje a 2014. évi mérleg szerinti eredmény bekerülésével 1,3 milliárd forinttal növekedett, azonban a források között 54,19 %-ra csökkent a saját tőke aránya. A céltartalékok értékének 6 %-os növekedése mellett arányuk közel változatlan a forrás szerkezetben belül, a kötelezettségek aránya viszont 2%-kal csökkent. A passzív időbeli elhatárolások értéke 89%-os növekedést mutat (2014. évi felülfinanszírozási egyenlegek megjelenésének köszönhetően), így a forrás szerkezetben belül 15,56 %-os arányt képviselnek.

Vagyoni helyzet mutatói	Számítása	2013.12.31	2014.12.31
Likviditás			
Likviditási ráta	(Forgóeszközök / Rövid lejáratú kötelezettségek)	402,79%	485,84%
Likviditási gyors ráta	((Forgóeszközök - Készletek) / Rövid. Lej. Köt.)	399,81%	483,65%
Tőkeszerkezet			
Tőkeellátottság	(Saját tőke / Eszközök összesen)	57,82%	54,19%
Eladósodottság	(Kötelezettségek / Eszközök összesen)	21,18%	19,15%
Jövedelmezőség			
Saját tőke arányos adózás előtti eredmény	(Adózás előtti eredmény / Saját tőke)	13,20%	15,54%
Saját tőke arányos adózott eredmény	(Adózott eredmény / Saját tőke)	11,66%	9,16%
Árbevétel arányos adózott eredmény	(Adózott eredmény / Értékesítés nettó árbevétele)	10,04%	7,86%
Eszközarányos adózott eredmény	(Adózott eredmény / Eszközök összesen)	6,74%	4,96%

A Társaság likviditása jó, forgóeszközei több mint 485%-ban fedezik rövid lejáratú kötelezettségeit. Tőkeszerkezete megfelelő, az eszközök 54,19%-át a saját tőke finanszírozza. A Társaság 2014. évi adózás előtti eredménye alapján számított jövedelmezősége a 2013. évhez viszonyítva javult.

III. TÁJÉKOZTATÓ RÉSZ

3.1 MÉRLEGEN KÍVÜLI TÉTELEK

3.1.1 Mérlegfordulónapon nyitott határidős ügyletek

A költségalap-elszámolási rendszer vonatkozásában a „teljes költségmegtérítési rendszer” 2011. december 31-i dátummal történő megszűnése, és a 2012. január 1-től életbelépő „teljesítményrendszer” miatt a HungaroControl Zrt.-re hárult – egyéb kockázatok mellett – az árfolyamkockázatok viselése. A Társaság ennek kivédésére, a devizás árfolyamkockázatainak csökkentésére 2012. évtől az Eurocontroltól várt eurós bevételek fedezésére cashflow fedezeti ügyleteket köt. A módszer célja a forgalom becslés alapján meghatározott várható havi árbevételekből származó eurós cashflow forintértékének biztosítása az Eurocontrol által alkalmazott ún. havi árfolyam-kiigazító mechanizmus alapján számított havi átlagos EUR/HUF árfolyamon.

Minden megkötött ügylet leszállításos, cash-flow fedezeti célú, tőzsdén kívül kötött ügylet, jellemzően 3-4 hónapos futamidővel.

Abban az esetben, ha megszűnik a fedezeti hatékonyság, kereskedési célú nem fedezeti ügyletté minősíti át a Társaság a könyvekben.

A Társaság a származékos ügyleteit a Szt. 59/A-59/F. § alapján a „Valós értéken történő értékelés” szabályai szerint értékeli. A lejáratig, minden hónap végén elvégzi a tranzakciók értékelését az ügyletkötő bankok által ügyletenként közölt Mark-to-Market (MtM) értéken értékelve.

2014. december 31-én az alábbi nyitott ügyleteket tartja nyilván a Társaság:

Fordulónapon nyitott származékos ügyletek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Ügylet érték EUR	Kötési átlag árfolyam	Ügylet érték	Lejárat ideje	Várható eredményhatás (*) Nyereség (+)/ Veszteség (-)	Üzleti évben elszámolt eredményhatás	Cash-flowra gyakorolt hatás
2014. novemberi árbevétel fedezése	8 417 890	308,53	2 597 158	2015.01.22	-58 286	-2 253	0
2014. decemberi árbevétel fedezése	7 754 069	307,86	2 387 139	2015.02.25	-61 682	0	0
2015. januári árbevétel fedezése	6 528 210	311,37	2 032 699	2015.03.25	-30 797	0	0
Cash-flow fedezeti célú származékos ügyletek	22 700 169	309,12	7 016 996	-	-150 765	-2 253	0
Nem fedezeti célú származékos ügyletek	0	0	0	-	0	0	0
Származékos ügyletek összesen	22 700 169	309,12	7 016 996	-	-150 765	-2 253	0

(*) Az oszlop a 2014.12.31-ei valós érték értékelési különbözeteit változását tartalmazza. A származékos ügyletek értékelését külső fél (ügyletkötő bank) végzi.

A Társaság pénzügyi instrumentumai közül csak a határidős fedezeti ügyletek kerülnek valós értéken bemutatásra:

Valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok

adatok eFt-ban

Megnevezés	Bekerülési érték	Értékelési különbözet	Valós érték (*) 2014.12.31
2014. novemberi árbevétel fedezése	2 597 158	-60 539	2 536 619
2014. decemberi árbevétel fedezése	2 387 139	-61 682	2 325 457
2015. januári árbevétel fedezése	2 032 699	-30 797	2 001 902
Cash-flow fedezeti célú származékos ügyletek	7 016 996	-153 018	6 863 978
Nem fedezeti célú származékos ügyletek	0	0	0
Származékos ügyletek összesen	7 016 996	-153 018	6 863 978

(*) A származékos ügyletek értékelését külső fél (ügyletkötő bank) végzi.

2014. december 31-én az ügyletek valós értéke 6.863.978 ezer forint, valós értékelési különbözete negatív, összesen 153.018 ezer forint. Az értékelési különbözetből 150.765 ezer forint veszteség a valós értékelés értékelési tartalékával szemben, míg 2.253 ezer forint veszteség a pénzügyi műveletek eredményében került kimutatásra. A fedezeti ügyletek által fedezett alapügyleteken, a már mérlegben lévő novemberi, decemberi vevőkövetelések év végi árfolyamra történő átértékelése miatt 66.755 ezer forint nem realizált árfolyamnyereség került elszámolásra 2014. december 31-én.

Valós értéken értékelt eszközök és források értékelési különbözetének állományváltozása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Valós érték értékelési különbözet	Saját tőke - értékelési tartalék	Eredménykimutatás
Egyenleg 2014.01.01-én	27 920	27 929	-9
Tárgyévi változás összesen	-180 938	-178 694	-2 244
Záró állomány 2014.12.31-én	-153 018	-150 765	-2 253

A 2014. december 31-es mérlegfordulónapi vizsgálat alapján minden ügylet hatékonynak bizonyult, nem volt szükség kereskedési célú határidős ügyletté való átminősítésre. A hatékonyság fokának megfelelően került elszámolásra a valós értékelés különbözete a saját tőkében, illetve a nem hatékony rész az eredményben. Az ügyletek valós értékelését az ügyletkötő bank által szolgáltatott valós értékek alapján végezte el a Társaság, amely összességében 153.018 ezer forint negatív valós értéket mutat év végével.

3.1.2 Pénzügyi szempontból jelentős, mérlegben nem szereplő megállapodások bemutatása

A HungaroControl Zrt. 2014. december 31-én a következő adott bankgaranciákkal rendelkezett:

Adott Bankgaranciák

Kedvezményezett	Garancia lejárata	Garancia összege	Garancia típusa
Budapest Airport Zrt.	2014.08.14-2015.08.31	55 080,00 €	bérleti díj fizetési garancia
Népliget Béta Kft.	2014.07.01-2015.09.29	50 000,00 €	bérleti díj fizetési garancia
Romanian Air Traffic Services Administration	2014.09.18-2015.01.14	7 147,50 €	jóteljesítési garancia
Bulgarian Air Traffic Services Authority	2014.09.18-2015.01.14	7 147,50 €	jóteljesítési garancia

3.2 VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK, IGAZGATÓSÁG ÉS FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG TAGJAINAK JÁRANDÓSÁGA, ELŐLEGEI, KÖLCSÖNEI

FB tagok, vezető tisztségviselők juttatásai

adatok eFt-ban

Megnevezés	Járandóság	Folyósított előlegek	Nyújtott kölcsönök
	2014-ben	2014.12.31	2014.12.31
Felügyelő bizottság tagjainak juttatásai összesen	6 168	0	0
Vezérigazgató juttatásai 2014. során	25 722	0	0
Összesen	31 890	0	0

3.3 MUNKAVÁLLALÓK ÁTLAGOS STATISZTIKAI LÉTSZÁMA, BÉRKÖLTSÉGE ÉS SZEMÉLYI JELLEGŰ EGYÉB KIFIZETÉSEI

Munkavállalók átlagos statisztikai létszáma, bérköltsége és egyéb személyi jellegű kifizetése

adatok eFt-ban

Megnevezés		Átlagos statisztikai létszám (fő)	Béreköltség	Személyi jellegű egyéb kifizetés	
Főállásban, teljes munkaidőben	fizikai foglalkozásúak	14,92	74 900	8 890	
alkalmazásban álló	szellemi foglalkozásúak	670,75	10 387 583	982 858	
Főállásban nem teljes munkaidőben	fizikai foglalkozásúak	0,00	-	-	
alkalmazásban álló	szellemi foglalkozásúak	8,33	47 968	4 007	
Alkalmazásban álló nyugdíjas	teljes munkaidős	fizikai foglalkozásúak	0,00	-	
		szellemi foglalkozásúak	5,50	81 733	2 157
	nem teljes munkaidős	fizikai foglalkozásúak	0,00	-	-
		szellemi foglalkozásúak	0,25	1 569	36
További munkaviszonyban állók		0,00	-	-	
Egyéb állományba nem tartozó munkavállalók		0,00	75 267	244	
Foglalkoztatottak összesen		699,75	10 669 020	998 192	

3.4 KAPOTT TÁMOGATÁSOK

3.4.1 A HUNGAROCONTROL ZRT. ÁLTAL A KORÁBBI IDŐSZAKOKBAN ELNYERT EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOK

	Pályázat neve	Konzorciumi támogatás	HungaroControl Zrt. megítélt támogatása	Kifizetett támogatás	Elszámolás megtörtént?
1	TEN-T EERP új ATM központ építése	-	5 964 000 EUR	5 964 000 EUR	igen
2	TEN-T ATM/FAB	1 447 390 EUR	388 545 EUR	359 758 EUR	igen
	Összesen:	1 447 390 EUR	6 352 545 EUR	6 323 758 EUR	

A HungaroControl Zrt. új légitforgalmi szolgáltatási központjának kialakítása az üzemeltetési biztonság és kapacitás növelése érdekében (ANS III)

A HungaroControl Zrt-nek 2009 decemberében az Európai Bizottság, a TEN-T EERP új ATM központra beadott pályázata alapján, a maximálisan adható 20%-ot, azaz 5.964.000 EUR támogatást ítélte meg.

Tevékenységenkénti támogatás			adatok euróban
Tevékenységek	A támogatható teljes projekt becsült értéke (EUR)	A támogatható teljes projekt tény értéke (EUR)	Támogatás 20% (EUR)
1. ANS III.épület/G/G	10 520 000 (ebből G/G 622.406 közmű 570.500)	13 425 645	2 104 000 (ebből G/G124.481 közmű 114.100)
2. MATIAS: online-offline	16 000 000	15 902 223	3 200 000
3. VCS, VRRS	2 000 000	1 890 935	400 000
4. ATCC Rádiók	1 000 000	769 080	200 000
5. ATCC Pultok (Consol)	300 000	1 424 951	60 000
Összesen:	29 820 000	33 412 833	5 964 000

A program határidőre, 2012. december 7-re, a fenti táblázat szerinti értékben teljesült. 2013 folyamán a támogatás Zárójelentése elkészült, az elszámolás az Európai Bizottsággal megtörtént, és a támogatás teljes értékét a Társaság megkapta.

FAB CE statikus illetékességi körzet forgatókönyv végrehajtása (FAB 2)

A pályázatot 2010. április 30-i határidővel elkészítettük és beadtuk. A pályázatot négy ország légiirányító cége közösen adta be (Austrocontrol, HungaroControl Zrt., Rizeni letového provozu České republiky, Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o.). A pályázat a légitforgalmi szolgáltatások – Funkcionális légtérblokkok (ATM/FAB-ok) területén megvalósítandó intézkedésekre vonatkozott. A konzorciumi támogatási érték 1.447.390 euró volt, melyből a HungaroControl 388.545 euró támogatásban részesült, 35%-os támogatási intenzitás mellett.

A projekt 2012. december 31-én lezárult. A HungaroControl oldalán az eredetileg tervezettől elmaradó mértékben merültek fel költségek (mintegy 93%-ban), így ennek arányában csökkent a véglegesen részünkre megítélt támogatás mértéke. A pénzügyi elszámolásra 2014. februárban került sor.

Mindkét pályázat esetében, a kifizetés napjától számított 5 évig, a Bizottsági Határozat III.6 (ellenőrzések és pénzügyi vizsgálatok) cikkének értelmében, a kedvezményezett kötelezettséget vállal arra, hogy megfelelő hozzáférési jogot biztosít az intézkedés végrehajtásának helyszínéhez, valamint a pénzügyi vizsgálat végrehajtásához szükséges adatokhoz.

3.4.2 2014 FOLYAMÁN ELYNYERT TÁMOGATÁSOK

CPDLC (TEN-T)

2014 márciusában a TEN-T által meghirdetett felhívásra a HungaroControl pályázatot adott be, amely elnyerte az Európai Bizottság pénzügyi támogatását. A projekt célja a MATIAS rendszernek a CPDLC (Control Pilot Data Link Communications Implementation) tekintetében való bővítése, ezáltal a magyar légiforgalmi szolgáltatás eszközeinek, jelenlegi kapacitásának bővítése és működésének javítása, valamint az adatkapcsolat-szolgáltatások 2015. februártól való regionálisan szinkronizált bevezetése. Az aktualizált ATM forgalmi irányítási rendszere kiegészíti a pilóták és a légiforgalmi irányítók közötti szóbeli kommunikációt, és a rutinfeladatok automatizálásával javítja az ATM kapacitását.

Projekt kezdési és befejezési időpontja: 2013.január 1. – 2015. június 30.

Tevékenységek	2013 (EUR)	2014 (EUR)	2015 (EUR)	Összesen (EUR)
1.Közvetlen költségek				
1.1 Tevékenység: projektirányítás	120 000	124 690	50 000	294 690
1.2 Tevékenység: előzetes terv	1 752 000	0	0	1 752 000
1.3 Tevékenység: részletes terv	1 752 000	0	0	1 752 000
1.4 Tevékenység: gyári átvételi vizsgálat (FAT)	0	1 401 600	0	1 401 600
1.5 Tevékenység: helyszíni átvételi vizsgálat (SAT)	0	1 401 600	1 010	1 402 610
Teljes közvetlen költség	3 624 000	2 927 890	51 010	6 602 900
2. Közvetett költségek Átalányfinanszírozás: Igen Átalány mértéke: 3.46 %	125 390	101 305	1 765	228 460
Teljes támogatható költség	3 749 390	3 029 195	52 775	6 831 360

A támogatás, a teljes becsült támogatható költség 20 %-a: 1.366.272 euró. Előfinanszírozásként 683.136 euró 2014. december 23-án a Társaság számlájára beérkezett.

REACT-Plus (SJU) projekthez kapcsolódó támogatás

A REACT-Plus projekt a SESAR JU (Joint Undertaking) szervezeten keresztül valósul meg. A projekt célja új koncepció alkalmazásával csökkenteni a káros anyag kibocsátást le- és felszálláskor, továbbá csökkenteni a környezetre gyakorolt zaj hatását a budapesti Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér környezetében. A projekt konzorciumban valósul meg. Konzorciumvezető: PildoLabs, tagok: Wizz Air Kft, Austrian Airlines, HungaroControl Zrt. A projekt teljes költsége: 238.200 euró, a HungaroControl 28.100 euró támogatásban részesül. Társfinanszírozás mértéke: 50% Előfinanszírozásként beérkezett 8.430 euró 2013. december 30-án.

A projekt kezdési és befejezési időpontja: 2012. július 30. – 2014. szeptember 30.

Budapest 2.0 (SJU) projekthez kapcsolódó támogatás

A demonstrációt végző hattagú nemzetközi konzorcium a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat és a spanyol Pildo Labs kezdeményezésére kezdte meg a közös munkát. Az együttműködésben a Wizz Air légitársaság, a JetStream Légiforgalmi és Légiszolgáltató Kft., a SLOT Consulting repülőipari vállalkozás és a Katalán Politechnikai Egyetem fő tagként, az LPS szlovák légiforgalmi szolgáltató és a Vueling légitársaság támogató tagként vesz részt, míg a Budapest Airport Zrt. megfigyelőként kapcsolódik a programba.

A Budapest 2.0 projekt keretében egy hattagú nemzetközi konzorcium egy olyan demonstrációs környezetet alakít ki, ahol a SESAR kutatási-fejlesztési programhoz szorosan kapcsolódó léginavigációs fejlesztések tesztelését és bemutatását végzi majd. A program kifejezetten a kis és közepes forgalmú repülőterek és szolgáltatók működését javító technológiai újítások és eljárások bemutatását tűzte ki céljául, amelyek segítségével hatékonyabban ütemezhető a légi járművek érkezése, mérsékelhető a járatkésések száma, gazdaságosabban üzemeltethetők a repülőgépek és kedvezően befolyásolhatók a környezeti hatások. A Budapest 2.0 olyan demonstrációs környezetet biztosít a nemzetközi partnereknek, ahol a SESAR kutatási-fejlesztési programban kijelölt léginavigációs fejlesztések tesztelését és bemutatását komplex módon elvégezhetik.

A projekt teljes költsége: 2.468.268 euró, amelyből a HungaroControl 532.037,5 euró támogatásban részesül. Előfinanszírozásként 159.611,25 euró 2015.02.26-án a Társaság számlájára beérkezett. Társfinanszírozás mértéke: 50%

A projekt kezdési és befejezési időpontja: 2014. október 16. – 2016. október 16.

BEYOND - Building EGNSS capacitY On EU Neighbouring multimodal Domains (Horizon2020) projekthez kapcsolódó támogatás

A projekt célja tréningeken, gyakorlatokon és workshopokon keresztül a műholdas eljárások népszerűsítése, kapacitások kiépítése. 19 tagból álló konzorciumban kerül lebonyolításra, a koordinátor a European Satellite Services Provider S.A.S.

A projekt 100%-os támogatási intenzitás mellett 1.931.885 euró összköltségvetésből valósul meg, a Társaságra eső támogatás 86.375 euró. A projekt kezdési és befejezési időpontja: 2015. március – 2017. március.

3.5 KÖRNYEZETVÉDELEM

A HungaroControl Zrt. az ISO 14031:1999 szabvány szerinti Környezeti Teljesítményértékelési rendszert (KTÉ) működtet annak érdekében, hogy a meglévő ISO 14001:2004 szabványt továbbfejlessze.

Fejlesztései között környezetvédelmi célként kezeli a környezetbarát technológiákat és az energia hatékony megoldásokat, valamint az alternatív energia megoldásokat.

A Társaság célja a szolgáltatásai által zajjal közvetlenül érintett környező kerületek és települések zaj terheinek mérséklése, valamint tevékenysége környezeti hatásainak és felelőségének tudatosítása. Tevékenysége okozta környezeti terhelések csökkentésére módszertani eljárások felülvizsgálatával és teljesítmény-alapú navigációs rendszer bevezetésével készült. A precízebb nyomvonaltartási pontossággal csökken a zajjal érintett területek nagysága.

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközök (Connecting Europe Facility) 2014-es többéves munkaprogram 3. finanszírozási prioritás (SESAR – Single European Sky ATM Research) keretében 2014. szeptember 11-én meghirdetett pályázati felhívására a HungaroControl a FAB CE (Functional Airspace Block Central Europe – Funkcionális Légtérblokk Közép-Európa) hat további tagjával, ANSP-vel „free route” témában pályázatot nyújtott be 2015. február 26-án. A fentebb hivatkozott prioritásban szereplő lehetséges pályázati témák megegyeznek a Bizottság az európai légiforgalmi szolgáltatási főterv végrehajtását támogató kísérleti közös projekt létrehozásáról szóló, 716/2014/EU Végrehajtási Rendeletében (2014. június 27.) felsorolt hat ATM (Air Traffic Management) funkcióval, mely közül jelen pályázat a Rendelet 3.1 c) pontjában megjelölt rugalmas légtérkezelés és szabad út témához illeszkedik.

A pályázati kiírás alapján azon pályázatok élveznek prioritást, amelyek FAB szinten/ inter-FAB relációban kerülnek benyújtásra. A repülési nyomvonalak rövidítésére Európa több államában bevezetésre került az ún. „Free Route Airspace” koncepció (a továbbiakban: FRA koncepció), amely lehetővé teszi, hogy az adott ország légterének be- és kilépő pontjai között a járatok közvetlenül tervezhessék repüléseiket. Ez a projekt az optimális útvonalak biztosításán keresztül a légiközlekedés környezetvédelmi terheinek csökkenését eredményezheti.

Az érdekelt felek tekintetében a Társaság a környezeti hatások elfogadását az objektív és hiteles adatszolgáltatás folyamatos kommunikációja során, hatékony partnerségi kapcsolat kiépítésével kívánja elérni. Működése során célja a környezettudatos gondolkodás és magatartás magas szintű biztosítása, melyet a folyamatos környezeti tényezők és hatások felülvizsgálatával tud biztosítani.

Környezetvédelmi fejlesztésekre a Társaság nem kapott támogatást 2014 évben.

A HungaroControl Zrt. elismeri a környezetvédelem és a fenntartható fejlődés fontosságát, gazdasági és társadalmi jelentőségét. Tevékenysége során kötelezettséget vállalt a természet és a környezet megóvására, a környezet állapotának javítására.

A Társaság a folyamatos fejlődés, a környezetvédelem iránti elkötelezettség és a szennyezések megelőzésére való törekvés bizonyítására 2014-ben is számos intézkedést valósított meg:

Vállalatirányítás területén:

- tanúsított Környezet Irányítási Rendszert (KIR) működtet,
- a menedzsment elhatározta, hogy csatlakozik a Magyarországi Üzleti Tanács a Fenntartható Fejlődésért (BCSDH) tagjainak sorába,
- Környezeti Teljesítményértékelés (KTÉ) rendszert működtet,
- kiemelt figyelmet fordít munkavállalói szemléletének formálására a környezet védelmét szolgáló felvilágosító kommunikációval (a hatékony energiafelhasználással kapcsolatos tájékoztatók), jó gyakorlatok elterjesztésével,
- a folyamatos kommunikáció érdekében „Partnerségi találkozó” keretein belül tájékoztatást ad a környezet érdekében megvalósított és tervezett változtatásokról. Továbbá lehetőséget biztosít részükre véleményeik, javaslataik kifejtésére.

Zajvédelem területén:

A Társaság aktív szerepet vállalt a sűrűsödő légi forgalom következményeként megnövekedett zajproblémák kezelésében és a lakosságot érő zajterhelés csökkentése érdekében. A légiforgalmi irányítás környezetterhelő hatásainak vizsgálatára önként vállalt és végrehajtott vizsgálatot indított el, mely során a szabvány indulási eljárásoktól eltérő légi járművek regisztrálása, s figyelmeztetése történik.

Hulladékártalmatlanítás területén:

2014 év során keletkezett hulladékok égetéssel, lerakással, komposztálással kerültek ártalmatlanításra és bevezetésre került a szelektív hulladékgyűjtés (papírhulladék az irodákban, használt elemek begyűjtésének biztosítása a Társaság teljes területén).

Energia-racionalizálás területén:

A Társaság székházában, valamint radarállomásainkon napkollektorokat, hőszivattyúkat működtetett 2014 évben is az energiaracionalizálás érdekében.

Környezetbiztonság területén:

A Társaság a környezeti kárelhárítási tervét felülvizsgálta, újragondolta folyamatainak környezetre gyakorolt hatását, melynek eredményeképpen új szabályozást léptetett életbe.

A környezet védelemét szolgáló eszközök kimutatását a mellékletek között a **4.7. melléklet** tartalmazza.

A veszélyes hulladékok, környezetre káros anyagok nyitó- és zárókészletének mennyiségi és értékadatait a **4.8. melléklet** tartalmazza.

A környezetvédelemmel kapcsolatos egyéb kötelezettségek összegét a **4.9. melléklet** tartalmazza.

3.6 KUTATÁS-FEJLESZTÉS TÁMOGATÁSA

A Társaság 2011. év során létrehozta a budapesti léginavigációs kutatás-fejlesztési és szimulációs központot, angol rövidítéssel CRDS (Centre for Research, Development and Simulation), mely Közép-Európa legnagyobb és legmodernebb technológiával felszerelt centruma. A magyar szakemberek tudására támaszkodó központ erősíti a térség légiforgalmi szolgálatainak együttműködését, és segíti az Egységes Európai Égbolt integrációs program megvalósítását.

Továbbá, a Társaság folyamatosan részt vesz olyan kutatás-fejlesztési projekteken, melyek hatékonyan támogatják az Európai Unió Egységes Európai Égbolt (Single European Sky, SES) keretében megvalósított SESAR (Single European Sky ATM Research) kutatási-fejlesztési programhoz szorosan kapcsolódó léginavigációs fejlesztések tesztelését és bemutatását.

Budapest, 2015. április 21.

Vezérigazgató

IV. MELLÉKLETEK

4.1 CASHFLOW KIMUTATÁS

		2014. üzleti év		adatok eFt-ban	
Sor-szám		A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév	
a		b	c	d	
1	I.	Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás	7 559 418	-2 714 218	
2	1	Adózás előtti eredmény ±	2 784 760	4 867 302	
3	2	Elszámolt amortizáció +	3 954 039	3 026 829	
4	3	Elszámolt értékvesztés és visszairás ±	158 906	99 562	
5	4	Céltartalék képzés és felhasználás különbözete ±	-82 075	316 952	
6	5	Befektetett eszközök értékesítésének eredménye ±	9 518	-17 412	
7	6	Szállítói kötelezettség változása ±	36 819	82 041	
8	7	Egyéb rövid lejáratú kötelezettség változása ±	-1 481 008	-224 191	
9	8	Passzív időbeli elhatárolások változása ±	184	3 730 075	
10	9	Vevőkövetelés változása ±	-161 143	-1 637 406	
11	10	Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása ±	2 042 432	-11 519 318	
12	11	Aktív időbeli elhatárolások változása ±	1 700 696	1 319 932	
13	12	Fizetett, fizetendő adó (nyereség után) -	-403 710	-1 758 584	
14	13	Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés -	-1 000 000	-1 000 000	
15	II.	Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás	-2 128 161	-3 747 133	
16	14	Befektetett eszközök beszerzése -	-2 149 662	-3 800 481	
17	15	Befektetett eszközök eladása +	21 501	53 348	
18	16	Kapott osztalék, részesedés +	0	0	
19	III.	Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás	543 118	-579 783	
20	17	Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele +	0	0	
21	18	Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele +	0	0	
22	19	Hitel és kölcsön felvétele +	0	0	
23	20	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása +	891	475	
24	22	Véglegesen kapott pénzeszköz +	1 408 630	718 339	
25	23	Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás) -	0	0	
26	24	Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése -	0	0	
27	25	Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése -	0	0	
28	26	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek -	0	0	
29	27	Véglegesen átadott pénzeszköz -	-732 071	-1 086 364	
30	28	Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek változása ±	-134 332	-212 233	
31	IV.	Pénzeszközök változása (±I±II±III. sorok) ±	5 974 375	-7 041 134	

4.2 IMMATERIÁLIS JAVAK ÁLLOMÁNYVÁLTOZÁSA

2014. év

eFt-ban

MEGNEVEZÉS	VAGYONÉRTÉKŰ JOGOK			SZELLEMI TERMÉK			ALAPÍTÁS ÁTSZERVEZÉS	IMMATERIÁLIS JAVAK ÖSSZESEN
	Használatba vett	Használatba nem vett	Összesen	Használatba vett	Használatba nem vett	Összesen		
NYITÓ BRUTTÓ É.	7 858 356	1 148 108	9 006 464	9 967 447	0	9 967 447	0	18 973 911
Vásárlás	0	2 150 186	2 150 186	0	51 328	51 328	0	2 201 514
Aktiválás	804 223	0	804 223	51 206	0	51 206	0	855 429
Előállítás	0	0	0	0	0	0	0	0
Átsorolás	0	0	0	0	0	0	0	0
Leltártöbblet	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb növekedés	0	0	0	0	0	0	0	0
Növekedés összesen	804 223	2 150 186	2 954 409	51 206	51 328	102 534	0	3 056 943
Selejtezés	0	0	0	331	0	331	0	331
Eladás	4	0	4	572 437	0	572 437	0	572 441
Leltárhány	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb csökkenés	89 486	0	89 486	6 209	0	6 209	0	95 695
Átsorolás	0	0	0	0	0	0	0	0
Aktivált érték	0	804 223	804 223	0	51 206	51 206	0	855 429
Csökkenés összesen	89 490	804 223	893 713	578 977	51 206	630 183	0	1 523 896
ZÁRÓ BRUTTÓ É.	8 573 089	2 494 071	11 067 160	9 439 676	122	9 439 798	0	20 506 958
Nyitó é.cs.	2 843 546	0	2 843 546	9 944 174	0	9 944 174	0	12 787 720
Tervszerinti növekedés	1 409 468	0	1 409 468	7 975	0	7 975	0	1 417 443
Átsorolás	0	0	0	0	0	0	0	0
Tervszerint csökkenés selejtezés miatt	0	0	0	331	0	331	0	331
Tervszerint csökkenés értékesítés miatt	4	0	4	572 437	0	572 437	0	572 441
Tervszerint csökkenés leltárhány miatt	0	0	0	0	0	0	0	0
Tervszerint csökkenés egyéb csökkenés miatt	80 177	0	80 177	3 369	0	3 369	0	83 546
Tervenfelüli növekedés	0	0	0	0	0	0	0	0
Tervenfelüli csökkenés	0	0	0	0	0	0	0	0
Záró é. cs.	4 172 833	0	4 172 833	9 376 012	0	9 376 012	0	13 548 845
NYITÓ NETTÓ É.	5 014 810	1 148 108	6 162 918	23 273	0	23 273	0	6 186 191
ZÁRÓ NETTÓ É.	4 400 256	2 494 071	6 894 327	63 664	122	63 786	0	6 958 113

4.3 TÁRGYI ESZKÖZÖK ÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSA

2014. év

e Ft-ban

MEGNEVEZÉS	INGATLANOK			MŰSZAKI BERENDEZÉS	EGYÉB BERENDEZÉS	BEFEJEZETLEN BERUHÁZÁS	BERUHÁZÁSRA ADOTT ELŐLEGEK	TÁRGYI ESZKÖZÖK ÖSSZESEN
	Saját ingatlanok	Vagyonkezelésbe átvett ingatlanok	Összesen					
NYITÓ BRUTTÓ É.	4 323 507	5 756 465	10 079 972	9 435 352	3 195 496	508 859	0	23 219 679
Vásárlás	0	0	0	0	0	1 905 178	239 839	2 145 017
Aktiválás	108 932	73 400	182 332	526 992	344 025	0	0	1 053 349
Előállítás	0	0	0	0	0	0	0	0
Átsorolás	0	0	0	0	0	0	0	0
Leltártöbblet	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb növekedés	0	0	0	0	0	0	0	0
Növekedés összesen	108 932	73 400	182 332	526 992	344 025	1 905 178	239 839	3 198 366
Értékesítés	0	0	0	217 129	194 856	0	0	411 985
Készletre való átsorolás	0	0	0	0	0	0	0	0
Átsorolás	0	0	0	0	0	0	0	0
Selejtezés, Bontás	0	373 048	373 048	169 131	145 635	0	0	687 814
Térítés nélküli átadás	0	0	0	0	1 540	0	0	1 540
Leltárhiány	0	0	0	382	865	0	0	1 247
Egyéb csökkenés	0	0	0	0	36 988	4 946	225 515	267 449
Aktiválás	0	0	0	0	0	1 053 349	0	1 053 349
Csökkenés összesen	0	373 048	373 048	386 642	379 884	1 058 295	225 515	2 423 384
ZÁRÓ BRUTTÓ É.	4 432 439	5 456 817	9 889 256	9 575 702	3 159 637	1 355 742	14 324	23 994 661
Nyitó é. cs.	286 129	2 220 923	2 507 052	4 555 594	1 972 975	0	0	9 035 621
Tervszerinti écs növekedés	170 626	297 818	468 444	932 829	371 519	0	0	1 772 792
Tervszerinti écs csökkenés értékesítés miatt	0	0	0	190 026	154 368	0	0	344 394
Tervszerinti écs csökkenés készletre átsorolás miatt	0	0	0	0	0	0	0	0
Tervszerinti écs csökkenés selejtezés miatt	0	371 030	371 030	164 856	143 261	0	0	679 147
Tervszerinti écs csökkenés térítés nélküli átadás miatt	0	0	0	0	1 540	0	0	1 540
Tervszerinti écs csökkenés leltárhiány miatt	0	0	0	323	865	0	0	1 188
Tervszerinti écs csökkenés egyéb csökkenés miatt	0	2 816	2 816	0	31 837	0	0	34 653
Tervenfelüli écs növekedés	0	2 018	2 018	12 154	21 193	2 960	0	38 325
Tervenfelüli écs csökkenés	0	2 018	2 018	12 154	21 193	0	0	35 365
Záró é. cs.	456 755	2 144 895	2 601 650	5 133 218	2 012 623	2 960	0	9 750 451
NYITÓ NETTÓ É.	4 037 378	3 535 542	7 572 920	4 879 758	1 222 521	508 859	0	14 184 058
ZÁRÓ NETTÓ É.	3 975 684	3 311 922	7 287 606	4 442 484	1 147 014	1 352 782	14 324	14 244 210

4.4 LÉGIFORGALMI IRÁNYÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK ÁRBEVÉTELE – FÖLDRAJZI MEGBONTÁSBAN

Átrepülő forgalom - Útvonalirányítási Díjbevétele

adatok eFt-ban

Sorrend	Ország	2014. értékesítés árbevétele	2014. értékesítés %
1	Törökország	4 034 823	15,43%
2	Németország	3 290 436	12,58%
3	Egyesült Arab Emírátságok	3 221 394	12,32%
4	Egyesült Királyság	1 609 944	6,16%
5	Ausztria	1 232 495	4,71%
6	Magyarország	1 115 365	4,27%
7	Qatar	1 027 123	3,93%
8	Hollandia	675 143	2,58%
9	Oroszország	622 814	2,38%
10	Románia	580 894	2,22%
11	Amerikai Egyesült Államok	562 517	2,15%
12	Franciaország	537 265	2,05%
13	Svájc	527 501	2,02%
14	Cseh Köztársaság	419 334	1,60%
15	Szerbia	414 632	1,59%
16	Szingapúr	366 361	1,40%
17	Írország	312 712	1,20%
18	India	309 250	1,18%
19	Bulgária	305 586	1,17%
20	Svédország	295 667	1,13%
21	Lengyelország	269 080	1,03%
22	Izrael	267 189	1,02%
23	Thaiföld	225 226	0,86%
24	Ukrajna	213 848	0,82%
25	Olaszország	202 160	0,77%
	Egyéb országok	3 511 155	13,43%
	Átrepülő forgalom - Útvonalirányítási Díjbevétele	26 149 914	100,00%

Közelkörzet - Terminálirányítás Díjbevétele

adatok eFt-ban

Sorrend	Ország	2014. értékesítés árbevétele	2014. értékesítés %
1	Magyarország	1 008 368	24,18%
2	Németország	577 906	13,86%
3	Írország	413 256	9,91%
4	Egyesült Királyság	295 651	7,09%
5	Törökország	170 848	4,10%
6	Hollandia	148 898	3,57%
7	Svájc	147 890	3,55%
8	Norvégia	131 068	3,14%
9	Franciaország	121 627	2,92%
10	Belgium	99 969	2,40%
11	Oroszország	95 193	2,28%
12	Qatar	85 975	2,06%
13	Lengyelország	85 044	2,04%
14	Amerikai Egyesült Államok	84 455	2,02%
15	Luxemburg	71 279	1,71%
16	Ausztria	69 369	1,66%
17	Finnország	62 946	1,51%
18	Cseh Köztársaság	55 964	1,34%
19	Olaszország	52 539	1,26%
20	Izrael	48 224	1,16%
21	Irán	44 241	1,06%
22	Portugália	43 505	1,04%
23	Szlovénia	32 444	0,78%
24	Románia	30 853	0,74%
25	Görögország	22 140	0,53%
	Egyéb országok	171 224	4,09%
	Közelkörzet - Terminálirányítás Díjbevétele	4 170 876	100,00%

Kosзовó felett átrepülő forgalom Díjbevétele

adatok eFt-ban

Sorrend	Ország	2014. értékesítés árbevétele	2014. értékesítés %
1	Törökország	259 861	18,17%
2	Németország	185 296	12,95%
3	Egyesült Királyság	170 597	11,93%
4	Ausztria	69 835	4,88%
5	Egyesült Arab Emírátsok	49 113	3,43%
6	Magyarország	47 476	3,32%
7	Hollandia	44 886	3,14%
8	Szerbia	42 614	2,98%
9	Cseh Köztársaság	40 427	2,83%
10	Izrael	37 400	2,61%
11	Görögország	35 380	2,47%
12	Svédország	31 940	2,23%
13	Oroszország	29 834	2,09%
14	Svájc	29 151	2,04%
15	Franciaország	27 490	1,92%
16	Írország	22 413	1,57%
17	Bulgária	21 348	1,49%
18	Qatar	21 174	1,48%
19	Dánia	20 276	1,42%
20	Egyiptom	19 929	1,39%
21	Olaszország	16 665	1,17%
22	Lengyelország	16 323	1,14%
23	Belgium	15 885	1,11%
24	Amerikai Egyesült Államok	14 644	1,02%
25	Jordánia	14 216	0,99%
	Egyéb országok	146 147	10,23%
	Kosзовó felett átrepülő forgalom Díjbevétele	1 430 320	100,00%

4.5 IMPORTBESZERZÉSEK

2014. Év

adatok ezer Ft-ban

Ország	2014. Termékbeszerzés	2014. Szolgáltatás beszerzés
Ausztria	257 074	199 359
Németország	190 441	19 085
Franciaország	107 845	1 525 796
Írország	41 134	529
Dánia	5 709	21 650
Svédország	4 426	0
Szlovákia	1 954	34 775
Egyesült Királyság	1 601	54 484
Belgium	0	1 399 748
Bulgária	0	24 910
Egyéb országok	402	39 242
EU országok összesen	610 586	3 319 578
Norvégia	278 230	0
Szerbia	12 554	146 463
Kanada	584	3 743
Amerikai Egyesült Államok	0	15 352
Egyéb országok	0	14 337
NON-EU országok összesen	291 368	179 895
Importbeszerzések	901 954	3 499 473

4.6 TÁRSASÁGI ADÓALAP MÓDOSÍTÓ TÉTELEK

2014. év

adatok eFt-ban

Megnevezés	Összeg
Társasági adóalapot növelő tételek összesen:	10 753 054
A várható kötelezettségekre és a jövőbeni költségekre képzett céltartalék, céltartalékot növelő összeg	1 305 601
A számviteli törvény szerint az adóévben terv szerinti értékcsökkenési leírásként és terven felüli értékcsökkenésként elszámolt összeg, kivezetett eszközök könyv szerinti értéke	3 198 602
Nem a vállalkozási, bevételszerző tevékenységgel kapcsolatos költségek, ráfordítások összege	25 255
Jogerős határozatban megállapított bírság, az Art. és Tb-törvények szerinti jogkövetkezmények ráfordításként elszámolt összege az önellenőrzéshez kapcsolódó kivételével	23 506
Az adóévben követelésre elszámolt értékvesztés összege	66 604
Az adóellenőrzés, önellenőrzés során megállapított, adóévi költségként, ráfordításként, vagy adóévi nettó árbevétel, bevétel, aktivált saját teljesítmény csökkentéseként elszámolt összeg	579 386
Egyéb növelő jogcímek (EC elszámolás tárgyévi bevételi többlete a következő évben elszámolandó az adóspirál kikerülése érdekében, a tárgyévben így többletadó befizetésével)	5 554 100
Társasági adóalapot csökkentő tételek összesen:	6 227 151
Előző évek elhatárolt veszteségéből adóévben leírt összeg	27 900
A várható kötelezettségekre és a jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalék felhasználása következtében az adóévben bevételként elszámolt összeg	1 157 639
Az adótörvény szerint figyelembe vett értékcsökkenési leírás összege, kivezetett eszközök számított nyilvántartási értéke	3 819 902
A fejlesztési tartalék adóév utolsó napján lekötött tartalékként kimutatott összege, de legfeljebb az adózás előtti eredmény 50 százaléka, és legfeljebb 500 millió forint	500 000
Behajthatatlanná vált követelés leírásakor a korábbi adóévekben adóalap növelő tételként elszámolt értékvesztés összege, valamint a követelés átruházásakor, kiegyenlítésekor, beszámításakor elszámolható összeg, az adóévben visszaírt értékvesztés	219 467
A kapott jogdíj bevételként elszámolt összegének a fele, de legfeljebb az adózás előtti eredmény 50 százaléka	232
Az adóellenőrzés, önellenőrzés során megállapított adóévi bevételként, vagy aktivált saját teljesítmény növeléseként, vagy adóévi költség, ráfordítás csökkentéseként elszámolt összeg	493 211
Az adott adomány, támogatás igazolt összege	8 800

4.7 KÖRNYEZET VÉDELME T KÖZVETLENÜL SZOLGÁLÓ IMMATERIÁLIS JAVAK ÉS TÁRGYI ESZKÖZÖK

A Szt. 94. § (1) A környezet védelmét közvetlenül szolgáló tárgyi eszközök - 92. § (1) bekezdése szerint - részletezett adatai

adatok eFt-ban

Telephely	Eszköz azonosító	Megnevezés	Aktiválási dátum	Bruttó érték 2013.12.31	Halmozott értékcsökkenés 2013.12.31	Nettó érték 2013.12.31	2014 évi bruttó érték változás (+) növekedés (-) csökkenés	2014. évi értékcsökkenési érték változás (+) növekedés (-) csökkenés	Bruttó érték 2014.12.31	Halmozott értékcsökkenés 2014.12.31	Nettó érték 2014.12.31
LHBP	07410;07444	RM hulladékgyűjtő kocsi	2007.02.16	49	49	0	0	0	49	49	0
KRAD	38037	Kőrishgyi radarállomás napkollektoros rendszer	2012.06.11	9 932	386	9 546	0	1 636	9 932	2 022	7 910
PRAD	38069	Püspökladányi radarállomás napkollektoros rendszer	2012.07.12	9 371	345	9 026	0	1 511	9 371	1 856	7 515
PRAD	21203	Püspökladányi radarállomás hulladéktároló	2012.03.19	3 411	122	3 289	0	68	3 411	190	3 221
LHBP	23452	Környezetvédelmi iroda dokumentumait nyilvántartó rendszer	2010.11.24	11 793	10 333	1 460	0	1 460	11 793	11 793	0
LHBP	30259	ANS 3 új hulladéktároló kialakítása	2012.08.21	Az ANS 3 épület részét képezi, nincs önálló értéke.							
LHBP	30259	ANS 3 esővíz visszaforgató rendszer kialakítása									
LHBP	30259	ANS 3 klímatechnika kialakítása									
LHBP	30259	ANS 3 napkollektoros rendszer kialakítása									
LHBP	30631	ANS3 épület Légtechnika-légkezelő	2012.08.21	42 449	5 788	36 661	0	4 244	42 449	10 032	32 417
LHBP	36862	Forgó utca csapadékvíz szikkasztó kutak	2013.12.12	1 633	4	1 629	0	65	1 633	69	1 564
LHBP	38448	Monitoring kút	2014.11.10	0	0	0	513	7	513	7	506
LHBP	37395	Veszélyes hulladéktároló Kőrishgyi	2014.02.18	0	0	0	4 299	76	4 299	76	4 223

(LHBP= HC Székház, KRAD = Kőrishgyi radarállomás, PRAD= Püspökladányi radarállomás)

4.8 A VESZÉLYES HULLADÉKOK, KÖRNYEZETRE KÁROS ANYAGOK NYITÓ- ÉS ZÁRÓKÉSZLETÉNEK MENNYISÉGI ÉS ÉRTÉKADATAI

Telephely	Hulladék kód	Hulladék megnevezése	Nyitó-készlet (kg)	Keletkezett mennyiség (kg)	Átadott mennyiség (kg)	Záró-készlet (kg)	Kezelő
LHBP	200135	Veszélyes anyagokat tartalmazó, kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések	0	5 982	5 982	0	NHSZ Tatabánya Zrt
KRAD	50103	Tartályfenék iszap	0	680	680	0	Terra-V Kft.
KRAD	80111	Szerves oldószereket, illetve más veszélyes anyagokat tartalmazó festék- vagy lakk-hulladékok	10	6	16	0	Sarpi Dorog
KRAD	130205	Ásványolaj alapú, klórvegyületeket nem tartalmazó motor-, hajtómű és kenőolajok	20	20	40	0	Sarpi Dorog
KRAD	150110	Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	20	9	22	7	Sarpi Dorog
KRAD	150111	Veszélyes, szilárd porózus mátrixot (pl. azbesztet) tartalmazó fémből készült csomagolási hulladékok, ide értve a kiürült hajtógázos palackokat	0	3	1	2	Sarpi Dorog
KRAD	150202	Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok, törlőkendők, védőruházat	3	10	13	0	Terra-V Kft.
KRAD	160213	Veszélyes anyagokat tartalmazó használatból kivont berendezések	5	1	5	1	Sarpi Dorog
KRAD	200121	Fénycsövek és egyéb higanytartalmú hulladékok	3	4	5	2	Palota Környezetvédelmi Kft.
KRAD	200133	Elemek és akkumulátorok	5	1	5	1	Palota Környezetvédelmi Kft.
PRAD	50103	Tartályfenék iszap	0	100	100	0	Terra-V Kft.
PRAD	80409	Szerves oldószereket vagy más veszélyes anyagokat tartalmazó ragasztók, tömítőanyagok hulladékai	0	5	5	0	NHSZ Tatabánya Zrt
PRAD	130205	Ásványolaj alapú, klórvegyületeket nem tartalmazó motor-, hajtómű és kenőolajok	80	40	120	0	NHSZ Tatabánya Zrt
PRAD	130703	Egyéb üzemanyagok (ideértve a keverékeket is)	5	1	5	1	NHSZ Tatabánya Zrt
PRAD	150202	Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebbről nem meghatározott olajsűrőket), törlőkendők, védőruházat	0	10	10	0	Terra-V Kft.
PRAD	200121	Fénycsövek és egyéb higanytartalmú hulladékok	10	1	10	1	NHSZ Tatabánya Zrt
PRAD	200133	Elemek és akkumulátorok	0	15	15	0	NHSZ Tatabánya Zrt

(LHBP= HC Székház, KRAD = Kőrishgyi radarállomás, PRAD= Püspökladányi radarállomás)

adatok eFt-ban

Hulladék típusok	2013 év	2014 év
Nem veszélyes hulladék	10 586	10 449
Veszélyes hulladék	476	1 453
Összesen	11 062	11 902

A Társaság a telephelyeken a veszélyes hulladékokat a jogszabályoknak megfelelően az arra kijelölt helyen tárolja, szállításáról, ártalmatlanításáról megfelelően gondoskodik.

4.9 EGYÉB KÖRNYEZETVÉDELMI KÖTELEZETTSÉGEK

adatok eFt-ban

Egyéb környezetvédelmi kötelezettségek	Telephely	2013 év	2014 év
Vízkeszlet járulék	KRAD	12	16
Vízkeszlet járulék	PRAD	20	20
Környezetvédelmi termékdíj	LHBP	35	126
Környezetterhelési díj	LHBP, KRAD, PRAD	52	62
Környezetvédelmi vizsgálatok	Légszennyezés mérés	0	145
Klímaberendezések hűtőkörei utáni díjfizetési kötelezettség	HLH Monitoring	155	0

(LHBP= HC Székház, KRAD = Kőrishegy radarállomás, PRAD= Püspökladányi radarállomás)

4.10 SZAKMAI RÖVIDÍTÉSEK MAGYARÁZATA

Szakmai rövidítések, kifejezések magyarázata angolul			
En-route	Route Charge Útvonalirányítás	ICAO	International Civil Aviation Organisation Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet
TNC	Terminal Navigation Charge Terminálirányítási Díj	IFRS	International Financial Reporting Standards Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok
AFIS	Aerodrome Flight Information Service Repülőtéri Repüléstájékoztató Szolgálat	KFOR	Kosovo Force Koszovói Nemzetközi Biztonsági Erő
AIP	Aeronautical Information Publication Légiforgalmi Tájékoztató Kiadvány	MtM	Mark-to-Market Nyitott pozíció aktuális piaci értéke
AIS	Aeronautical Information Service Légiforgalmi Tájékoztató Szolgálat	MATIAS	Magyar AutomaTed and Integrated ATC System Magyar automatizált és integrált légiforgalmi rendszer
ANS	Air Navigation Services Légiforgalmi Szolgáltatások	NOTAM	Notice to Airmen Közlemény Légiközlekedési Szakszemélyzetnek
ACC	Area Control Center Távolsági Irányítás	PRB	Performance Review Body Teljesítmény-felülvizsgáló Szerv
APP	Approach Közel-körzeti irányítás	SESAR	Single European Sky ATM Research Egységes Európai Égbolt Légiforgalmi Irányítási Kutató Program
ATM	Air Traffic Management Légiforgalmi Irányítás	SU	Service Unit Szolgáltatási Egység
ATC	Air Traffic Control Légiforgalmi Irányítás	TA Radar	Terminal Approach Radar Közelkörzeti Légtérellenőrző Radar
CANSO	Civil Air Navigation Services Organisation Polgári Légiforgalmi Szolgáltatók Szervezete	TEN-T	Trans-European Transport Network Transzeurópai Közlekedési Hálózat
CEATS	Central European Air Traffic Services Közép-Európai Légiforgalmi Szolgáltatások	TEN-T EERP	TEN-T European Economic Recovery Plan TEN-T Európai Gazdaságélénkítő Terv
CPDLC	Controller-Pilot Data-Link Communication Légiforgalmi irányító és pilóta közötti adatkapcsolati kommunikációs mód	TWR	Tower Irányító Torony
CRCO	Central Route Charges Office Központi Útvonaldíj Iroda	VCS	Voice Communications System Beszédüzemű Kommunikációs Rendszer
CRDS	Center of Research, Development and Simulation Kutatási, Fejlesztési és Szimulációs Központ	ÁFA	Value Added Tax Általános forgalmi adó
EC	European Commission Európai Bizottság	GKM	Ministry for Economics and Transport Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
EU	European Union Európai Unió	NFM	National Development Ministry Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
EUROCONTROL	European Organisation for the Safety of Air Navigation Európa Szervezet a Légiközlekedés Biztonságáért	KBT	Public Procurement Council Közbeszerzések Tanácsa
FAB	Functional Airspace Block Funkcionális Légtérblokk	KVI	Treasury Property Directorate Kincstári Vagyoni Igazgatóság
FAB CE	FAB Central Europe Közép-Európai Funkcionális Légtérblokk	MNV Zrt.	Hungarian National Property Management Ltd. Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt.
FIR	Flight Information Region Repüléstájékoztató Körzet	MKVK	Hungarian Chamber of Auditors Magyar Könyvvizsgálói Kamara
FMTP	Flight Message Transfer Protocol Járat információ átviteli protokoll	NAV	National Tax and Customs Office Nemzeti Adó- és Vámhivatal
FRA	Free Route Airspace Szabad Útvonalú Légtér	TÉR	Performance Evaluation System Teljesítmény Értékelési Rendszer